

Møteinnkalling
Bystyret

Møtested: Bystyresalen, Tøihusgaten 42, Gamlebyen,
Tidspunkt: 13.11.2025 kl. **15:00**

Eventuelle forfall meldes til møtesekretær Yvonne Meidell, telefon 69 30 62 82, mobil 924 59 580, e-post yvme@fredrikstad.kommune.no.

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Fredrikstad, 07.11.2025

A handwritten signature in blue ink, reading "Arne Sekkelsten".

Arne Sekkelsten
ordfører

Saksliste

Saksnr.	Innhold	Hjemmel u.off.
PS 185/25	Referatsaker	
RS 15/25	Referatsak til bystyret - Statsforvalterens vedtak - eiendom 429/7 fnr.5 - Femdalsund 29 - rive hytte og bygge ny	
PS 186/25	Nærmiljøskoler - Bruk av skolene etter skoletid	
PS 187/25	Varmtvannsbasseng i Fredrikstad - status	
PS 188/25	MAKS årsrapport 2024 og oppnevning av representanter til samarbeidsforumet MAKS Nedre Glomma for perioden 2025 - 2027	
PS 189/25	Valg av medlemmer til Fredrikstad ungdomsråd 2025/2026	
PS 190/25	Valg av nytt varamedlem til KS fylkesmøte	
PS 191/25	Krav om lovlighetskontroll - lovlighetsklage fra representantene Waters, Ottesen, Johannessen, Qvale, Schei, Eidsvold og Røed - bystyrets vedtak i sak 176/25	
PS 192/25	Byvekstavtale Nedre Glomma – reviderte retningslinjer for porteføljestyring	
PS 193/25	Orientering om gjennomførte oppgraderinger av skoler i 2025 i påvente av større rehabiliteringer	
PS 194/25	Østre Viken Kommunerevisjon IKS - Endring selskapsavtale	
PS 195/25	Eierstyring - Årsrapporter 2024 for aksjeselskaper (AS) og interkommunale selskaper (IKS) som kommunen eier alene eller sammen med andre kommuner	
PS 196/25	Vurdering vertshavn The Tall Ships Races 2029	
PS 197/25	Fredrikstad som Fairtradekommune - prinsippvedtak	
PS 198/25	Nytt krematorium - Avklaring departementet - Videre fremdrift	
PS 199/25	Representantforslag fra Marianne Kristiansen (Pp) - Automatisk rett til skolebytte i Fredrikstad kommune	
PS 200/25	Representantforslag: Behov for å tydeliggjøre reguleringen av utleie av elsparkesykler	
PS 201/25	Representantforslag - Reevaluering av kommunens praksis til inngjerdede skolegårder i grunnskolen fra Jarle Johannssen (Rødt)	
PS 202/25	Representantforslag til bystyremøte 23.10.2025 - Gjennomføring av grovavfallsaksjonen hver september i tillegg til grovavfallsaksjoner om våren	
PS 203/25	Spørsmål til ordfører - Varmeanlegg og aircondition på sykehjem	
PS 204/25	Spørsmål til ordfører: Kommunens beredskapsplaner for håndtering av alvorlige voldshendelser i offentlige bygg og samlingssteder	
PS 205/25	Spørsmål til ordfører - Håndtering av matavfall	
PS 206/25	Spørsmål til ordfører: Fergeleiet på Gressvik	

PS 185/25 Referatsaker

FREDRIKSTAD KOMMUNE BYGGESAK OG
GEOMATIKK
Postboks 1405
1602 FREDRIKSTAD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anette Schorpen, 69 24 70 00

Statsforvalterens vedtak - Byggesak - Fredrikstad - 429/7 fnr. 5 - Femdalsund 29 - rive hytte og bygge ny

Statsforvalteren viser til kommunens oversendelse av klagesak 26.06.2025.

Vi har behandlet saken og vår konklusjon er:

Statsforvalteren endrer bystyrets vedtak datert 12.06.2025 (sak 69/25) og avslår søknad om dispensasjon fra LNF-formålet i kommuneplanens arealdel og byggeforbudet i 100-metersbelte.

Vilkårene for å innvilge dispensasjon er ikke oppfylt, jf. plan- og bygningsloven § 19-2 andre ledd.

Klagen har ført frem.

Sakens bakgrunn

Saken har lengre historikk. Tiltakshaver, Bjørn Håvard Evjen v/ ansvarlig søker Atelier Bjølstad AS, søkte i 2024 om dispensasjon og rammetillatelse til riving og gjenoppføring av hytte. Fredrikstad kommune innvilget søknaden i vedtak av 04.09.2024.

Østfold fylkeskommune klaget 25.09.2024 på tillatelsen. I klagen anføres det i hovedsak:

- Fylkeskommunen kan ikke se at godkjente tiltak vil innebære fordeler for de allmenne interessene som skal vektlegges i hundremetersbeltet langs sjøen.
- Hytta blir vesentlig lengre og mer synlig både fra sjøsiden og landsiden.
- Økt lengde, store vindusflater og stor platting utenfor hytta gjør at området blir mer privatisert.

- Kommunen har ikke tatt hensyn til statlige retningslinjer om kulturminner i hundremetersbeltet eller kommunale bestemmelser som gjelder bevaring av kystkultur – eksisterende hytte er et klart eksempel på gammel kystbebyggelse som skal bevares.
- Fylkeskommunen var kritisk i sin uttalelse i saken av 30.04.2024, og vurderte også da at vilkårene for å innvilge dispensasjon ikke var til stede, ettersom regionale og nasjonale interesser i området blir vesentlig tilsidesatt.
 - I 100-metersmelte langs vassdrag skal det særlig tas hensyn til natur- og kulturmiljø, landskap og andre allmenne interesser, jf. § 1-8.
 - Byggeforbudet i 100-metersbelte skal praktiseres strengt. Utbygging innenfor 100-metersbelte skal legge vekt på løsninger som ganger landskapet og allmenn tilgang til sjøen.
 - Fredrikstad er en av kystkommunene i Østfold som omfattes av de strengeste føringene etter Statlige planretningslinjer for strandsonen.
 - Det foreligger ikke større fordeler med tiltaket for andre enn eieren.
 - Kommuneplanens kapittel 26 - Fritidsbebyggelse m) er ikke nevnt og vurdert av kommunen.
 - Fylkeskommunen kan ikke se at grepet om at hytte og utedo skal samles i ett bygg fører til bedring for allmennheten fordi hytta kommer nærmere sjøen, mens uthuset som skal rives ligger bak hytta i retning bort fra sundet. Ny hytte vil også bli høyere, og 4,9 meter lengre.
 - Fylkeskommunen er ikke enig med ansvarlig søker som skriver at hytta vil bli mindre synlig fra sjøen og bli bedre inn i landskapsbildet. Hytta vil bli mer utbredt og synlig.
- Dagens hytte er oppført før 1947, og er bygget i tradisjonell byggestil og er et tidlig eksempel på hyttebygging i området, og dermed også eksempel på særegen kystkultur.
- Riving og gjenoppføring er lite bærekraftig – eldre hus er allerede bygget og klimaavtrykket satt.
- Kommunen har på flere punkter ikke tatt hensyn til Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjø eller Regional kystsoneplan for Østfold.
- Fylkeskommunen er uenige i flere av kommunens vurderinger av tiltaket og mener kommunens vurderinger av omsøkte hytte bygger på feil oppfatning av hva endringen vil medføre for utvidet størrelse, synlighet og hvordan den dermed vil gi mer privatiserende virkning.

Klagen er omfattende og vi viser til denne, samt Østfolds fylkeskommunes tidligere uttalelse i saken, i sin helhet.

Planutvalgets vedtok i utvalgssak 17/25 den 27.02.2025, å omgjøre kommunens tillatelse til å rive eksisterende hytte og uthus for å oppføre ny hytte, til avslag.

Avslaget ble påklaget av tiltakshaver, representert ved Atelier Bjølstad.

Kommunedirektøren kom med følgende innstilling:

Kommunedirektøren anbefaler planutvalget å fatte følgende vedtak:

1. Klagen fra Atelier Bjølstad tas ikke til følge.
2. Saken oversendes til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus for endelig avgjørelse.

Bystyret fattet i møte 12.06.2025 i sak 69/25 følgende vedtak:

1. Klagen fra Atelier Bjølstad tas til følge.

2. Iht. plan og bygningsloven §19.2 gis det dispensasjon til rivning og oppføring av ny hytte slik det fremgår i søknaden.

Dette vil si at Østfold fylkeskommunens klage på tillatelse til tiltaket først ble tatt til følge. Deretter klaget tiltakshaver, og denne klagen ble også tatt til følge. Resultatet er at tillatelsen nå er gitt i bystyrets seneste vedtak, av 12.06.2025. Det fremgår av brev fra Østfold fylkeskommune datert 25.06.2025 at de opprettholder sin tidligere klage i saken. Saken ble oversendt Statsforvalteren for klagebehandling 26.06.2025. Kommunen har i klageoverendelsen blant annet vist til:

Når det foreligger en interessetvist mellom to parter, vil det kun føre til forsinkelse dersom kommunen skal måtte behandle saken enda en gang, jf. note 866 i Norsk Lovkommentar til forvaltningsloven § 33. Det står i samme note at kommunen heller bør sende saken til klageinstansen for endelig avgjørelse.

Kommunen har i klageoversendelsen etter forvaltningsloven ikke funnet grunnlag for å beslutte utsatt iverksetting av tiltaket.

Fire kommunestyrerepresentanter har også bedt om lovlighetskontroll av det samme vedtaket, jf. kommuneloven § 27-1¹.

Det er i forbindelse med kravet om lovlighetskontroll også bedt om utsatt iverksettelse av kommunens vedtak av 12.06.2025 i sak 69/25 om tillatelse til riving og oppføring av ny hytta for gnr. 429, bnr. 7, fnr. 5 i Fredrikstad kommune.

Statsforvalteren ga utsatt iverksetting av bystyrets vedtak av 12.06.2025 i vår beslutning av 08.07.2025. I beslutningen orienterte vi også kort om saksgangen i saken. Vi skrev blant annet:

Kravet om lovlighetskontroll er ikke behandlet av bystyret per dags dato. Kommunen orienterer om at kravet tidligst vil bli tatt stilling til 11.09.2025 da dette er første møte i bystyret etter sommerferien. Ettersom vedtaket også skal klagebehandles etter forvaltningslovens regler, følger det av departementets veileder om lovlighetskontroll at forvaltningsklagen bør behandles først. Kravet om lovlighetskontroll er derfor ikke til hinder for at vi kan ta stilling til forvaltningsklagen.

Ettersom bystyrets vedtak av 12.06.2025 i sak 69/25 ikke er påklaget av parter eller andre med rettslig klageinteresse etter forvaltningslovens regler, men kommunen kun legger til grunn at Østfold fylkeskommunes klage fortsatt gjør seg gjeldende, er vedtaket av 12.06.2025 ikke i realiteten klagebehandlet av kommunen. Når det da er fremsatt krav om lovlighetskontroll av det samme vedtaket, anser vi det hensiktsmessig at bystyret i denne saken først tar stilling til lovlighetsklagen.

Vi vil ta stilling til saken etter at bystyret har vurdert lovlighetsklagen.

Lovlighetsklagen ble behandlet av bystyret 11.09.2025 (sak 131/2025). Følgende vedtak ble fattet:

1. Bystyrets vedtak i sak 69/25, Femdalsund 29 – klage på avslag på søknad om dispensasjon og rammetillatelse til riving og gjenoppføring av hytte, opprettholdes.

¹ Vår ref: 2025/29571

2. Lovlighetsklage av 02.07.2025 oversendes Statsforvalter i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus for lovlighetskontroll.

Vi mottok lovlighetsklagen fra kommunen 15.09.2025.

Vi vil i det følgende ta stilling til saken etter forvaltningslovens regler. Kravet om lovlighetskontroll vil behandles for seg.

Statsforvalteren forutsetter at partene er kjent med sakens dokumenter og gir derfor ikke ytterligere saksreferat.

Statsforvalteren som klageinstans

Statsforvalteren er klageinstans for vedtak etter plan- og bygningsloven. Myndigheten er delegert fra Kommunal- og distriktsdepartementet, jf. plan- og bygningsloven § 1-9. Vår myndighet som klageinstans fremgår av forvaltningsloven § 34.

Statsforvalteren ser slik på saken

1. Kort om tiltaket

Tiltakshaver søker om å rive dagens hytte og uthus for å bygge opp ny hytte på eiendommen gnr. 429, bnr. 5 på Kråkerøy i Fredrikstad kommune. Eksisterende hytte og bod har et samlet bruksareal på 72 m² og bebygd areal på 66 m². Dagens hytte er i 2 etasjer med målbart bruksareal i begge etasjer. Ny hytte er planlagt med et bruksareal på 72 m² og bebygd areal på 81 m², i tillegg til et åpent areal på 10 m² (se vedlegg E-1). Den nye hytta skal oppføres på omtrent samme sted med ca. samme høyde som bestående hytte, men dreies slik at gavlvegg blir liggende mer vendt mot sjøen. For eksisterende fritidsbolig oppgis mønehøyde å være 5,35 meter og en fasadelengde mot sjø på ca. 8 meter. Plantegning viser at ny hytte vil bli 12,9 meter lang og drøyt 7 meter bred. Ny hytte vil komme noe nærmere sundet en nåværende hytte som ligger ca. 35 meter fra sjøen i et område som i kommuneplanens arealdel er avsatt til LNF-område. Ved oppføring av ny hytte er det også planlagt oppført en platting i tilknytning til hytta, med en størrelse på 40 m².

2. Tiltakets forhold til plan, lov og statlige planretningslinjer

Tiltakseiendommen er uregulert. I kommuneplanens arealdel for Fredrikstad kommune 2023-2035, plan-ID 913, er eiendommen avsatt til LNF - tiltak for stedbunden næring. Tiltaksområdet er også angitt hensynssone H530 - Hensyn friluftsliv. Eiendommen ligger innenfor 100 metersbeltet langs sjøen.

Kommuneplanen § 29.1 har følgende retningslinjer om fritidsbebyggelse i LNF-område:

Fritidsbebyggelse i LNF-område i 100 m-beltet

a) Riving- og gjenoppføring av lovlig bebyggelse kan tillates. Utvidelse av eksisterende lovlig bebyggelse kan vurderes innenfor rammene angitt i punkt a og c-n under bestemmelse 26 Fritidsboliger. Samlet bruksareal (BRA) på eiendommen kan vurderes økt, men ikke over totalt 70 kvm.

b) For ytterligere retningslinjer vises det til Statlige planretningslinjer for Differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen og til Regional kystsoneplan for Østfold.

Tiltakseiendommen ligger i et av landets største pressområder, jf. Statlige planretningslinjer punkt 8.1. Fredrikstad kommune tilhører Oslofjordregionen hvor byggeforbudet skal praktiseres strengt. I et brev fra Klima- og miljøministeren til kommunene ved Oslofjorden i desember 2023 er det fremhevet at det skal sikres en strengere praktisering av byggeforbudet i strandsonen. Det fremgår videre av Statlige planretningslinjer punkt 8.6 og det nevnte brevet at allmennhetens tilgang til strandsonen også skal forbedres. Tilsvarende er uttalt i en tiltaksplan for Oslofjorden i 2021 fra Klima- og miljødepartementet.

Det er gitt klare føringer i pkt. 6 og 8 for hva som skal vektlegges i 100 metersbeltet. Det fremgår blant annet at:

- Ny bebyggelse skal ikke tillates på arealer som har betydning for friluftsliv, naturvern, naturmangfold, landskap og andre allmenne interesser.
- Ny bebyggelse skal trekkes så langt unna sjøen som mulig, og utvidelse av eksisterende bygninger skal skje i retning bort fra sjøen. Hensynet til allment friluftsliv og tilgjengelighet skal vektlegges sterkt. Det bør vurderes om bebyggelsen kan plasseres utenfor strandsonen.
- Det skal legges vekt på løsninger som kan bedre situasjonen for landskap og allmenn tilgang til sjøen.
- Privatisering og gjentetting av strandarealer skal unngås.
- Alternative plasseringsmuligheter skal alltid vurderes før bygging tillates. Dette gjelder også for mindre tiltak.

Plan- og bygningslovens § 1-8 første og andre ledd lyder:

I 100- metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.

Andre tiltak etter § 1-6 første ledd enn fasadeendringer kan ikke settes i verk nærmere sjøen enn 100 meter fra strandlinjen målt i horisontalplanet ved alminnelig høyvann [...].

Tiltaket forutsetter at det innvilges dispensasjon fra følgende forhold i medhold av pbl. §19-2:

- Byggeforbudet i 100-metersbeltet, jf. pbl. § 1-8.
- Arealformål LNF i kommuneplanens arealdel for Fredrikstad kommune 2023-2035.

3. Dispensasjonsvurderingen

3.1 Innledning

Tiltaket i denne saken er både i strid med arealformålet LNF i kommuneplanens arealdel, og i strid med byggeforbudet langs sjøen, jf. plan- og bygningsloven § 1-8. Hensynene bak disse byggeforbudene er delvis sammenfallende, og vi finner det mest hensiktsmessig å behandle dispensasjonene samlet.

Kommunen har i kommuneplanens § 29.1 en retningslinje om fritidsbebyggelse i LNF-områder. Vi understreker at retningslinjen ikke gir noen rett til dispensasjon; det er vedtatt et forbud mot fritidsbebyggelse på eiendommen, da denne er avsatt til LNF (i tillegg til byggeforbudet som fremgår av plan- og bygningsloven § 1-8). Retningslinjen, samt kommuneplanens § 26 bokstav a) og bokstav

c-n, som gjelder fritidsbebyggelse utenfor LNF-formålet, må etter vårt syn heller anses som et styringsverktøy for utøvelsen av det frie forvaltningsskjønnet hvis dispensasjonsvilkårene er oppfylt.

3.2 Generelt om dispensasjon

Kommunens adgang til å gi dispensasjon etter loven er begrenset. De materielle begrensningene fremgår av pbl. § 19-2 andre ledd. Bestemmelsen lyder:

Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, blir vesentlig tilsidesatt. Fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler.

Hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse, eller nasjonale eller regionale interesser, må ikke bli vesentlig tilsidesatt. I tillegg må det foretas en interesseavveining, der fordelene ved tiltaket må vurderes opp mot ulempene. Loven krever at fordelene ved å gi dispensasjon må være klart større enn ulempene.

Hensynene bak bestemmelsen det er søkt om dispensasjon fra, og lovens formålsbestemmelse i plan- og bygningsloven § 1-1, vil være sentrale ved vurderingen av om § 19-2 er oppfylt.

På generelt grunnlag skal det svært mye til for at kommunene kan gi dispensasjon der byggeforbudet ikke er tilsidesatt gjennom plan. Dette kommer til uttrykk i grunnvilkåret i § 19-2 andre ledd første setning, sitert over. At dette grunnvilkåret skal tolkes strengt i strandsonen, er blant annet slått fast av Agder lagmannsrett². Domstolen uttalte her at det skal «lite til før det er grunnlag for å konkludere med at de relevante hensyn/interesser anses 'vesentlig tilsidesatt' i strandsonen». Videre ble det uttalt at ved vurderingen av vesentlighetskravet må «bedømmelsen av det konkrete tiltaks innvirkning på de relevante hensyn skje med et visst fremtidsperspektiv for øye».

Når det gjelder fordelene som må være klart større enn ulempene, er det primært den samfunnsmessige areal- og ressursdisponering som er relevant å vurdere. Fordeler for søker personlig vil bare unntaksvis kunne tillegges vekt. Dette går fram av lovens forarbeider i Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) s. 242.

Det kreves at det er en klar overvekt av relevante fordeler som taler for å gi dispensasjon. Det må foretas en interesseavveining, der fordelene med å gi dispensasjon vurderes opp mot de konkrete ulempene dispensasjonen medfører. Kravet til klare, relevante fordeler gjelder også i de tilfellene hvor en dispensasjon bare medfører få eller beskjedne ulemper, jf. blant annet ombudets uttalelse 15. januar 2021 (SOM-2019-4817) med videre henvisninger.

Vurderingen av om lovens vilkår er oppfylt er rettsanvendelsesskjønn som kan overprøves fullt ut av klageinstansen.

Statsforvalteren bemerker innledningsvis at det ikke skal være en kurant sak å fravike gjeldende plan, og at ingen har krav på dispensasjon.

² LA-2015-197645

3.3 Blir hensynene bak LNF-formålet, byggeforbudet, lovens formålsbestemmelse eller nasjonale/regionale interesser vesentlig tilsidesatt?

Hensynene bak LNF-formålet og byggeforbudet i 100-meterssbelte er i stor grad sammenfallende, og vi finner det derfor hensiktsmessig å foreta en samlet vurdering. Både riving av eksisterende hytte, oppføringen av ny hytte er avhengig av dispensasjon fra disse forbudene.

Hovedhensynet bak LNF-formålet i kommuneplanen er å ivareta natur-, frilufts-, og landbruksinteresser i området. Området skal holdes mest mulig fri for bygninger, konstruksjoner og anlegg som ikke er tilknyttet landbruksvirksomhet eller allmenne friluftsinteresser.

Hovedformålet med byggeforbudet i 100-metersbelte er å sikre allmennhetens rett til fri ferdsel og friluftsliv ved kysten, samt ivareta landskapsbilde og de biologiske naturverdiene i området. Byggeforbudet skal derfor sikre allmennhetens rekreasjons og friluftsinteresser, men også naturverdier og verdier knyttet til kulturmiljø og landskap.

Etter plan- og bygningsloven § 1-8 annet ledd at det i 100-metersbeltet langs sjøen skal tas særlig hensyn til «natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser». Det følger av lovens forarbeider at det generelle byggeforbudet langs sjøen markerer at strandsonen er av nasjonal interesse, og at den i utgangspunktet skal holdes fri for bebyggelse. Målet om at strandsonen i størst mulig utstrekning skal bevares som friluftsområde tilgjengelig for allmennheten står helt sentralt i utformingen av dette regelverket og begrunner en streng praksis for dispensasjoner.

I lovens formålsbestemmelse er det blant annet fremhevet at plan- og bygningsloven skal fremme bærekraftig utvikling for nåværende og fremtidige generasjoner. Videre skal loven sikre at planlegging og byggesak skjer på en forutsigbar og åpen måte, som sikrer medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives.

De nasjonale og regionale interessene er også sammenfallende med de nevnte hensynene, men disse interessene innebærer at det må gjøres en bredere vurdering av hensynene enn utelukkende knyttet til den konkrete eiendommen og nærmeste omkringliggende landskapsområde. Om det sistnevnte, viser lagmannsrettsdommen nevnt over til:

Generelt kan man si at de nasjonale og regionale interessene må gjøre seg gjeldende med en viss tyngde for at de skal kunne anses som vesentlig tilsidesatt. En tilsynelatende mindre sak kan imidlertid reise viktige prinsipielle spørsmål, hvor valg av løsning kan ha betydelige konsekvenser utover den foreliggende sak. Dette kan gjøre at den er av vesentlig betydning. Den samlede miljøeffekten for et område, skal også vektlegges.

Målet om å begrense privatisering og sikre allmennhetens tilgang til sjø og strandsone fremgår i tillegg av Statlige retningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen. Av retningslinjene for Oslofjordregionen fremgår det av punkt 8.2 at privatisering og gjentetting av strandarealer skal unngås.

Spørsmålet blir om disse hensynene blir vesentlig tilsidesatt ved omsøkte dispensasjoner.

I saksfremlegget til bystyrets behandling av saken den 12.06.2025 er det lagt opp til at klagen fra Atelier Bjørnstad ikke tas til følge, da ingen av de to vilkårene anses oppfylt. Bystyret mente vilkårene for dispensasjon er oppfylt, og begrunnet dette slik:

Hytten er ikke en typisk Kråkerøyhytte slik planutvalget la til grunn da saken ble behandlet i planutvalget 27.02.2025.

Ut ifra allmenhetens interesse er fordelene ved å gi dispensasjon klart større enn ulempene. Den private sonen ved hytten blir vendt mot stigende terreng og mot skogen, bort fra området som benyttes av allmenheten.

Ny hytte vil bli mindre synlig i området og vende bort fra områdene som er attraktive for allmenheten.

Høyden reduseres og fargevalg tilpasses landskapet, noe som gir hytten en mer diskre fremtoning.

Store glassflater vil ikke være synlig i særlig grad for omgivelsene pga. den retningen ny hytte vil ligge i.

En ny hytte vil også være positivt mht. energiøkonomisering.

Fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene, og hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, blir ikke vesentlig tilsidesatt.

Vi kan ikke se at bystyret i særlig grad i sin vurdering av saken har vurdert hvorvidt de aktuelle hensynene blir vesentlig tilsidesatt ved omsøkte dispensasjon.

Vi forstår det likevel slik at kommunen på bakgrunn av det ovennevnte konkluderer med at en dispensasjon for å rive og oppføre ny hytte på eiendommen ikke vil ha særlig betydning for fri ferdsel i 100-metersbelte langs sjøen, og at dispensasjon fra LNF formålet ikke vil svekke landbruks, natur- og friluftinteressene. Bystyret mener med dette at hensynene bak bestemmelsene og lovens formålsbestemmelse ikke blir *vesentlig* tilsidesatt.

Statsforvalteren v/ klima- og miljøvernavdelingen har uttalt seg til dispensasjonssøknaden 24.04.2024. I uttalelsen er det konkludert med at de ikke vil ha noen innvendinger til en eventuell dispensasjon for riving av eksisterende bygningsmasse og oppføring av ny hytte forutsatt at det settes vilkår tilknyttet materialbruk, fargevalg og bygningsmessige arbeider, slik at hytta ikke blir liggende unødig eksponert og fremtredende i landskapsbildet. I uttalelsen skriver de også:

I henhold til ovennevnte statlige planretningslinjer skal det legges vekt på løsninger som kan bedre situasjonen for landskap og allmenn tilgang til sjøen.

Det er positivt at ny hytte kun vil ha målbart bruksareal i en etasje samt at en ønsker å redusere ny hyttes eksponering mot sjøen. På ny hytte er det planlagt et takoppløft mot sør samt at hytta også er planlagt med større og flere glassflater i denne retningen enn hva som er tilfelle på dagens hytte. Vår vurdering er at ny hytte kan bli liggende mer fremtredende i landskapsbildet enn eksisterende, og dermed ha en større privatiserende effekt på området omkring hytte enn det som er tilfelle i dag.

Vi vil dermed med henvisning til ovennevnte be kommunen grundig vurdere om de positive elementer som oppnås ved riving av eksisterende hytte og bod, samt samling av

bygningssmassen til en enhet er av en karakter som medfører fordeler med hensyn til allmenn ferdsel og bruk av strandsonen på stedet.

I klagen fra Østfold Fylkeskommune er det blant annet vist til at det er et stort og økende press på strandsonen. Mye er allerede privatisert og nedbygd, og det er viktig å ta vare på det som er igjen. I klagen skriver de blant annet:

Vi mener at omsøkte tiltak vil gjøre hytta mer utbredt og synlig. Den vil derfor virke mer privatiserende både sett fra sjøsiden og fra landsiden enn bestående hytte. Etter fylkeskommunens syn strider tiltaket mot kystsoneplanens mål og retningslinjer for strandsonen.

Videre viser de til sin tidligere uttalelse i saken hvor de blant annet gjorde følgende vurderinger:

Vedlegg E-2 viser at ny hytte vil få 12,9 meters lengde og 7,0 meters bredde. I tillegg kommer takutstikk. Ny hytte skal dreies slik at langsiden vil ligge mot nord-sør og kortsiden vil ligge mot øst-vest. Tegning E-2 viser tydelig at ny hytte vil få større utbredelse sett fra Femdalsund, dit bestående hyttes langside vender. Det er ikke oppgitt tverrmål på tegningen, men det kan dreie seg om rundt fem meter økning i synlig hytte mot sundet. Ifølge samme tegning vil ny hytte bli 5,5 meter høy fra gjennomsnitt omliggende terreng. Den blir derfor litt høyere enn bestående hytte som oppgis å være 5,35 meter høy.

[...]

Selv om ny hytte skal males i nedtonede farger vil den bli vesentlig større enn nåværende hytte og synes mer fra sjøen, jfr. punkt ovenfor. I tillegg vil store glassflater virke mer privatiserende på friluftslivet og det kan gi uheldig gjenskinn mot sjø ved lav sol.

Generelt viser vi til at det skal være en restriktiv praksis ved å innvilge dispensasjon i strid med byggeforbudet mot sjøen og arealformålet LNF.

I dette tilfellet har Østfold Fylkeskommune uttalt seg negativ om dispensasjonen, samt påklaget innvilgelsen. Videre har kommunedirektøren i sin vurdering av saken innstilt på at søknaden avslås. Bystyret har likevel valgt å innvilge dispensasjon. Når kommunen har valgt å gå mot regional myndighets vurderinger, samt innstillingen til vedtak, fordrer det gode vurderinger for hvorfor bystyret mener vilkårene for dispensasjon er oppfylt. Vi mener dette ikke i tilstrekkelig grad er gjort i dette tilfellet.

Videre kan vi ikke se at kommunen har vurdert søknaden på bakgrunn av prinsippene i naturmangfoldloven, §§ 8-12. I vedtaket av 04.09.2024 skriver kommunen:

Forholdet til utvalgte naturtyper

Det er i henhold til DN sin naturbase og artsdatabanken ikke registrert utvalgte naturtyper eller spesielle arter innenfor tiltaksområdet.

Ut over dette kan vi ikke se at det er foretatt noen vurderinger av dette. Prinsippene i §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og vurderingene skal fremgå av beslutningen, jf. § 7. At prinsippene i naturmangfoldloven ikke er tilstrekkelig vurdert, er en saksbehandlingsfeil. Vi ber kommunen være særlig oppmerksomme på dette i fremtidige saker. Vi

kan likevel ikke se at det har fått avgjørende betydning her, da vilkårene for dispensasjon uansett ikke er oppfylt.

Når det gjelder kunnskapsgrunnlaget i saken, er kommunen tydelig på at det i henhold til DN sin naturbase og artsdatabanken ikke er registrert utvalgte naturtyper eller spesielle arter innenfor tiltaksområdet. Tiltakets påvirkning på det landskapsmessige mangfoldet er illustrert ved tegninger og bilder i saksdokumentene. Vi kan ikke se at det fra klagers side er anført at kunnskapsgrunnlaget ikke er tilfredsstillende.

Statsforvalteren bemerker at det fra nasjonalt hold er påpekt at byggeforbudet i strandsonen skal håndheves strengt. Avklaring av arealbruk i strandsonen skal skje igjennom planlegging, og ikke gjennom enkeltvis dispensasjoner, jf. blant annet Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen. Fredrikstad kommune ligger innenfor sone 1 i retningslinjer for kystkommunene i Oslofjordregionen. For denne sonen skriver departementet at all ny utbygging og nye tiltak anses i utgangspunktet å ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn, og vil kreve reguleringsplan. Eventuell fortetting i eksisterende områder skal være godkjent i oppdatert kommuneplan og reguleringsplan, og skal ikke være i strid med de statlige retningslinjene. Det er i utgangspunktet positivt at bygningsmassen samles i ett bygg. Samtidig vil ny hytte med sitt volum samt vinduer fremstå mer dominerende sammenlignet med eksisterende hytte, og bidra til en uønsket bit-for-bit nedbygging av strandsonen, jf. naturmangfoldloven § 10.

Vi mener etter dette at det er mye som tilsier at omsøkte dispensasjoner vil vesentlig tilsidesette hensynene bak lovens formålsbestemmelse, byggeforbudet, samt regionale og nasjonale interesser. Eventuell utbygging på eiendommen bør avklares i plan fremfor ved dispensasjon. Når det gjelder de regionale interessene, bekreftes dette gjennom klagen fra Fylkeskommunen.

Hvorvidt hensynene blir vesentlig tilsidesatt, er uansett ikke avgjørende i denne saken. Som vurderingen vår under viser mener vi fordelene ved dispensasjonene ikke er klart større enn ulempene. Vilårene i plan- og bygningsloven § 19-2 er kumulative, og dispensasjon kan da ikke gis.

3.4 Er fordelene med dispensasjonen klart større enn ulempene

Som vist til over må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene. Det er først og fremst samfunnsmessige fordeler, og særlig arealdisponeringshensyn, som må tillegges vekt i denne vurderingen. Personlige ønsker knyttet til utnyttelsen av en eiendom kan være relevant i dispensasjonsvurderingen i den grad forholdet også anses som en objektiv fordel for den aktuelle eiendommen. Sivilombudet har tidligere uttalt at personlige ønsker om en bestemt utnyttelse av en eiendom kan være sammenfallende med de hensyn plan- og bygningsloven og arealplaner er satt til å ivareta. Om det ut fra arealdisponeringshensyn er en objektiv fordel, vil bero på den konkrete eiendommen. Slike hensyn kan dermed etter en nærmere vurdering være relevante fordeler i dispensasjonsvurderingen. Vekten av fordelene vil variere ut fra forholdene.

I en dispensasjonsvurdering er det ikke tilstrekkelig at situasjonen for de allmenne interessene ikke forverres. Fravær av ulemper vil ikke være nok, fordelene må fortsatt ha stor vekt for at dispensasjon kan gis.

Bystyret mener fordeler ved dispensasjonen blant annet er at den private sonen ved hytta blir vendt bort fra området som benyttes av allmennheten, fargevalg blir mer diskrete og glassflaten vil ikke i særlig grad være synlige for omgivelsene.

Det er positivt at ny hytte kun vil ha målbart bruksareal i en etasje, samt at en ønsker å redusere den nye hyttas eksponering mot sjøen. Det at bebyggelsen på eiendommen vil bli samlet til ett bygg kan videre til en viss grad anses som en fordel. Det er likevel klart at uthuset i dag er plassert slik at det har liten påvirkning på allmennhetens ferdsel og landskapsbilde. Ettersom ny hytte vil bli tilsvarende større, og komme nærmere sjøen, er samling av bygningsmassen en fordel som får begrenset vekt.

Tiltakshaver begrunner ønsket om ny hytte med at hytta som står der i dag er gammel og at det derfor er ønskelig med ny moderne hytte i tråd med tekniske krav. Tiltakshaver viser blant annet til at det er ønskelig med et nytt bad og at det vil være omfattende å få dagens hytte i tråd med dagens forskrifter. Statsforvalterne finner likevel ikke grunn til å tillegge dette nevneverdig vekt. Vi viser til at dette kan oppnås uten dispensasjon.

Det er med dette få relevante fordeler med dispensasjonen.

Når det gjelder ulempene, forstår vi bystyret slik at de mener det er relativt små ulemper ved å innvilge dispensasjon. Bystyret viser til at dispensasjonen i liten grad vil påvirke fri ferdsel i 100-metersbeltet langs sjøen, samt at dispensasjonen fra LNF-formål ikke vil svekke landbruk, natur- og friluftsinnteresser i særlig grad.

Ulempene ved en dispensasjon er i stor grad redegjort for over under vår vurdering av om hensynene bak bestemmelsene blir vesentlig tilsidesatt. Eksisterende hytte har en forholdsvis «lukket» utforming som innebærer at den i begrenset grad medfører privatisering av utearealet omkring hytta. Eksisterende uthus ligger også på baksiden av eksisterende hytte, og er dermed lite synlig fra sjøen. Ved ny planlagte hytte vil hele hyttas bruksareal ligge på bakkenivå. I kombinasjon med at det er planlagt en platting i tilknytning til hytta, samt større og mer fremtredende glassflater, vil hyttas privatiserende effekt på strandsonen omkring hytta bli mer omfattende enn hva som er tilfellet i dag. Store glassflater kan også gi uheldig gjenskinn mot sjø ved lav sol. Hytta vil også komme noe nærmere sjøen enn det som er tilfellet i dag.

Utfra sakens opplysninger og bilder vurderer vi det slik at ny hytte blir liggende mer fremtredende i landskapsbildet enn eksisterende, og dermed ha en større privatiserende effekt. Dispensasjonen medfører med andre ord en ytterligere nedbygging av strandsonen og LNF-området enn det man tidligere har gitt tillatelse til.

Statsforvalteren kan ut fra kommunens begrunnelse, samt sakens opplysninger generelt, ikke se at det foreligger samfunnsmessige fordeler som gjør seg gjeldene i særlig grad i denne saken. En ny og mer moderne hytte på eiendommen er derfor først og fremst en personlig fordel. Personlige fordeler kan ikke tillegges særlig vekt i en dispensasjonsvurdering. Klager oppgir også flere fordeler som anses mer som fravær av ulemper, som at tiltaket vil ha liten innvirkning på natur, landbruk, landskap, friluftsliv, at glassflatene vil ikke i særlig grad være synlige, etc. Fravær av ulemper kan i utgangspunktet ikke regnes som fordeler ved å innvilge dispensasjon.

Etter dette mener vi at det ikke foreligger store og klare fordeler ved dispensasjonene utover private, praktiske og økonomiske fordeler for tiltakshaver. Etter en samlet vurdering kan vi derfor ikke se at fordelene ved dispensasjonene er *klart* større enn ulempene.

Vilkårene for å innvilge dispensasjon fra LNF-formålet og byggeforbudet i § 1-8 for riving av eksisterende fritidsbolig og oppføring av ny, er med dette ikke oppfylt, jf. plan- og bygningsloven § 19-2 andre ledd. Dispensasjon kan derfor ikke gis og søknaden må avslås.

Konklusjon

Statsforvalteren endrer kommunens vedtak av 12.06.2025 i sak 69/25 og avslår søknad om dispensasjon fra byggeforbudet i plan- og bygningsloven § 1-8 andre ledd, og arealformålet LNF. Vilåårene for å innvilge dispensasjon er ikke oppfylt, jf. plan- og bygningsloven § 19-2 andre ledd.

Klagen har ført frem.

Vedtaket er endelig. Dere kan ikke klage på vedtaket, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Dekning av sakskostnader

Klageren kan kreve dekning av vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket, jf. forvaltningsloven § 36. Kravet må sendes til Statsforvalteren innen tre uker etter at klageren har mottatt dette vedtaket.

Med hilsen

Hege Skaanes Nyhus
avdelingsdirektør
Juridisk avdeling

Anette Schorpen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Bjørn Håvard Evjen
ØSTFOLD FYLKESKOMMUNE
ATELIER BJØLSTAD AS

Langbakken 49
Oscar Pedersens vei 39
Verkstedveien 4

1434	Ås
1721	SARPSBORG
1671	KRÅKERØY

Samfunnsutvalgets vedtak 08.10.2025:Samfunnsutvalgets uttalelse:

1. Kommunedirektøren anbefaler at Fredrikstad kommune viderefører og utvider arbeidet med å bruke skolebyggene som nærmiljøarenaer etter skoletid, i tråd med bystyrets verbalvedtak av 12.12.2024.
2. Det legges til rette for at frivillige, lag og foreninger i enda større grad kan bruke skolelokaler til aktiviteter for alle aldersgrupper, med særlig vekt på barn og unge.
3. Finansieringen av pilotene videreføres over budsjettet til områdesatsingen, og eventuelle ytterligere kostnader til teknisk drift og tilrettelegging innarbeides i budsjett og økonomiplan for 2026–2029.

Samfunnsutvalgets behandling 08.10.2025:Votering:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Formannskapetets vedtak 16.10.2025:Formannskapetets innstilling:

1. Kommunedirektøren anbefaler at Fredrikstad kommune viderefører og utvider arbeidet med å bruke skolebyggene som nærmiljøarenaer etter skoletid, i tråd med bystyrets verbalvedtak av 12.12.2024.
2. Det legges til rette for at frivillige, lag og foreninger i enda større grad kan bruke skolelokaler til aktiviteter for alle aldersgrupper, med særlig vekt på barn og unge.
3. Finansieringen av pilotene videreføres over budsjettet til områdesatsingen, og eventuelle ytterligere kostnader til teknisk drift og tilrettelegging innarbeides i budsjett og økonomiplan for 2026–2029

Formannskapetets behandling 16.10.2025:Votering:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Bystyrets vedtak 23.10.2025:

Ingen vedtak.

Bystyrets behandling 23.10.2025:

På grunn av tidsrammen for bystyrets møter 16.00-22.00 ble ikke saken behandlet men utsettes til bystyrets møte 13.11.2025.

Saksnr.: 2025/23067
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 211940/2025
Klassering: 614

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Samfunnsutvalget	08.10.2025	42/25
Formannskapet	16.10.2025	155/25
Bystyret	23.10.2025	172/25
Bystyret	13.11.2025	186/25

Nærmiljøskoler - Bruk av skolene etter skoletid

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler Formannskapet å gi følgende innstilling til Bystyret:

1. Kommunedirektøren anbefaler at Fredrikstad kommune viderefører og utvider arbeidet med å bruke skolebyggene som nærmiljøarenaer etter skoletid, i tråd med bystyrets verbalvedtak av 12.12.2024.
2. Det legges til rette for at frivillige, lag og foreninger i enda større grad kan bruke skolelokaler til aktiviteter for alle aldersgrupper, med særlig vekt på barn og unge.
3. Finansieringen av pilotene videreføres over budsjettet til områdesatsingen, og eventuelle ytterligere kostnader til teknisk drift og tilrettelegging innarbeides i budsjett og økonomiplan for 2026–2029.

Sammendrag

Samfunnsutvalget uttaler seg i saken.

Skolebyggene i Fredrikstad har potensial til å være sentrale møteplasser i lokalsamfunnene også etter skoletid. Erfaringer fra pågående pilotskoler (Trara, Kjølberg og Cicignon), som har fått midler fra områdesatsingen, viser at økt bruk av skolene som nærmiljøarenaer bidrar til inkludering, folkehelse og utjevning av levekårsforskjeller. Tiltakene har vært vellykket og anbefales videreført og utvidet.

Det foreslås å styrke samarbeidet med frivilligheten og vurdere digitale løsninger for enklere tilgang til lokalene. Kostnader til drift, renhold og eventuelle tekniske tilpasninger må vurderes og innarbeides i kommende budsjett- og økonomiplan. Finansiering av pilotene videreføres over områdesatsingens budsjett.

Vedlegg

Vedlegg: Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

I Bystyret 12.12.2024, ble følgende verbalvedtak vedtatt:

Vi vil at skolebyggene skal brukes etter skoletid. Skolene er sentrum i lokalsamfunnene. Det er der vi møtes til feiringer, får nye venner og bredere horisonter, opplever læring, mestring og velges til FAU-representanter.

Kommunedirektøren bes se dette tiltaket i sammenheng med kommunens områdesatsning. Det legges fram en sak til politisk behandling som beskriver hvordan skolebyggene kan brukes av lokalsamfunnene på en bedre måte enn i dag. Eventuelle kostnader til denne driften må fremmes i forbindelse med budsjett og økonomiplan for 2026-2029.

Bakgrunn og status

Skolene i Fredrikstad har over flere år vært brukt til utlån og utleie til lokalsamfunnet og frivilligheten, både til organiserte og uorganiserte aktiviteter. Skolenes sentrale plassering gjør dem naturlig egnet som arena for samvær, lek, læring og fysisk aktivitet – både i og utenfor skoletid. Det tilbys utlån og utleie av klasserom, kulturarenaer, idrettshaller og basseng etter skoletid. Bookingen administreres digitalt via plattformen Bookup. Brukerne inngår skriftlige avtaler, og barn og unge under 20 år har gratis tilgang. Det er stor etterspørsel etter idrettshaller, mens andre lokaler ofte har ledig kapasitet, spesielt i helger. Utlån skjer på tillit uten tilstedeværende personell, og det er behov for tydeligere rutiner rundt renhold og ansvar. Noen skolebygg er ikke egnet for ekstern bruk, og det er utfordringer knyttet til nøkkeladministrasjon og praktisk tilgjengelighet. Digitale løsninger, som app-basert innlogging og elektroniske låser, vurderes for å forenkle adgangen, inspirert av løsninger fra andre kommuner.

Erfaringer fra områdesatsingen:

Fra høsten 2024 har pilotskolene Trara, Kjølberg og Cicignon fått midler fra områdesatsingen for å prøve ut skolene som nærmiljøarena. Midlene har finansiert intern koordinering og nødvendige utbedringer av inne- og utemiljø. Skolene har hatt ulike behov og tilnærminger, men felles for dem er at tiltakene har styrket samarbeid mellom skole, frivillighet og lokalmiljø.

- Trara skole har utvidet sitt prosjekt til å inkludere miljøverter og åpent aktivitetslokale etter skoletid, med frivilligheten som aktiv samarbeidspartner.
- Cicignon skole har hatt fokus på involvering av foreldre og tverrfaglig samarbeid mellom ulike kommunale tjenester.
- Kjølberg skole har gjennomført omfattende medvirkningsprosesser med elever, foreldre, lærere og nabolaget, og har fått støtte fra både områdesatsingen og eksterne aktører som Sparebankstiftelsen.

Egenevalueringer viser at tiltakene har vært vellykket med hensyn til å nå overordnede mål i kommunens planverk, og områdesatsingens pilotprosjekter fortsetter å finansieres over midler fra Kommunal- og distriktsdepartementet i 2026. Delprosjektene evalueres fortløpende og erfaringene tas med i det videre arbeidet.

Muligheter for økt bruk av skolebyggene etter skoletid

For å forenkle tilgangen til lokalene foreslås det å vurdere digitale løsninger, som for eksempel digital innbyggernøkkel (app), slik Oslo kommune har innført. Dette vil kreve investeringer i elektroniske låser og tilpasning av bookingsystemet.

Ledig kapasitet finnes hovedsakelig i helger, men det er utfordrende å mobilisere frivillige og deltakere da. Sentrumsskoler og skoler nært idrettsanlegg har størst press på lokalene. Det anbefales å se på muligheter for gevinstrealisering gjennom bedre ressursutnyttelse og samarbeid med frivilligheten. Et slikt samarbeid kan for eksempel innebære at frivillige organisasjoner, lag og foreninger bidrar med planlegging og gjennomføring av aktiviteter,

rekruttering av deltakere og mobilisering av ressurspersoner i nærmiljøet. Kommunen kan legge til rette for dialog, samordning og støtte til frivillige aktører, samt tilby opplæring, informasjon og tilgang til lokaler. Dette er i tråd med strategien for frivillighet, som vektlegger partnerskap, medvirkning og felles ansvar for å skape inkluderende og levende lokalsamfunn.

Økt bruk av skolebyggene etter skoletid vil kunne medføre økte driftskostnader, særlig til renhold, teknisk tilrettelegging (f.eks. adgangssystemer og digitale løsninger), samt koordinering og administrasjon. Det er ikke avsatt ekstra ressurser til renhold eller drift i dag.

Kostnader til drift og tilrettelegging må vurderes og innarbeides i budsjett og økonomiplan for 2026–2029. Finansieringen av pilotene videreføres over områdesatsingens budsjett, mens eventuelle nye tekniske tiltak, tilpasninger og utvidelser må vurderes særskilt i økonomiplanen.

Relevante bestemmelser

Prinsipper og retningslinjer for langtidsutleie og bruk av kommunale bygg og lokaler til ekstern aktør.

Konsekvenser for sosial bærekraft

Tiltaket styrker sosial bærekraft ved å gi flere barn og unge tilgang til trygge møteplasser, fremme folkehelse og redusere sosial ulikhet. Skolen som nærmiljøarena bidrar til fellesskap, læring og mestring på tvers av generasjoner.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

Økt bruk av skolebyggene kan medføre økte driftskostnader, særlig til renhold og teknisk tilrettelegging. Det foreslås å vurdere gevinstrealisering gjennom bedre ressursutnyttelse og samarbeid med frivilligheten. Kostnader og finansiering for tekniske tilrettelegging og FDV-kostnader innarbeides i budsjett og økonomiplan for 2026–2029. Finansieringen av pilotene videreføres over områdesatsingens budsjett.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

Meråpne skoler vurderes å ha flere positive samfunnsmessige konsekvenser. Ved å gjøre skolebyggene tilgjengelige som møteplasser og aktivitetsarenaer for hele lokalsamfunnet, kan kommunen fremstå som mer attraktiv for barnefamilier og andre innbyggere, noe som på sikt kan bidra til økt tilflytting og styrket skatteinngang. Tilgjengelige og inkluderende møteplasser legger til rette for en balansert befolkningssammensetning og kan bidra til å beholde innbyggere i ulike livsfaser. Økt aktivitet i skolene gir flere muligheter for deltidsarbeid, engasjement i frivilligheten og samarbeid med lokale aktører, noe som kan ha en positiv effekt på sysselsettingen. Samarbeidet med lokale lag, foreninger og næringsliv kan styrkes gjennom bruk av skolene som arena for arrangementer, kurs og aktiviteter, og slik bidra til økt lokal verdiskaping. Bedre utnyttelse av eksisterende bygg og ressurser fremmer sirkulær økonomi og reduserer behovet for nye investeringer i infrastruktur. Tiltaket kan også bidra til utvikling av nye arbeidsformer og samarbeid på tvers av kommunale sektorer, frivillighet og næringsliv. Meråpne skoler kan styrke skolens rolle som samlingspunkt i lokalsamfunnet og bidra til levende og trygge nærmiljøer. Innføring av digitale løsninger for adgang og booking kan dessuten bidra til modernisering av kommunens infrastruktur og gjøre det enklere for innbyggere å ta i bruk lokalene. Samlet sett vurderes tiltaket å ha positive samfunnsmessige konsekvenser, både for enkeltpersoner og for kommunen som helhet.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Tiltaket vurderes å ha positive miljømessige konsekvenser. Ved å ta i bruk eksisterende skolebygg til flere formål, fremmes sirkulær økonomi og gjenbruk av kommunens

bygningssmasse. Dette reduserer behovet for nye investeringer i bygg og bidrar til å begrense arealbruk og utslipp knyttet til nybygg. Mer aktivitet i eksisterende bygg støtter bærekraftig byutvikling, og innføring av digitale løsninger for adgang og booking kan gi mer effektiv ressursutnyttelse og redusert energibruk. Samlet sett bidrar tiltaket til å styrke miljømessig bærekraft i kommunen.

Ansattes medbestemmelse

Endringer i bruk av skolebyggene skal drøftes med de ansattes representanter og involvere skolens ledelse.

Vurdert for uttalelser i rådene

Nei, da saken i hovedsak dreier seg om administrativ erfaring knyttet til koordinering av eksisterende skolebygg og hvordan de kan utnyttes enda bedre.

Vurdering

En styrking av meråpne skoler innfrir flere av de overordnede målene i kommuneplanens samfunnsdel, kommunedelplan for folkehelse og levekår, oppvekstplanen og strategien for frivillighet. Tiltaket bidrar til å gjøre skolene til inkluderende møteplasser og ressursentre i nærmiljøet, og legger til rette for økt deltakelse, sosial utjevning og folkehelse. Dette er i tråd med samfunnsplanens mål om å skape gode og trygge lokalsamfunn, samt oppvekstplanens vekt på trygge og helsefremmende oppvekstmiljøer for barn og unge. Videre støtter tiltaket opp under kommunedelplanens mål om å redusere sosiale helseforskjeller, og strategien for frivillighet ved å åpne for økt samarbeid mellom kommune, frivillighet og innbyggere.

Kommunedirektøren mener at erfaringene fra pilotkolene viser at slike tiltak gir positive effekter både for enkeltpersoner og lokalsamfunnet som helhet.

Alternative løsninger

Det kan vedtas at pilotprosjektene avsluttes i 2025, noe som vil få konsekvenser for det pågående arbeidet. Tiltente midler kan brukes på andre tiltak i områdesatsningen.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler å videreføre og utvide arbeidet med nærmiljøskoler, og at erfaringene fra pilotene legges til grunn for det videre arbeidet.

Finansiering av pilotene videreføres over områdesatsningens budsjett. Arbeidet med hvordan skolebyggene kan tilpasses enda bedre til lokalsamfunnene videreføres, og eventuelle kostnader til tekniske tiltak, tilpasninger og utvidelser innarbeides i budsjett- og økonomiplanprosessen for 2026–2029.

Samfunnsutvalgets vedtak 08.10.2025:

Samfunnsutvalgets innstilling:

1. Saken tas til orientering.

Samfunnsutvalgets behandling 08.10.2025:

Votering:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Formannskapetets vedtak 16.10.2025:Formannskapetets innstilling:

1.Saken tas til orientering.

Formannskapetets behandling 16.10.2025:Silje L. Waters (SV) fremmet på vegne av SV, Ap og PP følgende forslag:

Nytt punkt 2.

Furutun selges ikke. Kommunedirektøren legger frem en sak om rehabilitering av og bruk av Furutun til helsetjenester, og tilhørende rehabilitering av Kløverbadet.

Votering:

Samfunnsutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt. Forslaget fremmet av Silje L. Waters (SV) fikk 6 stemmer (4 Ap, 1 SV, 1 Pp), mot 9 stemmer (4 H, 3 FrP, 1 MDG, 1 V) og ble ikke vedtatt.

Bystyrets vedtak 23.10.2025:

Ingen vedtak.

Bystyrets behandling 23.10.2025:

På grunn av tidsrammen for bystyrets møter 16.00-22.00 ble ikke saken behandlet men utsettes til bystyrets møte 13.11.2025.

Saksnr.: 2025/22827
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 210061/2025
Klassering: D20

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Samfunnsutvalget	08.10.2025	40/25
Formannskapet	16.10.2025	154/25
Bystyret	23.10.2025	173/25
Bystyret	13.11.2025	187/25

Varmtvannsbasseng i Fredrikstad - status

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler Samfunnsutvalget å gi følgende innstilling til formannskapet:

1. Saken tas til orientering.

Sammendrag

Denne saken redegjør for kommunens varmtvannsbasseng, hvilken tilstand de er i samt en redegjørelse av mulig samarbeid med eksterne aktører.

Fredrikstad kommune eier i dag tre varmtvannsbasseng, henholdsvis Kløverbadet (Furutun i Oredalen), Lykkebergbadet (sentrum) og gamle Fredrikstad korttidssenter (Borge). Det er kun bassenget ved gamle Fredrikstad korttidssenter som er i drift.

Lykkebergbadet framstår som et lite aktuelt alternativ for varmtvannstilbud grunnet teknisk tilstand på bygget, utforming og dets funksjon som tilfluktsrom. Bystyret har vedtatt å selge Furutun. Med dette utgangspunktet vil opprustning og fornyelse av varmtvannsbasseng kreve store investeringer, som ikke kan prioriteres ut ifra kommunens samlede økonomiske situasjon. Økt kapasitet innen varmtvannsbasseng kan vurderes ved fremtidige nye formålsbygg i Fredrikstad kommune.

Behovet for varmtvannstilbud er langt større enn hva kommunen tilbyr. Kommunen har i dag tilbud om behandlingsgrupper i vann, som blant annet holdes ved Blekkspruten. Dette tilbudet har lange ventelister.

Innkjøpet av private tjenester kan styrkes, men må veies opp mot andre behov i kommunen.

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

1. Formannskapssak 49/20 – Innbyggerinitiativ – varmtvannsbasseng i Fredrikstad – Kløverbadet
2. Bystyresak 137/22 Varmtvannsbasseng i Fredrikstad – status og videre utvikling
3. Bystyresak 79/25 Avhending Furutun, Oredalsveien 128, 1613 Fredrikstad Gnr/Bnr 202/152

Saksopplysninger

Bystyret vedtok følgende verbalvedtak i budsjettbehandlingen 12.12.2024:

Kommunedirektøren legger fram en sak om hvordan kommunens varmtvannsbasseng, herunder Lykkebergbassenget kan brukes. I samme sak vurderes det også om eksterne aktører kan være mulige tilbydere av tilbud med varmtvannsbasseng. Saken legges frem for politisk behandling innen budsjettbehandlingen høsten 2025.

Fredrikstad kommune eier per i dag tre varmtvannsbasseng, Kløverbadet (Furutun i Oredalen), Lykkebergbadet (sentrum) og gamle Fredrikstad korttidssenter (Borge). Det er kun bassenget ved gamle Fredrikstad korttidssenter som er i drift.

I bystyresak 137/22 [Varmtvannsbasseng i Fredrikstad – status og videre utvikling](#) ble det gitt en grundig beskrivelse av de tre bassengenes tilstand, egnethet og byggeteknisk vurdering.

Der konkluderes det med at Lykkebergbadet fremstår som et lite aktuelt alternativ for varmtvannstilbud da det krever en total rehabilitering. I tillegg pekes det på utfordringer knyttet til at stedet også er et funksjonelt tilfluktsrom.

Det har tidligere vært nedsatt en arbeidsgruppe bestående av representanter fra prosjektutvikling, bygg og eiendom, virksomhet aktive liv og kommuneområdet Helse i forbindelse med utredning om rehabilitering av Kløverbadet (Furutun). Dette sett opp mot en eventuell rehabilitering av Lykkeberg.

Arbeidsgruppen konkluderte med at Kløverbadet var det beste alternativet av de tre varmtvannsbassengene. Utredningen av Kløverbadet stanset opp da prosessen med Furutun ble stoppet, og bystyret har senere vedtatt å selge Furutun, ref bystyresak 79/25 Avhending Furutun, Oredalsveien 128, 1613 Fredrikstad Gnr/Bnr 202/152.

Nedenfor følger utdrag fra arbeidsgruppens utredning og konklusjon fra 2020:

Kløverbadet ligger i toppen av Oredalsveien ved Fredrikstadmarka og er en del av Furutun. Bygningsmassen er av betong og tegl, bassengarealer på ett plan. Fordelen med Kløverbadet er enkel adkomst til bygget uten nivåer eller trinn, tilstøtende parkeringsmuligheter rett utenfor. Delen av bygget er tilknyttet Furutun som også er tenkt rehabilitert og drevet av Helse. Plasseringen av bassengfunksjonalitetene vil være i nærhet til Furutuns fremtidige avlastningstilbud. Fra Helse sitt perspektiv vil en eventuell plassering av varmtvannsbassenget på Furutun være besparende for transport og logistikk-kostnader i forbindelse med håndtering av brukerne på Furutun ellers. Innvendige arealer på ett plan. Fysiske muligheter for utbygging. Gode rømning- og evakueringsmuligheter. Gode tilpasningsmuligheter for UU- krav og tilgjengelighet. Muligheter for oppgradering av klimaskjerm og energieffektive løsninger. Bassenggruben er større enn i Lykkeberghallen. Tilgjengelig med riggområdet ved bygge- og anleggsarbeider. Gode store rom med god tilgjengelighet for tekniske installasjoner. Utfordringer med Kløverbadet er at det har vært fukttilsig og vanninntrengning under flommen høsten 2019. Det er også et utvendig forhold med overvann fra fredrikstadmarka ned Oredalsveien som kan skape problemer ved ekstreme nedbørsmengder. Disse forholdene antas å kunne løses ved en rehabilitering. Deler av bygget kan trenge ny drenering og setning/riss må kartlegges.

Lykkebergbadet ligger i sentrum av Fredrikstad. Lykkebergbadet er en del av et underjordisk tilfluktsrom og består hovedsakelig av utsprengt fjell, betong, mur og lettvegger. Fordelen med Lykkeberg er lokasjonen sentralt i byen for noen brukergrupper, tilknytning til fjernvarme og gode forbindelser med offentlig transport. Utfordringer med Lykkebergbadet er store nivåforskjeller fra inngang til svømmefasilitetene. Stedet er også et funksjonelt

tilfluksrom som skal opprettholdes, dette gir utfordringer i forhold til inngangsparti og funksjonelle forseglingsdører som kommer i konflikt med rampe for UU-krav og tilgjengelighet. Det er også nivåer og ramper i selve bassengområdene. Sikkerhet ved brann- og rømning er også en utfordring å løse, samt signalmottak for telefoner og datautstyr ved varslingsulykker. Det er ingen utbyggingsmuligheter og få muligheter for forbedring av klimaskjerm. Bassengteknisk rom er plassert lavt og trangt i bygget og er avhengig av en aktiv pumpekum som forhindrer oversvømmelse av rommet og det bassengtekniske utstyret. Klimaskjermen er som sagt en utsprengt fjellhall og bærer derfor risikoer med lekkasjer av grunnvann inn igjennom tak og vegger samt fukttilsig fra gulv. Bassenggruben er mindre enn i Kløverbadet. Minimalt med riggområder ved bygge- og anleggsarbeider, samt vanskelig og begrenset tilkomst av maskiner og utstyr.

Etter at utredningen i 2020 er den tekniske tilstanden i Lykkeberg ytterligere forverret grunnet manglende ventilasjon og vanninntrengning i fjellet. Det ansees derfor ikke som et alternativ å rehabilitere Lykkeberg under de samme forutsetningene som i 2020. Det vil kreve en ny tilstandsvurdering av anlegget ut fra dagens status på bygningsmassen før en oppdatert kostnadsestimat/-analyse.

Dagens varmtvannsbassenger i Fredrikstad kommune

Lokasjon	Type	Bygget/ Rehabilitert	Bassengstørrelse	Tilstand
Furutun	Varmtvann	1956	108 m2	Stengt, behov for totalrehabilitering.
Lykkeberg	Varmtvann	1970	75 m2	Stengt, behov for totalrehabilitering.
Fredrikstad korttidssenter Borge	Varmtvann	1975	24 m2	Åpent, men vedlikeholdsbehov.

Tabell 1 Rødt=kritisk nivå, Gult= rehabilitering

Behov

I behandlingen av innbyggerforslaget [Varmtvannsbasseng i Fredrikstad – Kløverbadet](#) (FSK sak 49/20) ble behovene for varmtvannsbasseng som treningsarena for kommunens barn og unge, samt som terapibasseng for personer med nedsatt funksjonsevne og/eller spesielle behov beskrevet.

Utover enkeltgruppers behov for et tilrettelagt tilbud, som beskrevet i innbyggerforslaget, er det flere fysikalske institutt som har kjøpt tid i bassengene til egne brukere. Av kommunens tjenestetilbud er det også behov for tid i tilrettelagt terapibasseng.

For mange innbyggere med funksjonsnedsettelse er varmtvannsterapi et svært godt egnet tilbud som bidrar til en bedre og mer aktiv livsstil. Varmtvannsterapi er bra for bevegelse, motorisk utvikling og for å oppnå mestring.

Dersom bassengsdriften på gamle Fredrikstad korttidssenter ikke opprettholdes inntil annet tilbud er tilgjengelig vil grupper av barn, unge og voksne stå helt uten tilbud om varmtvannsbasseng. Få av disse kan nyttiggjøre seg av andre behandlingsformer, grunnet manglende bevegelsesfrihet.

Midlertidig tilrettelegging

Da det ikke foreligger en plan for rehabilitering eller nybygg som vil sikre Fredrikstad kommune et varmtvannstilbud er det et behov for å fortsatt ha drift i bassenget ved gamle Fredrikstad korttidssenter i Borge. Dette vil sikre at de som benytter seg av tilbudet i dag kan fortsette med det fram til et nytt tilbud eventuelt vil være klart i fremtiden.

Det er periodevist forsøkt å justere temperaturen opp på skolebassengene for å møte terapibassengnivå på 34 grader, men anleggene er gamle og trenger oppgradering. Det medfører økt risiko for driftsstans dersom anleggene presses for mye. Bygningskroppen i disse skolebassengene er heller ikke dimensjonert for en så høy temperatur, noe som ytterligere vil redusere den tekniske levealderen på selve bygningsmassen (lufttemperatur og avdamping).

Tilkomst og tilgjengelighet for de gruppene som trenger varmtvannsbasseng er også dårlig i de tradisjonelle skole-badene. En økning fra dagens 28 grader i disse bassengene til 34 grader som defineres som varmtvannsbasseng vil kunne medføre at vannet blir for varmt for andre grupper som i dag benytter disse bassengene. Basseng som er tilrettelagt for idrett, trening og skolesvømming holder normalt 28 grader, opplærings-/barnebasseng for mindre barn ved svømmeskole, vanntilvenning og lek holder normalt 32 grader, mens terapibasseng/varmtvannsbasseng 34 grader.

En økning av temperaturer vil også medføre en betydelig høyere strømkostnad enn i dag.

Relevante bestemmelser

Plan og bygningsloven.

Konsekvenser for sosial bærekraft

Aktivitet i vann, både gjennom ordinære kommunale bassenger og varmtvannsbassenger, er et svært viktig folkehelseiltak, både for funksjonsfriske og de med både milde og tunge funksjonsnedsettelse og lidelser.

Vannaktivitet er en av få aktiviteter de aller fleste mennesker kan benytte seg av uansett funksjonsnivå, og derfor viktig for å kunne leve et aktivt liv.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

Svømmehaller er komplekse og tekniske anlegg og rehabiliteringer og nybygg er ofte forbundet med store kostnader. En rehabilitering av dagens anlegg for å sikre videre drift eller øke kapasiteten vil kreve store lånefinansierte investeringer. Driften er forventet å ha en negativ nettokostnad, selv med inntekter i form av utleie og billettsalg.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

Det forbyggende folkehelsearbeidet er viktig for å sikre økt innsats lavere i helsetrappa. Investeringer som bidrar til at mennesker kan være aktive i vann, er tiltak som muligens kan bidra til økonomiske besparelser i kommunale helsetjenester på sikt.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Rehabiliteringer er alltid mer miljøvennlig, og gir et mindre klimaavtrykk enn nybygg.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant i saken.

Vurdering

Dersom Fredrikstad kommune skal kunne tilby varmtvannsbasseng utover det tilbudet som gis i dag ved gamle Fredrikstad korttidssenter, så må det eventuelt søkes samarbeid med Quality hotell på Grålum eller Blekkspruten på Rolvsøy som har slike fasiliteter. Et slikt innkjøp kan gjøres på flere ulike måter, men vil kreve midler som i dag ikke er budsjettet. Behovet for varmtvannsbasseng må veies opp mot mange andre prioriteringer i kommunen.

Det finnes ingen norm på hva slags bassengtyper en kommune skal ha utover å sikre fasiliteter til lovpålagt svømmeopplæring. Lykkebergbadet framstår for kommunedirektøren

som et lite egnet alternativ for varmtvannstilbud uten at det gjennomføres svært omfattende tiltak og rehabilitering. En økning i varmtvannsbassengkapasitet bør vurderes gjennom nyetablering av et varmtvannsbasseng ved fremtidige formålsbygg-prosjekter i Fredrikstad kommune.

De økonomiske rammene gjør at dagens anlegg har et stort etterslep på vedlikehold, og ved driftsstans på anleggene så bortfaller hele tilbudet. Imidlertid vil en slik opprustning og fornyelse av varmtvannsbasseng ikke kunne prioriteres ut ifra kommunens samlede økonomiske situasjon.

Alternative løsninger

Kommunen velger å beholde Kløverbadet i forbindelse med salg av Furutun siden rehabilitering av dette anlegget fremstår som en bedre løsning enn at Lykkeberghallen skal renoveres. Det vil uansett kreve store investeringer på budsjett- og økonomiplanen fremover.

Dette alternativet vil antakelig gå utover muligheten for salg av Furutun og med en lavere salgssum.

Konklusjon

I lys av kommunens økonomiske situasjon anbefaler kommunedirektøren ikke å gå videre med økt varmtvannskapasitet i kommunen eller rehabilitering av Lykkeberghallen.

Kommunen benytter allerede i dag private tilbydere av varmtvannsbasseng, og vil fortsette med dette. Behovet for innkjøp av kapasitet i varmtvannsbasseng må imidlertid veies opp mot andre prioriteringer i kommunen.

Kommunedirektøren anbefaler at saken tas til orientering.

Formannskapetets vedtak 06.11.2025:Formannskapetets innstilling:

1. MAKS årsrapport 2024 tas til orientering.
2. Det oppnevnes to folkevalgte representanter til samarbeidsforumet MAKS Nedre Glomma for perioden 2025–2027.
3. Som Fredrikstad kommunes medlemmer til MAKS velges:
1
2

Formannskapetets behandling 06.11.2025:Votering:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Saksnr.: 2010/14896
Dokumentnr.: 241
Løpenr.: 146230/2025
Klassering: 033

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	06.11.2025	176/25
Bystyret	13.11.2025	188/25

MAKS årsrapport 2024 og oppnevning av representanter til samarbeidsforumet MAKS Nedre Glomma for perioden 2025 - 2027

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å fatte følgende vedtak:

1. MAKS årsrapport 2024 tas til orientering.
2. Det oppnevnes to folkevalgte representanter til samarbeidsforumet MAKS Nedre Glomma for perioden 2025–2027.
3. Som Fredrikstad kommunes medlemmer til MAKS velges:

1

2

Sammendrag

Fredrikstad kommune er en del av samarbeidsforumet MAKS Nedre Glomma. MAKS årsrapport for 2024 gir en samlet oversikt over utviklingen i utelivet i Nedre Glomma-regionen de siste årene. Den tar for seg alkoholomsetning, kontrollvirksomhet, regelbrudd, aktiviteter i MAKS, tall på vold og ordensforstyrrelser, ungdommer, uteliv og alkohol, samt ulike analyser.

Fredrikstad har hatt to folkevalgte representanter med i samarbeidsforumet. Det foreslås at formannskapet oppnevner to folkevalgte representanter som kan delta i MAKS for perioden 2025–2027.

Vedlegg

- 1 MAKS årsrapport 2024

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen vedlegg.

Saksopplysninger

MAKS står for Myndighet, Ansvarlighet, Kontroll og Samarbeid. MAKS er et interkommunalt samarbeidsforum og en arbeidsmetodikk for å fremme ansvarlig alkoholhåndtering ved salg og servering av alkohol. Samarbeidsaktørene i MAKS er utelivsbransjen, politiet, tilsynsmyndighetene og kommunene Fredrikstad, Sarpsborg og Hvaler.

MAKS har som hovedmål å skape et trygt og trivelig uteliv ved å unngå overskjenking, unngå skjenking av mindreårige, hindre rusrelatert vold, gjennomføre bedre og mer effektive kontroller, sørge for mest mulig lik praksis i kommunene og skape forutsigbarhet for bransjen.

MAKS-samarbeidet gir oss en samlet oversikt over betydningsfull samfunnsstatistikk i Nedre Glomma-regionen. Denne kunnskapen er viktig for god og målrettet samfunnsplanlegging om by- og næringsutvikling, levekår og folkehelse i regionen.

MAKS fastsetter årlige innsatsområder. MAKS-samarbeidet skal arbeide med innsatser og tiltak rettet spesielt mot målene; mest mulig lik praksis, bedre og effektive kontroller, unngå overskjenking og hindre rusrelatert vold. Hovedmålet er å oppnå et trygt og trivelig uteliv i regionen for både ansatte og gjester.

Årsrapporten til MAKS gir en samlet oversikt over utviklingen i utelivet i Nedre Glomma-regionen de siste årene. Den tar for seg alkoholomsetning, kontrollvirksomhet, regelbrudd, aktiviteter i MAKS, tall på vold og ordensforstyrrelser, ungdommer, uteliv og alkohol, samt ulike analyser.

Kommunene velger sine folkevalgte representanter i MAKS. Fredrikstad kommune har hatt to folkevalgte med i samarbeidsforumet. Da næringsutvalget er lagt ned er det behov for å velge to nye representanter.

Det gis ikke godtgjøring for deltakelse på møtene i MAKS-samarbeidet. MAKS har ca. to møter i halvåret og ett to-dagers seminar på våren. Møtene er normalt på dagtid.

Relevante bestemmelser

Ikke relevant.

Konsekvenser for sosial bærekraft

Alkohol har store negative konsekvenser for samfunnet og forårsaker betydelige helsemessige skader. Forskning viser at omfanget av alkoholrelaterte skader i befolkningen henger sammen både med det samlede alkoholkonsumet i befolkningen og med drikkemønsteret. Risikoen for alkoholrelaterte skader og problemer er høyest for dem med et høyt alkoholinntak og/eller hyppige beruselsesperioder. Sammenhengen mellom beruselse og skadevirkninger er særlig tydelig når det gjelder vold, trafikkskader og andre ulykker.

MAKS har som hovedmål å skape et trygt og hyggelig uteliv ved å ikke skjenke åpenbart påvirkede og mindreårige. Rapporter fra Politi, utelivsnæringen, kontrollselskap og KORUS Øst dokumenterer en positiv utvikling ved at vold og uro er redusert.

MAKS har blitt en betydelig samfunnsaktør i arbeidet for å endre holdninger og forebygge rus. Det kan i det store bildet bidra til å bedre levekårene og folkehelsen i regionen. Regionen er liten og avstandene mellom sentrumskjernene og utelivsmiljøene er korte. Store ulikheter i strukturelle forhold som berører utelivet vil kunne gi uheldige økonomiske og samfunnsmessige slagsider for innbyggere i regionen, næringslivet og for helsemyndighetene og politimyndighetenes ressursbruk.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

Det overordnede målet med rusmiddelpolitikken er å redusere de negative konsekvensene ved bruk av rusmidler. Alkohol fører til store kostnader for enkeltindivider, tredjeparter og for samfunnet. Arbeidet til MAKS Nedre Glomma har positive konsekvenser for samfunnsøkonomien.

I forbindelse med møtene i MAKS har det ikke blitt utbetalt møtegodtgjørelse for folkevalgte.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Ikke relevant i saken.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant i saken.

Vurdering

MAKS interkommunale og tverretatlige samarbeid bidrar til å påvirke hvordan tilsynsmyndighetene, utelivsbransjen og innbyggerne i de tre kommunene forholder seg til ansvarlig alkoholhåndtering, trygge og trivelige utelivsmiljøer. MAKS har bidratt til varige endringer i arbeidstagernes og innbyggernes forståelse av alkohollovgivningens formål, tilgjengelige virkemidler og ansvarlighet for å fremme et trygt og trivelig uteliv. Særlig viktig er dette samarbeidet i det forebyggende arbeidet, samt for tilrettelegging av gode by- og sentrumsmiljøer for barn og unge i Nedre Glomma-regionen.

MAKS utarbeider hvert år en rapport som viser aktivitetene i MAKS, alkoholomsetning, kontrollvirksomhet, regelbrudd, tall på vold og ordensforstyrrelser, ungdommer, uteliv og alkohol, samt ulike analyser.

MAKS er politisk forankret og Fredrikstad kommune har hatt to folkevalgte med i samarbeidsforumet.

Alternative løsninger

Ikke relevant i saken.

Konklusjon

Kommunedirektøren stiller seg bak de oppsummerte erfaringene som MAKS formidler gjennom årsrapporten fra 2024. Kommunedirektøren anbefaler at MAKS årsrapport for 2024 tas til orientering.

Fredrikstad kommune har hatt to folkevalgte representanter med i samarbeidsforumet. Det foreslås at formannskapet oppnevner to folkevalgte representanter som kan delta i samarbeidsforumet MAKS for perioden 2025–2027.

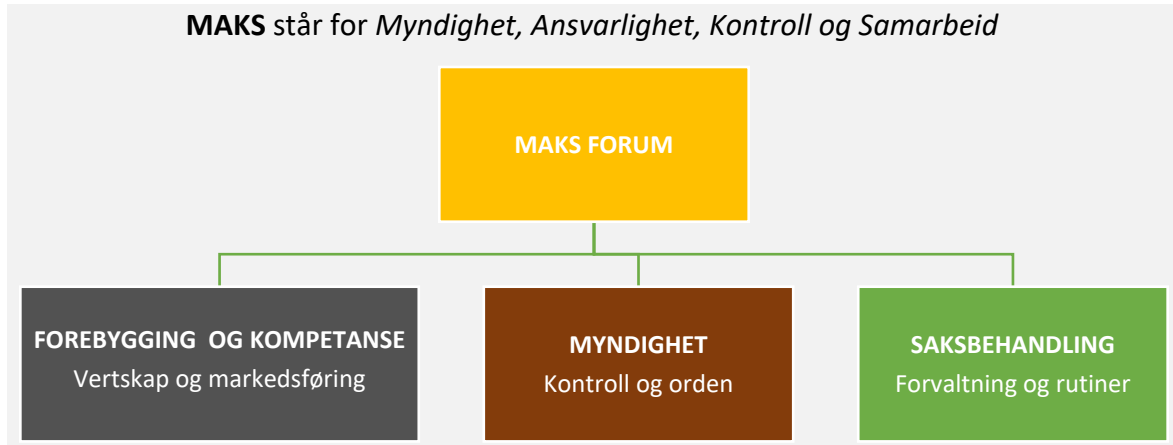
Innhold

1. MAKS ORGANISASJONEN	1
1.1 Hovedmål	1
1.2 Tilsyn og kontrolltiltak	1
1.3 Forebygging, dialog og veiledning	1
1.4 Kompetanse	1
2. SITUASJONSBILDE	2
2.1 Alkoholomsetning	2
Oppsummert	2
Salgs- og Skjenkekontroller	3
Brudd på alkoholloven og tildelt antall prikker	3
Oppsummert	3
MAKS uteliv aktiviteter	4
Oppsummert	4
2.2 MAKS INNSATSOMRÅDER OG ANBEFALINGER	5
Innsatsområder	5
Anbefalinger	6

1. MAKS ORGANISASJONEN

MAKS uteliv Nedre Glomma regionen er et interkommunalt samarbeidsforum og en arbeidsmetodikk for å fremme ansvarlig alkoholhåndtering ved salg og servering av alkohol. Samarbeidsaktørene i MAKS er utelivsbransjen, politiet, tilsynsmyndighetene og kommunene Sarpsborg, Hvaler og Fredrikstad.

1.1 Hovedmål

- Skape et trygt og trivelig uteliv
- Unngå overskjenking
- Unngå skjenking av mindreårige
- Hindre rusrelatert vold
- Gjennomføre bedre og mer effektive kontroller
- Sørge for lik praksis i kommunene
- Skape forutsigbarhet for bransjen

1.2 Tilsyn og kontrolltiltak

- Tverretatlige møter og samarbeid med aktørene i salgs- og skjenkenæringen
- Samordnede kontroller fra tilsynsmyndighetene for effektivt og målrettet tilsyn
- Forebyggende bekymringssamtaler for å forhindre avvik og fremme ansvarlig skjenking
- Dialogmøter med offentlige myndigheter og næringen
- Tre-partssamtaler ved bekymringsmeldinger for å iverksette forebyggende tiltak

1.3 Forebygging, dialog og veiledning

- Politiets forebyggende arbeidsmetode for tilstedeværelse og trygghet i uteliv - MAKS orden
- Synlighet, god publikumskontakt og tett samarbeid med utelivsnæringen
- Personalmøter hos vaktelskap og serveringsnæring
- Fellesmøte for arrangører av større arrangementer
- Ordensvaktgodkjenning - felles godkjenningsordning og opplæring av ordensvakter

1.4 Kompetanse

- Kurs og opplæring i Ansvarlig vertskap, målrettet materiell og holdningskampanjer
- Møte for å utveksle kunnskap og erfaringsbasert kompetanse
- Faglig interkommunalt fora for saksbehandling
- Overføre kompetanse til andre kommuner i dialog med KORUS, direktorater og departement
- Erfaringsbasert Håndbok i ansvarlig alkoholhåndtering for kompetanseoverføring (laget av MAKS)

2. SITUASJONSBILDE

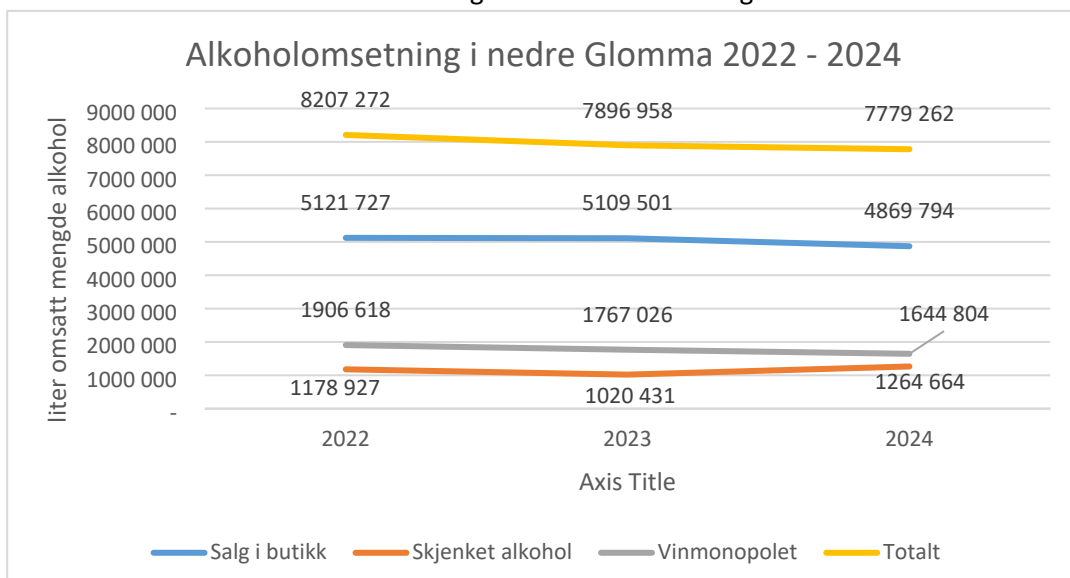
MAKS uteliv-samarbeidet gir oss kunnskap og en oversikt over betydningsfull samfunnsstatistikk i Nedre Glomma regionen. Denne kunnskapen er viktig for god og målrettet samfunnsplanlegging om by- og næringsutvikling, levekår og folkehelse i regionen.

2.1 Alkoholomsetning

	Sarpsborg			Fredrikstad			Hvaler			Maks nedre Glomma		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Salgssteder	35	35	34	52	59	59	8	8	8	95	102	101
Klasse 1	1 635 885	1 809 183	1 602 801	3 105 333	2 906 428	2 873 131	380 509	393 890	393 862	5 121 727	5 109 501	4 869 794
Skjenkesteder	56	53	51	95	98	98	21	21	21	172	172	170
Klasse 1	193 620	23 791	245 076	653 189	687 638	704 902	82 141	62 858	77 589	928 950	774 287	1 027 567
Klasse 2	32 648	39 440	34 897	168 640	154 753	153 622	17 577	18 320	17 897	218 865	212 513	206 416
Klasse 3	5 096	8 281	7 485	24 062	24 351	21 517	1 954	901	1 581	31 112	33 533	30 583
Skjenket alkohol	231 364	71 512	287 458	845 891	866 840	880 139	101 672	82 079	97 067	1 178 927	1 020 431	1 264 664
Liter totalt	1 867 249	1 880 695	1 890 259	3 951 224	3 773 268	3 753 270	482 181	475 969	490 929	6 300 654	6 129 932	6 134 458
VINMONOPOLET												
Klasse 2	525 398	538 326	499 286	872 960	823 353	783 457	114 604	112 609	102 661	1 512 962	1 474 288	1 385 404
Klasse 3	124 925	115 427	108 886	161 632	144 668	137 494	15 540	14 208	13 020	302 097	274 303	259 400
Liter totalt	692 398	660 837	608 172	1 079 349	978 328	920 951	134 871	127 861	115 681	1 906 618	1 767 026	1 644 804
Totalt antall liter alkohol solgt i butikk, skjenket på utsteder og solgt fra Vinmonopolet 2021 - 2022 - 2023												
	2 559 647	2 541 532	2 498 431	5 030 573	4 751 596	4 674 221	617 052	603 830	606 610	8 207 272	7 896 958	7 779 262

Oppsummert

- Antall salgs- og skjenkesteder ligger relativt stabilt
- Per 31.12.2024 hadde vi 101 salgssteder og 170 skjenkesteder i Nedre Glomma regionen.
- I perioden 2023-2024 har alkoholomsetningen, målt i antall solgte liter alkohol, hatt en liten oppgang i Sarpsborg og Hvaler, men en liten nedgang i Fredrikstad.
- I 2024 omsattes det mere av klasse 1 og mindre av klasse 2. og 3.

- Diagrammet over viser nedgangen i alkoholomsetning fra 2022 til 2024. Alkoholomsetningen i skjenkenæringen har hatt en liten økning fra 2023 – 2024 hvor gruppe 1 står for økningen mens gruppe 2 og 3 har en tydelig nedgang. Dette kan indikere en endring av drikkevaner på skjenkestedene, fra sterk til svak alkohol.

- Diagrammet viser også at butikkene også har hatt en nedgang i salget, spesielt fra 2023-2024.

Salgs- og Skjenkekontroller

Type kontroll	Sarpsborg			Fredrikstad			Hvaler		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Skjenkekontroll	158	192	161	237	298	298	46	8	31
Salgskontroll	88	102	97	115	132	132	40	4	40
Enkelthanledninger/festivaler			5	3	3	5			
Tverretatlige kontroller	0	1	0	1	2	2	0	1	1
Total kontroller	246	295	263	353	432		86	13	72

Brudd på alkoholloven og tildelt antall prikker

Typer brudd	Sarpsborg			Fredrikstad			Hvaler		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Åpenbart påvirket	18	6	2	17	10	17		0	
Vilkår	6	8	10	26	17	27		2	
Omsetningsoppgave og betaling av gebyr	10	18	10	30		10		2	
Alkoholreklame	6	1		2	7	3		1	
Styrer/stedfortreder				8	4				
Internkontroll									
Alkoholloven § 8-6									
Forskrift § 4-4			1	2	3				
Alkoholmengde gr.3									
Antall prikker	8	33	23	85	41		0	5	0

Oppsummert

- Alle kommunene har utført antall kontroller i henhold til alkoholloven.
- De fleste regelbrudd handler om brudd på vilkår. Blant annet at kurs ikke er gjennomført, mangler i rapporteringen av alkoholomsetning, at man ikke har møtt på dialogmøter og brudd på forbudet mot alkoholreklame. Dette er brudd som kan tilskrives mangelfulle interne rutiner og ulik fortolkning, og kommunenes håndtering og oppfølging av reklameforbudet i alkoholloven.
- Hvaler har også delt ut sine første prikker for brudd på alkoholreklame, vilkår og krav til omsetningsoppgaver og gebyr
- Det er veldig positivt at det i 2024 er registrert færre brudd på åpenbart påvirkede gjester.

- Samlet sett har det gjennom flere år vært en positiv utvikling i bransjen med færre alvorlige brudd på alkoholloven. Det er særlig positivt at det ikke er avdekket noen brudd på skjenking til mindreårige de siste ti årene i noen av de tre kommunene.
- Gjennom opplæring i ansvarlig vertskap, økt kompetanse, politiets tilstedeværelse og god dialog opplever vi større forståelse for og oppslutning om regelverket.

MAKS uteliv aktiviteter

MAKS aktivitet 2024	Fredrikstad	Sarpsborg	Hvaler
Forebyggende samtaler/personalmøter	3	2	0
Formøter festivaler	2	4	0
Dialogmøter	2	2	1
MAKS Kurs Ansvarlig vertskap	2 AV-kurs stedlig		
MAKS Forum	3 halvdagsmøter		
MAKS - tre arbeidsgrupper	2 halvdagsmøter per arbeidsgruppe		
MAKS seminar	2 dager på Quality Sarpsborg		

Kampanje og kommunikasjon

I 2024 fortsatte vi med kampanjen – Her er det god stemning!

Oppsummert

Samarbeidet i MAKS uteliv Nedre Glomma har også gjennom 2024 holdt fokus på det gode samarbeidet og dialogen mellom kommune, uteliv og politi. Det er gjennomført flere aktiviteter, som MAKS forummøter, dialogmøter og ansvarlig vertskapskurs.

MAKS seminaret ble avholdt 13.-14. mars på Støtvig hotel i Larkollen. På seminaret er vi opptatt av erfaringsutveksling og praksisbasert kompetanse fra alle partene i MAKS. Alle var enige om at det var et faglig og sosialt bra seminar. Hovedtema for denne samlingen var alkohol og idrett med gode innlegg og diskusjoner fra blant annet Sarpsborg 08, FFK og fotballforbundet.

MAKS seminar 13.-14 mars 2024

Sted: Støtvig hotell, Larkollen

Dag 1		Hvem
9:00	Oppmøte - presentasjonsrunde Velkommen og gjennomgang av programmet	Tone
	MAKS uteliv Nedre Glomma modellen Alkoholovens formål	
09.20	Hvordan oppnå målet om 20 % reduksjon av totalkonsum av alkohol i uteliv i 2023-2024? Lokalt og nasjonalt?	Helge Bjørnsen, KORUS
10.20	Pause 15 minutter	
10.35	Folkehelse	Helge Bjørnsen, KORUS
11.15	AV og TIL	AV og TIL Tone kontaktet er OK
12.00-12.45	Lunsj	
12.45	Trygge idrettsarrangementer for barn og unge	Fotballforbundet Tone kontakter
13.30	Pause 15 min	
13.45	Sarpsborg 08 og Fredrikstad fotballklubb Hvordan forebygge rusrelatert hendelser, skape trygghet for barn og unge, holdningskampanjer mm. Hvilke tiltak for trygge elitekamper?	Tone kontakter Sarpsborg 08 Fredrikstad kontakter FFK
14.20	Pause med Quiz, og en matbit	
14.45	Diskusjon og oppsummering	
16.00	MAKS aktivitet bowlingturnering	
19.00	Middag	
Dag 2	Tema	Hvem
09:00-09:10	Gjennomføring dag 2	Tone
09.10	Større arrangementer med 18 årsgrense	Sarpsborg festivalen
09.50	Pause – og aktivitet ved Inger	Alle
10.00	MAKS uteliv Innsatsområder, tiltak og årsrapport for 2024-25 - Samarbeidsavtale - Internkontroll	
	- MAKS uteliv stempel for utelivet - Kompetansebehov - Holdningskampanjer - mm Gruppearbeid	
11.45	Pause og utsjekk	
12.00	Lunsj	
13.00	Presentasjon av forslag til innsatsområder, tiltak, årsrapport Prioritering og oppsummering	
14.00	Fredrikstad overtar ledelse av MAKS forum Vel hjem!	

2.2 MAKS INNSATSOMRÅDER OG ANBEFALINGER

Innsatsområder

MAKS uteliv-samarbeidet fastsetter årlige innsatsområder. MAKS samarbeidet skal arbeide med innsatser og tiltak rettet spesielt mot hovedmålene *lik praksis, bedre og effektive kontroller, unngå overskjenking og hindre rusrelatert vold* i 2023-2024. Hovedmålet er å oppnå et trygt og trivelig uteliv i regionen for både ansatte og gjester.

Anbefalinger

MAKS interkommunale og tverretatlige samarbeid bidrar til å påvirke hvordan tilsynsmyndighetene, utelivsbransjen og innbyggerne i de tre kommunene forholder seg til ansvarlig alkoholhåndtering, trygge og trivelige utelivsmiljøer. MAKS har bidratt til varige endringer i arbeidstagers og innbyggernes forståelse av alkohollovgivningens formål, tilgjengelige virkemidler og alles ansvarlighet for å fremme et trygt og trivelig uteliv. Særlig viktig er dette samarbeidet i det forebyggende arbeidet, samt for tilrettelegging av gode by- og sentrumsmiljøer for barn og unge i Nedre Glomma regionen.

MAKS har blitt en betydelig samfunnsaktør i arbeidet for å endre holdninger og forebygge rus. Det kan i det store bildet bidra til å bedre levekårene og folkehelsen i regionen. Regionen er liten og avstandene mellom sentrumskjerner og utelivsmiljøene er kort. Store ulikheter i strukturelle forhold som berører utelivet vil kunne gi uheldige økonomiske og samfunnsmessige slagsider for innbyggere i regionen, næringslivet og for helsemyndighetene og politimyndighetenes ressursbruk.

MAKS uteliv Nedre Glomma anbefaler derfor politikere, samfunnsaktører og andre beslutningstagere å følge med på de oppsummerte erfaringene MAKS formidler gjennom denne årsrapporten. Denne erfaringsbaserte kunnskapen vil kunne være nyttig ved by- og næringsutvikling og annen samfunnsplanlegging i regionen.

Alkoholpolitikk

- Alkoholpolitikken i Nedre Glomma må være stabil og forutsigbar for å sikre like konkurransevilkår og gode rammevilkår for ansatte og drivere i utelivsbransjen.
- Alkoholpolitiske retningslinjer må forstås og forvaltes på en enhetlig og omforent måte slik at det sikres likebehandling og rettsikkerhet for bransjeaktørene i regionen.
- MAKS har bidratt til at alkoholpolitikken i Nedre Glomma er blitt mer samordnet i fortolkning av alkoholloven og de kommunale rammebetingelsene i regionen.
- Samhandlende og tidsbesparende forvaltningsarbeid har bidratt til mer likebehandling av lovverket overfor utelivsbransjen og bidratt til å forhindre uheldig konkurransevriddinger i bruk av virkemidler og rammeverk for utelivsbransjen i Nedre Glomma.

Samhandling og samfunnsutvikling

- Samfunnsaktører som skal tilrettelegge for tiltak som motvirker levekårsforskjeller og sosial ulikhet i helse bør samarbeid nært med MAKS-aktørene om bymiljø- og næringsutvikling. Sammen kan vi utvikle gode og trivelige miljøer for alle, uansett inntekt og levekår.
- MAKS gjennomfører en rekke kompetansehevende tiltak overfor bransjeaktørene og representerer en unik møtetearena for dialog, tiltaksinnretning og entreprenørskap.

Saksnr.: 2011/20927
Dokumentnr.: 179
Løpenr.: 277352/2025
Klassering: 033

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Bystyret	13.11.2025	189/25

Valg av medlemmer til Fredrikstad ungdomsråd 2025/2026

Valgutvalgets innstilling

Valgutvalget anbefaler bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Som medlemmer av Fredrikstad ungdomsråd 2025/2026 velges

Sammendrag

I følge forskrift for kommunale og fylkeskommunale råd for eldre, personer er funksjonsnedsettelse og ungdom datert 17.06.2019, og med ikrafttredelse fra og med det konstituerende møtet i det enkelte kommunestyre 2019, er ungdomsråd en lovpålagt oppgave for norske kommuner og medlemmene velges av Bystyret, jfr §3. Medlemmer i ungdomsrådet kan ha en valgperiode på inntil to år.

Medlemmene i ungdomsrådet skal på valgtidspunktet ikke ha fylt 19 år. Da det praktiseres overlapping vil andreaårsmedlemmer i noen tilfeller være over 19 år, men skal ved utgangen av valgperioden ikke være over 21 år.

Vedlegg

Valg av medlemmer til Fredrikstad ungdomsråd 2025/2026.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen.

Saksopplysninger

Fredrikstad ungdomsråd består av 18 representanter, en representant fra ni kommunale og to fra private ungdomsskoler (Steinerskolen og Childrens International School), elever ved tre videregående skoler (to representanter fra Frederik II og Glemmen, en representant fra Greåker), samt en representant blant styremedlemmer i Fritid i Fredrikstad, samt en representant fra den private videregående skolen som har flest elever. Inneværende år er det Hans Nielsen Hauge VGS som har representasjonen.

Representantene velges for to år av gangen. Det skal tilstrebes en overlapp av rundt halvparten av representantene hvert år, slik at det blir en viss kontinuitet. Det vil derfor være valg hvert år til ungdomsrådet.

Representanter som går ut fordi de slutter ved skolene de representerer, fortsetter inntil nytt råd er konstituert. Ungdomsrådet står fritt til å velge nytt medlem dersom en representant unnlater å møte uten gyldig grunn. Representanten må ikke være medlem av skolens elevråd, men skal ha møte og talerett.

Ungdomsrådet konstituerer seg selv og medlemmene skal bo i Fredrikstad kommune og være under 21 år ved utgangen av valgperioden.

Leder, nestleder, arbeidsgruppe og SoMe-ansvarlig velges av medlemmene selv.

Ungdomsrådet er partipolitisk uavhengig.

Økonomiske konsekvenser

Ikke vurdert i saken.

Konsekvenser levkår/folkehelse

Formålet med ungdomsrådet er å sikre ungdom får en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning i alle saker som gjelder dem. Ungdomsrådet skal være et talerør for ungdom i Fredrikstad. Ungdom skal gjennom rådet gis mulighet til medbestemmelse og påvirkning i kommunale saker. Rådet skal bidra til å øke unges samfunnsengasjement og gi trening i medvirkning gjennom demokratiske kanaler.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant i saken.

Konsekvenser for sosial bærekraft

Ikke vurdert i saken.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

Ikke vurdert.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

Ikke vurdert.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Ikke vurdert.

Vurdert for uttalelser i rådene

Rådet har behandlet saken.

Vurdering

Valgutvalget innstiller i saken.

Konklusjon

Valgutvalget innstiller.

Valg av medlemmer til Fredrikstad ungdomsråd 2025/2026

Mustafa Shaker	Begby
Sara Al Badry	Borge
Lotti Rohonyi	Cicignon
Zara Gasal	CIS
Sara Ahmed Mahdi	Frederik II VGS
Solveig Conradi-Eriksen	Frederik II VGS
Martin Johannes Øraas, leder	Fritid i Fredrikstad
Sara Holthe-Kalgraff	Glemmen VGS
Natalie Solberg Kristiansen	Glemmen VGS
Annie S Eriksen	Gressvik
Kajsa Isabel Meintjes	Greåker VGS
Anna Fivel-Houmark	Gudeberg
Christopher Sandaker	Hans Nielsen Hauge
Hannah Nordling	Haugeåsen
Martin Gottfredsen	Kråkerøy
Jens Braarud Ringstad	Kvernhuset
Malik Kulmiye	Steinerskolen
Noa Herwander Valbjørk	Vestbygda

Saksnr.: 2024/888
Dokumentnr.: 118
Løpenr.: 293861/2025
Klassering: 080

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Bystyret	13.11.2025	190/25

Valg av nytt varamedlem til KS fylkesmøte

Valgutvalgets innstilling

Valgutvalget anbefaler bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Vedtak i fritakssak 159/25 punkt 7 «Som nytt 3.varamedlem til KS fylkesmøte» korrigeres.
2. Som nytt 3.varamedlem til KS fylkesmøte velges.....

Sammendrag

I forbindelse med behandling av fritakssak 158/25 og 159/25 den 23.10.2025, ble det gjennomført valg av to nye varamedlemmer til KS fylkesmøte.

Ved en inkurie ble samme person valgt to ganger, og det må gjennomføres et nytt valg av 3. varamedlem til KS fylkesmøte.

Vedlegg

Ingen.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Bystyresak 158/25 og 159/25 av 23.10.2025.

Saksopplysninger

Ved behandling av fritakssaker for Maria Imrik (Ap) og Hashim Mohodin (Ap) i bystyrets møte 23.10.2025 ble Filsan Mohamed Saleban Warsame (Ap) valgt til 2.og 3. varamedlem til KS fylkesmøte.

Feilen skyldes en glipp og må rettes opp for å sikre korrekt representasjon til KS fylkesmøte. Det foreslås derfor at det gjennomføres en korrigering av valget, hvor valg til 3. varamedlem erstattes med en ny kandidat.

Relevante bestemmelser

KL § 7-10.tredje ledd.

Konsekvenser for sosial bærekraft

Ikke relevant i saken.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

Ikke relevant i saken.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Ikke relevant i saken.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant i saken.

Vurdert for uttalelser i rådene

Ikke relevant i saken.

Vurdering

Det tidligere vedtaket i fritakssak 159/25, punkt 7 «som 3.varamedlem til KS fylkesmøte» korrigeres og bystyret må foreta et nytt valg av varamedlem.

Alternative løsninger

Ikke relevant i saken.

Konklusjon

Valgutvalget fremmer navneforslag på en ny kandidat som 3. varamedlem til KS fylkesmøte.

Formannskapetets vedtak 06.11.2025:Formannskapetets innstilling:

1. Bystyrets vedtak i sak 176/25 – Fredrikstad kino med kiosk etablert som et aksjeselskap, opprettholdes.
2. Lovlighetsklage datert 23.10.2025 oversendes Statsforvalteren i Oslo i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus for lovlighetskontroll.

Formannskapetets behandling 06.11.2025:Votering:

Kommunedirektørens innstilling punkt 1 ble vedtatt med 12 stemmer (4 Ap, 4 H, 3 FrP, 1 V), mot 3 stemmer (1 SV, 1 BYM, 1 Pp). Kommunedirektørens innstilling punkt 2 ble enstemmig vedtatt.

Saksnr.: 2025/21045
Dokumentnr.: 6
Løpenr.: 285261/2025
Klassering: 255

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	06.11.2025	171/25
Bystyret	13.11.2025	191/25

Krav om lovlighetskontroll - lovlighetsklage fra representantene Waters, Ottesen, Johannessen, Qvale, Schei, Eidsvold og Røed - bystyrets vedtak i sak 176/25

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å gi følgende innstilling til bystyret:

1. Bystyrets vedtak i sak 176/25 – Fredrikstad kino med kiosk etablert som et aksjeselskap, opprettholdes.
2. Lovlighetsklage datert 23.10.2025 oversendes Statsforvalteren i Oslo i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus for lovlighetskontroll.

Sammendrag

Saken gjelder krav om lovlighetskontroll datert 23.10.25, framsatt av bystyrerepresentantene Silje Waters (SV), Atle Ottesen (Ap), Jarle Johannessen (R), Jonas Qvale (BYM), Vidar Schei (Ap), Camilla Eidsvold (SV) og Hans Ingvald Røed (Sp).

23.10.25 vedtok bystyret følgende i sak 176/25:

1. Fredrikstad Kino, inkludert kioskdirft, opprettes som et aksjeselskap. Aksjeselskapet Fredrikstad Kino AS stiftes med en aksjekapital på kroner 100.000,- inkludert overkurs på kroner 4.900.000 med ett kontantinnskudd på til sammen 5 millioner kroner Dette finansieres ved bruk av fond. Driftsutstyr, teknisk anlegg og interiør tilknyttet kinodriften overdras selskapet, etter takst som tinginnskudd. Kommunedirektøren iverksetter dette i løpet av 2025.
2. Ansatte i dagens kinovirksomhet ivaretas gjennom kommunens rutiner for omorganisering
3. Det legges frem en ny sak for bystyret hvor man velger et valgutvalg som skal innstille på nytt styre til aksjeselskapet. I samme sak tar bystyret stilling til eierstrategi og mål for selskapet.

Bystyrerepresentantene ønsker å få vurdert om vedtaket er lovstridig.

Bystyrerepresentantene mener det foreligger brudd på Hovedavtalen og Arbeidsmiljøloven.

Bystyret skal ta stilling til lovlighetsklagen. Dersom bystyret opprettholder eget vedtak, skal saken oversendes statsforvalteren for lovlighetskontroll.

Vedlegg

Vedlegg:

- 1 Signert - krav om lovlighetskontroll av vedtak i bystyret 23.10.25 - Fredrikstad kino med kiosk etablert som aksjeselskap

- 2 Usignert - krav om lovlighetskontroll av vedtak i bystyret 23.10.25 - Fredrikstad kino med kiosk etablert som aksjeselskap

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen.

Saksopplysninger

Saken gjelder krav om lovlighetskontroll datert 23.10.2025, framsatt av bystyrerepresentantene Silje Waters (SV), Atle Ottesen (Ap), Jarle Johannessen (R), Jonas Qvale (BYM), Vidar Schei (Ap), Camilla Eidsvold (SV) og Hans Ingvald Røed (Sp).

Bystyrerepresentantene hevder vedtaket bryter med Hovedavtalens del B § 3-1 bokstav c):

Ved endringer og omstillinger

- i kommunen/fylkeskommunen/bedriften
- mellom kommuner/fylkeskommuner
- ved oppfølging og implementering av nasjonale reformer

som vil få betydning for arbeidstakerne skal arbeidsgiver på et tidligst mulig tidspunkt informere, drøfte og ta de tillitsvalgte med på råd. Arbeidstakernes behov for trygghet skal ivaretas gjennom åpne planprosesser hvor mål og konsekvenser så langt som mulig gjøres kjent.

Og arbeidsmiljøloven § 8-2 første ledd, c):

Plikten til informasjon og drøfting etter § 8-1 omfatter:

c. informasjon om og drøfting av beslutninger som kan føre til vesentlig endring i arbeidsorganisering eller ansettelsesforhold.

Samt arbeidsmiljøloven § 8-2, andre ledd:

Informasjon etter første ledd bokstav a skal skje på et passende tidspunkt. Informasjon og drøfting etter første ledd bokstavene b og c skal skje så tidlig som mulig.

Deler av lovlighetsklagens innhold følger under. Klagen er lagt ved i sin helhet.

Vedtaket er fattet med bakgrunn i en politisk sak om å sette Fredrikstad kino, som i dag er en del av kommunens linjestyrte drift, ut i et kommunalt aksjeselskap. Vedtaket legger heller ingen begrensninger på fremtidig konkurranseutsetting. I saksutredningen er det ikke gjennomført noen medvirkning med tillitsvalgte eller ansatte, og under overskriften «Ansattes medbestemmelse» heter det at: «Ansattes medvirkning sikres gjennom gjeldende avtaler. Tillitsvalgte, verneombud og ansatte må involveres i prosessen. Overføringen skjer etter arbeidsmiljøloven og avtaleverk.»

Vedtaket er et endelig vedtak og har en betydelig innvirkning på ansattes arbeidshverdag og arbeidsforhold, og gitt at saken kommer opp etter en tidligere vedtatt verbalbestilling fra Fredrikstad bystyre, skulle medvirkning har funnet sted før denne aktuelle ble lagt frem for politisk behandling.

Ansatte og tillitsvalgte ved Fredrikstad kino har selv bekreftet, både for Fredriksstad Blad og for flere av bystyrets medlemmer, at medvirkning ikke har funnet sted. Advokat Tina

Storletten Nordstøm, i Fagforbundet sentralt, sier til Fredriksstad Blad at hun sjelden har sett noe som «fremstår som et så eklatant brudd på Hovedavtalen som her».

I et tidligere B-rundskriv fra KS skrives følgende om medvirkning ihht til Hovedavtalen:

«Drøftingsplikten etter Hovedavtalen bygger på prinsippet om at de tillitsvalgte, som representanter for de ansatte, gjennom drøftinger skal kunne påvirke beslutninger før arbeidsgiver treffer avgjørelse. Det er således arbeidsgiver som har ansvar for at slike drøftinger skjer tidligst mulig, før endelig beslutning fattes.»

Kommunelovens kap.27 – Lovlighetskontroll

Det følger av kommuneloven § 27-1 at tre eller flere medlemmer av kommunestyret sammen kan kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig. Kommunal- og distrikts departementet har delegert denne myndigheten til statsforvalteren.

Krav om lovlighetskontroll må fremmes innen tre uker fra vedtaket ble truffet, og minst tre medlemmer av bystyret (kommunestyret) må fremme lovlighetsklagen.

Av kommuneloven § 27-2 framgår det hvilke vedtak som kan lovlighetskontrolleres.

Dette gjelder blant annet vedtak som er truffet av folkevalgt organ eller den kommunale administrasjonen.

Ved lovlighetskontroll skal departementet ta stilling til om vedtaket har et lovlig innhold, om det er truffet av noen som har myndighet til å treffe slikt vedtak, og om det har blitt til på lovlig måte.

Krav om lovlighetskontroll skal fremmes for organet som har fattet vedtaket, i dette tilfellet bystyret. Bystyret skal da ta stilling til om vedtaket av 23.10.2024 i sak 176/25 skal opprettholdes eller oppheves. Dersom bystyret opprettholder sitt vedtak, skal saken oversendes statsforvalteren for endelig avgjørelse.

Mottatt krav om lovlighetskontroll av 23.10.2025 er underskrevet av syv bystyrerepresentanter, og er mottatt innen fristen på tre uker fra vedtakstidspunktet. Formkravene til lovlighetskontroll er oppfylt etter kommuneloven § 27-1.

Relevante bestemmelser

Kommuneloven

Konsekvenser for sosial bærekraft

Ikke relevant for behandlingen av den konkrete lovlighetsklagen.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

Ikke relevant for behandlingen av den konkrete lovlighetsklagen.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Ikke relevant.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant for behandlingen av den konkrete lovlighetsklagen.

Vurdert for uttalelser i rådene

Ikke relevant for behandlingen av den konkrete lovlighetsklagen.

Vurdering

Bystyrerepresentantene Silje Waters (SV), Atle Ottesen (Ap), Jarle Johannessen (R), Jonas Qvale (BYM), Vidar Schei (Ap), Camilla Eidsvold (SV) og Hans Ingvald Rød (Sp) har framsatt krav om lovlighetskontroll av bystyrets vedtak i sak 176/25 av 23.10.2025.

Representantene mener at vedtaket, som innebærer at Fredrikstad kino med kiosk opprettes som et aksjeselskap, bryter med Hovedavtalens og arbeidsmiljølovens bestemmelser om medbestemmelse.

Representantene ber om en kontroll av lovligheten av bystyrets vedtak, etter kommuneloven § 27-2, 1. ledd bokstav a.

Kravet om lovlighetskontroll er underskrevet av syv bystyrerepresentanter, og er mottatt innen fristen på tre uker fra vedtakstidspunktet. Formkravet til lovlighetskontroll etter kommuneloven § 27-1 er dermed oppfylt.

Kommunedirektøren mener at saken ikke bryter med arbeidsmiljøloven, og legger til grunn at bystyret opprettholder sitt vedtak og at lovlighetsklagen oversendes til Statsforvalteren i Oslo og Viken for lovlighetskontroll.

Påståtte brudd på Hovedavtalen er ikke gjenstand for lovlighetskontroll, da denne er en lov eller har lovs rang.

Alternative løsninger

Bystyret kan gi medhold til lovlighetsklagen og reversere vedtaket i sak 176/25.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at bystyrets vedtak i sak 176/25 – Fredrikstad kino med kiosk etablert som et aksjeselskap, opprettholdes.

Lovlighetsklage datert 23.10.2025 oversendes Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus for lovlighetskontroll.

PS 176/2025 – Fredrikstad kino med kiosk etablert som et aksjeselskap

Fredrikstad bystyre fattet torsdag 23. oktober 2025 følgende vedtak:

1. Fredrikstad Kino, inkludert kioskdirft, opprettes som et aksjeselskap. Aksjeselskapet Fredrikstad Kino AS stiftes med en aksjekapital på kroner 100.000,- inkludert overkurs på kroner 4.900.000 med ett kontantinnskudd på til sammen 5 millioner kroner Dette finansieres ved bruk av fond. Driftsutstyr, teknisk anlegg og interiør tilknyttet kinodriften overdras selskapet, etter takst som tinginnskudd. Kommunedirektøren iverksetter dette i løpet av 2025.

2. Ansatte i dagens kinovirksomhet ivaretas gjennom kommunens rutiner for omorganisering.

Vedtaket er fattet med bakgrunn i en politisk sak om å sette Fredrikstad kino, som i dag er en del av kommunens linjestyrte drift, ut i et kommunalt aksjeselskap. Vedtaket legger heller ingen begrensninger på fremtidig konkurranseutsetting. I saksutredningen er det ikke gjennomført noen medvirkning med tillitsvalgte eller ansatte, og under overskriften «Ansattes medbestemmelse» heter det at: «Ansattes medvirkning sikres gjennom gjeldende avtaler. Tillitsvalgte, verneombud og ansatte må involveres i prosessen. Overføringen skjer etter arbeidsmiljøloven og avtaleverk.»

Vedtaket er et endelig vedtak og har en betydelig innvirkning på ansattes arbeidshverdag og arbeidsforhold, og gitt at saken kommer opp etter en tidligere vedtatt verbalbestilling fra Fredrikstad bystyre, skulle medvirkning har funnet sted før denne aktuelle ble lagt frem for politisk behandling.

Brudd på Hovedavtalens bestemmelser

Hovedavtalens §3-1c i Del B sier følgende om ansattes medvirkning i endringsprosesser:

«Ved endringer og omstillinger

- i kommunen/fylkeskommunen/bedriften
- mellom kommuner/fylkeskommuner
- ved oppfølging og implementering av nasjonale reformer

som vil få betydning for arbeidstakerne skal arbeidsgiver på et tidligst mulig tidspunkt informere, drøfte og ta de tillitsvalgte med på råd. Arbeidstakernes behov for trygghet skal ivaretas gjennom åpne planprosesser hvor mål og konsekvenser så langt som mulig gjøres kjent.»

Brudd på Arbeidsmiljøloven

Arbeidsmiljølovens §8-2 første ledd, c) sier også at plikten til informasjon og drøfting gjelder: «informasjon om og drøfting av beslutninger som kan føre til vesentlig endring i arbeidsorganisering eller ansettelsesforhold.»

Videre, i andre ledd, sier arbeidsmiljøloven, i likhet med Hovedavtalen, at «Informasjon etter første ledd bokstav a skal skje på et passende tidspunkt. Informasjon og drøfting etter første ledd bokstavene b og c skal skje så tidlig som mulig.»

Andre forhold

Ansatte og tillitsvalgte ved Fredrikstad kino har selv bekreftet, både for Fredriksstad Blad og for flere av bystyrets medlemmer, at medvirkning ikke har funnet sted. Advokat Tina Storletten Nordstøm, i Fagforbundet sentralt, sier til Fredriksstad Blad at hun sjelden har sett noe som «fremstår som et så eklatant brudd på Hovedavtalen som her».

I et tidligere B-rundskriv fra KS skrives følgende om medvirkning ihht til Hovedavtalen:

«Drøftingsplikten etter Hovedavtalen bygger på prinsippet om at de tillitsvalgte, som representanter for de ansatte, gjennom drøftinger skal kunne påvirke beslutninger før arbeidsgiver treffer avgjørelse. Det er således arbeidsgiver som har ansvar for at slike drøftinger skjer tidligst mulig, før endelig beslutning fattes.»

«Fremmes det benkeforslag i et politisk organ, vil drøftingsplikten inntre umiddelbart deretter, jf. Arbeidsrettens dom ARD 2008-10. I dommen bemerkes dessuten følgende " Ut fra omstendighetene i saken finner Arbeidsretten grunn til å føye til at det vil være i strid med hovedavtalens §3-4 bokstav b) dersom det legges opp til å treffe et vedtak på grunnlag av benkeforslag, dersom formålet er å omgå bestemmelsene om drøftingsplikt." (någjeldende del B § 3-1 bokstav c)»

«En annen organisering av virksomheten medfører ikke at drøftingsplikten bortfaller. Ved vurdering av eventuell konkurranseutsetting skal arbeidstakerorganisasjonene eller forhandlingssammenslutningene være representert i administrative ad hoc-grupper. Før vedtak om å konkurranseutsette en eller flere tjenester, skal den enkelte arbeidstakerorganisasjon/forhandlingssammenslutning gis anledning til å uttale seg skriftlig for besluttende organ.»

Til sistnevnte sitat fra KS' rundskriv skal det også nevnes at kommunedirektørens opprinnelige forslag til vedtak lød som følger (før flertallets endring av vedtaket i formannskapet), uten at konkurranseutsetting var drøftet i saksfremlegget eller med tillitsvalgte:

«1. Kommunedirektøren bes om å undersøke om det er interesse i markedet for å overta hele eller deler av driften av Fredrikstad kino.

2. Kommunedirektøren gis fullmakt til å overføre driften av Fredrikstad Kino inkludert kioskdrift til et nystiftet aksjeselskap Fredrikstad Kino AS, gitt at det er interesse i markedet for å overta hele eller deler av driften av Fredrikstad kino.

3. Aksjeselskapet Fredrikstad Kino AS kan stiftes med en aksjekapital inkludert overkurs med ett kontantinnskudd på til sammen 5 millioner kroner. Dette må finansieres ved bruk av fond.

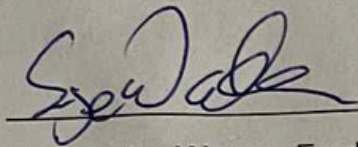
4 Fredrikstad Kino AS overdras driftsutstyr, teknisk anlegg og interiør tilknyttet kinodriften etter takst som tinginnskudd. Kommunedirektøren inngår en langsiktig leieavtale på markedsvilkår for arealene kino.»

Anmodning

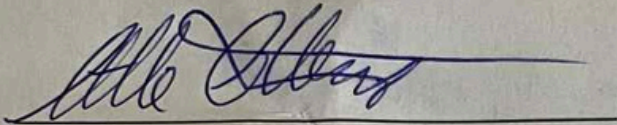
Vi ber om at Statsforvalter opphever vedtaket, og at saken ikke kan behandles før det er gjennomført medvirkning i henhold til Hovedavtalens bestemmelser.

Gitt at dette er et endelig vedtak med snarlig og irreversibel iverksettelse, ber vi Statsforvalter om å stanse vedtaket i påvente av klagebehandlingen.

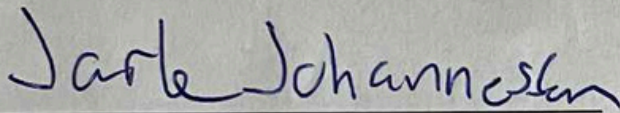
Lovlighetsklagen er sendt inn av

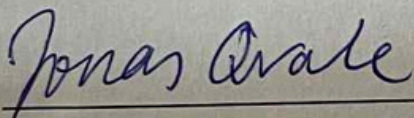
Silje Louise Waters, Fredrikstad SV

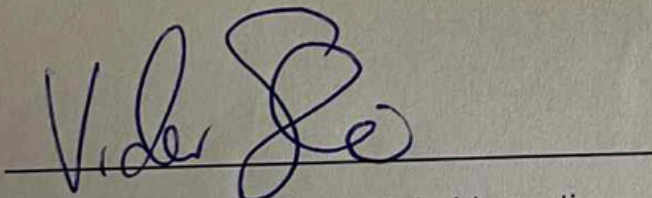
Atle Ottesen, Fredrikstad Arbeiderparti

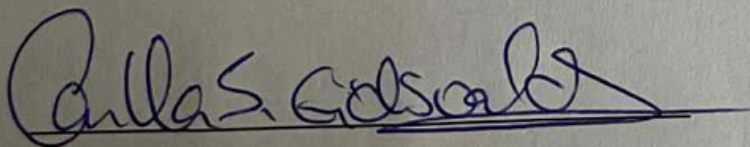
Jarle Johannessen, Rødt Fredrikstad

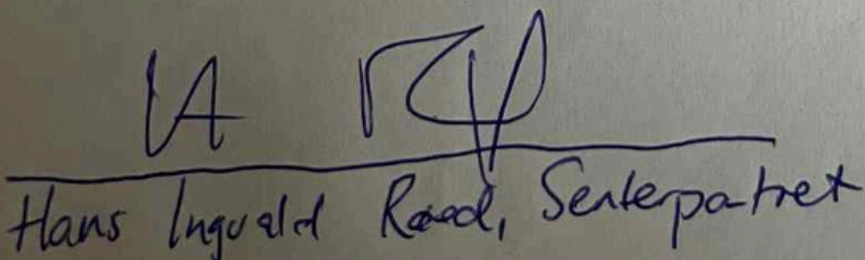
Jonas Qvale, Bymiljølista

Vidar Schei, Fredrikstad Arbeiderparti

Camilla Eidsvold, Fredrikstad SV

Hans Ingvold Røed, Senterpartiet

PS 176/2025 – Fredrikstad kino med kiosk etablert som et aksjeselskap

Fredrikstad bystyre fattet torsdag 23. oktober 2025 følgende vedtak:

1. Fredrikstad Kino, inkludert kioskdirft, opprettes som et aksjeselskap. Aksjeselskapet Fredrikstad Kino AS stiftes med en aksjekapital på kroner 100.000,- inkludert overkurs på kroner 4.900.000 med ett kontantinnskudd på til sammen 5 millioner kroner Dette finansieres ved bruk av fond. Driftsutstyr, teknisk anlegg og interiør tilknyttet kinodriften overdras selskapet, etter takst som tinginnskudd. Kommunedirektøren iverksetter dette i løpet av 2025.

2. Ansatte i dagens kinovirksomhet ivaretas gjennom kommunens rutiner for omorganisering.

Vedtaket er fattet med bakgrunn i en politisk sak om å sette Fredrikstad kino, som i dag er en del av kommunens linjestyrte drift, ut i et kommunalt aksjeselskap. Vedtaket legger heller ingen begrensninger på fremtidig konkurranseutsetting. I saksutredningen er det ikke gjennomført noen medvirkning med tillitsvalgte eller ansatte, og under overskriften «Ansattes medbestemmelse» heter det at: *«Ansattes medvirkning sikres gjennom gjeldende avtaler. Tillitsvalgte, verneombud og ansatte må involveres i prosessen. Overføringen skjer etter arbeidsmiljøloven og avtaleverk.»*

Vedtaket er et endelig vedtak og har en betydelig innvirkning på ansattes arbeidshverdag og arbeidsforhold, og gitt at saken kommer opp etter en tidligere vedtatt verbalbestilling fra Fredrikstad bystyre, skulle medvirkning har funnet sted før denne aktuelle ble lagt frem for politisk behandling.

Brudd på Hovedavtalens bestemmelser

Hovedavtalens §3-1c i Del B sier følgende om ansattes medvirkning i endringsprosesser:

«Ved endringer og omstillinger

- i kommunen/fylkeskommunen/bedriften*
- mellom kommuner/fylkeskommuner*
- ved oppfølging og implementering av nasjonale reformer*

som vil få betydning for arbeidstakerne skal arbeidsgiver på et tidligst mulig tidspunkt informere, drøfte og ta de tillitsvalgte med på råd. Arbeidstakernes behov for trygghet skal ivaretas gjennom åpne planprosesser hvor mål og konsekvenser så langt som mulig gjøres kjent.»

Brudd på Arbeidsmiljøloven

Arbeidsmiljølovens §8-2 første ledd, c) sier også at plikten til informasjon og drøfting gjelder: *«informasjon om og drøfting av beslutninger som kan føre til vesentlig endring i arbeidsorganisering eller ansettelsesforhold.»*

Videre, i andre ledd, sier arbeidsmiljøloven, i likhet med Hovedavtalen, at *«Informasjon etter første ledd bokstav a skal skje på et passende tidspunkt. Informasjon og drøfting etter første ledd bokstavene b og c skal skje så tidlig som mulig.»*

Andre forhold

Ansatte og tillitsvalgte ved Fredrikstad kino har selv bekreftet, både for Fredriksstad Blad og for flere av bystyrets medlemmer, at medvirkning ikke har funnet sted. Advokat Tina Storletten Nordstøm, i Fagforbundet sentralt, sier til Fredriksstad Blad at hun sjelden har sett noe som «fremstår som et så eklatant brudd på Hovedavtalen som her».

I et tidligere B-rundskriv fra KS skrives følgende om medvirkning ihht til Hovedavtalen:

«Drøftingsplikten etter Hovedavtalen bygger på prinsippet om at de tillitsvalgte, som representanter for de ansatte, gjennom drøftinger skal kunne påvirke beslutninger før arbeidsgiver treffer avgjørelse. Det er således arbeidsgiver som har ansvar for at slike drøftinger skjer tidligst mulig, før endelig beslutning fattes.»

«Fremmes det benkeforslag i et politisk organ, vil drøftingsplikten inntre umiddelbart deretter, jf. Arbeidsrettens dom ARD 2008-10. I dommen bemerkes dessuten følgende " Ut fra omstendighetene i saken finner Arbeidsretten grunn til å føye til at det vil være i strid med hovedavtalens §3-4 bokstav b) dersom det legges opp til å treffe et vedtak på grunnlag av benkeforslag, dersom formålet er å omgå bestemmelsene om drøftingsplikt." (någjeldende del B § 3-1 bokstav c)»

«En annen organisering av virksomheten medfører ikke at drøftingsplikten bortfaller. Ved vurdering av eventuell konkurranseutsetting skal arbeidstakerorganisasjonene eller forhandlingssammenslutningene være representert i administrative ad hoc-grupper. Før vedtak om å konkurranseutsette en eller flere tjenester, skal den enkelte arbeidstakerorganisasjon/forhandlingssammenslutning gis anledning til å uttale seg skriftlig for besluttende organ.»

Til sistnevnte sitat fra KS' rundskriv skal det også nevnes at kommunedirektørens opprinnelige forslag til vedtak lød som følger (før flertallets endring av vedtaket i formannskapet), uten at konkurranseutsetting var drøftet i saksfremlegget eller med tillitsvalgte:

«1. Kommunedirektøren bes om å undersøke om det er interesse i markedet for å overta hele eller deler av driften av Fredrikstad kino.

2. Kommunedirektøren gis fullmakt til å overføre driften av Fredrikstad Kino inkludert kioskdirft til et nystiftet aksjeselskap Fredrikstad Kino AS, gitt at det er interesse i markedet for å overta hele eller deler av driften av Fredrikstad kino.

3. Aksjeselskapet Fredrikstad Kino AS kan stiftes med en aksjekapital inkludert overkurs med ett kontantinnskudd på til sammen 5 millioner kroner. Dette må finansieres ved bruk av fond.

4 Fredrikstad Kino AS overdras driftsutstyr, teknisk anlegg og interiør tilknyttet kinodriften etter takst som tinginnskudd. Kommunedirektøren inngår en langsiktig leieavtale på markedsvilkår for arealene kino.»

Anmodning

Vi ber om at Statsforvalter opphever vedtaket, og at saken ikke kan behandles før det er gjennomført medvirkning i henhold til Hovedavtalens bestemmelser.

Gitt at dette er et endelig vedtak med snarlig og irreversibel iverksettelse, ber vi Statsforvalter om å stanse vedtaket i påvente av klagebehandlingen.

Lovlighetsklagen er sendt inn av

Silje Louise Waters, Fredrikstad SV

Atle Ottesen, Fredrikstad Arbeiderparti

Jarle Johannessen, Rødt Fredrikstad

Jonas Qvale, Bymiljølista

Vidar Schei, Fredrikstad Arbeiderparti

Camilla Eidsvold, Fredrikstad SV

Formannskapetets vedtak 06.11.2025:Formannskapetets innstilling:

1. Reviderte retningslinjer for porteføljestyring i byvekstavtalen i Nedre Glomma, datert 11.06.2025, vedtas.

Formannskapetets behandling 06.11.2025:Marianne Kristiansen (Pp) fremmet følgende protokolltilførsel:

Pensjonistpartiet støtter ingen saker som åpner for mulighet for innkreving av bompenger.

Votering:

Kommunedirektørens innstilling ble vedtatt mot 1 stemme (1 Pp)

Ordfører godkjente protokolltilførselen

Saksnr.: 2024/2651
Dokumentnr.: 21
Løpenr.: 238895/2025
Klassering: 131

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	06.11.2025	172/25
Bystyret	13.11.2025	192/25

Byvekstavtale Nedre Glomma – reviderte retningslinjer for porteføljestyring

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å gi følgende innstilling til bystyret:

1. Reviderte retningslinjer for porteføljestyring i byvekstavtalen i Nedre Glomma, datert 11.06.2025, vedtas.

Sammendrag

Som følge av inngåelsen av byvekstavtalen for Nedre Glomma høsten 2024, må retningslinjene for porteføljestyring for Bypakke Nedre Glomma revideres.

Styringsgruppen for byvekstavtalen har godkjent vedlagte reviderte retningslinjer og anbefalt at de legges fram for behandling i Østfold fylkesting og bystyrene i Fredrikstad og Sarpsborg kommune.

De reviderte retningslinjene er i hovedsak en videreføring av retningslinjene fra 2023, men med nødvendige tilpasninger til nye føringer i byvekstavtalen. Samtidig er dokumentet forenklet og gitt en mer oversiktlig struktur.

De vesentligste endringene kan oppsummeres slik:

- Bedre synliggjøring av handlingsrommet på inntektssiden
- Fjerning av vektning av porteføljestyringskriteriene
- Klargjøring av roller og ansvar på ulike administrative nivåer

Kommunedirektøren vurderer at reviderte retningslinjer for porteføljestyring gir et forbedret styringsverktøy for byvekstavtalen i Nedre Glomma, og anbefaler at de vedtas.

Vedlegg

- 1 Porteføljestyring Byvekstavtale Nedre Glomma, datert 11.06.2025

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

1. Bystyresak 99/23 (15.06.2023): Bypakke Nedre Glomma fase 2: Porteføljestyring

Saksopplysninger

Dette er et felles saksframlegg for Østfold fylkeskommune samt Fredrikstad og Sarpsborg kommuner. Saken presenterer reviderte retningslinjer for porteføljestyring i byvekstavtalen i Nedre Glomma.

Vedtatte retningslinjer for porteføljestyring i Bypakke Nedre Glomma, vedtatt i Fredrikstad bystyre 15.06.2023 (sak 99/23), la til grunn en revidering innen to år eller ved inngåelse av

en byvekstavtale. Byvekstavtale Nedre Glomma 2024–2033 ble inngått i oktober 2024, noe som har medført behov for revidering og oppdatering av retningslinjene.

Revideringen er gjennomført i dialog med partene i samarbeidet. Målet har vært å tilpasse dokumentet til den nye avtalen, samt forbedre oversiktighet og operasjonell nytteverdi. Ny innretning på porteføljestyrimgsdokumentet ble godkjent i styringsgruppen for byvekstavtalen Nedre Glomma i juni 2025, og anbefalt lagt fram for fylkestinget og bystyrene i Fredrikstad og Sarpsborg for behandling.

Dokumentet er i hovedsak en videreføring av vedtatt porteføljestyrimgsdokument fra 2023. Endringene som er listet opp under, er primært gjort for å tilpasse dokumentet til føringer i byvekstavtalen for Nedre Glomma.

Dokumentet er forenklet, bedre strukturert, og gir klarere retningslinjer for hvordan porteføljen skal styres med fokus på nullvekstmålet, miljøhensyn og kostnadseffektivitet.

De vesentligste endringene kan oppsummeres slik:

- Bedre synliggjøring av handlingsrom på inntektssiden
- Fjerning av vektning av porteføljestyrimgskriteriene
- Klargjøring av roller og ansvar på ulike administrative nivåer

Porteføljestyrimingen skal fortsatt gjennomføres med streng kostnadskontroll og fleksibilitet innenfor politisk vedtatte rammer.

Om dokumentet

Det overordnede målet for byvekstavtalen er nullvekstmålet for personbiltrafikken. Tiltak og virkemidler i byvekstavtalen skal bidra til å nå nullvekstmålet samtidig som det er en ambisjon at tiltakene skal føre til færre hardt skadde og drepte i trafikken (nullvisjonen).

Porteføljestyrimingen legger til rette for at det skal kunne iverksettes justeringer gjennom rapportering på prosjektenes bidrag til måloppnåelse, økonomien for det enkelte prosjekt og porteføljen som helhet og framdrift. I Bypakke Nedre Glomma fase 2 er handlingsrommet begrenset av at man er innenfor maksimal lånegjeld, vedtatt gjennomsnittstakst og en innkrevingstid på 15 år. Porteføljen kan dermed styres på både kostnader og inntekter. Styriming på inntekter kan gjennomføres ved å øke bompengetakstene, eller endre på rabattstrukturen. Tiltak finansiert med statlig tilskudd kan kun justeres ved å redusere kostnader, eller ta tiltak ut av porteføljen.

Tiltakene skal prioriteres etter en helhetlig vurdering basert på:

- Måloppnåelse
- Disponible midler
- Samfunnsøkonomisk lønnsomhet
- Planstatus
- Kapasitet til planlegging og gjennomføring
- Gjennomføring av tiltak i begge byer

Porteføljestyrimgsdokumentet avklarer også roller og ansvar, som er viktig for å sikre god porteføljestyriming. Dokumentet sier også noe om fullmakter samt prosessen for handlingsprogram og porteføljestyriming. Prosjektporteføljen skal styres gjennom 4-årige handlingsprogram med årsbudsjett, som rulleres årlig. Handlingsprogrammet skal vedtas lokalpolitisk. Dokumentet har også retningslinjer for rapportering. Styrimingsgruppen skal involveres ved følgende milepæler, der forventede prosjektkostnader vurderes i forhold til budsjett-/kostnadsramme:

- Kostnadsvurdering på grunnlag av kommunedelplan, ev. forprosjekt
- Kostnadsanslag etter reguleringsplan
- Byggherreoverslag på grunnlag av ferdig byggeplan
- Mottatt tilbud (utlysing med forbehold om finansiering)

Usikkerhet skal vurderes ved beslutningspunktene og i forbindelse med rapportering.

Relevante bestemmelser

Ikke aktuelt i saken.

Konsekvenser for sosial bærekraft

Prosjektene som inngår i porteføljen for byvekstavtalen vil ha ulik innvirkning på den sosiale bærekraften i Nedre Glomma-regionen. Folkehelserelaterte temaer som trafikksikkerhet, luftforurensning og støy kan trekkes særlig fram. Hvilke føringer som vedtas for porteføljestyringen vil derfor kunne ha konsekvenser for den sosiale bærekraften, gjennom hvilke prosjekter som prioriteres eller nedprioriteres.

Nullvekstmålet som overordnet mål kan knyttes opp mot sosial bærekraft og folkehelse. Ettersom måloppnåelse er prioriteringskriteriet med høyest prioritet, vil hensynet til folkehelse bli godt ivaretatt i porteføljestyringen.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

Ansvar for planlegging, prosjektering og gjennomføring av prosjekter og tiltak i porteføljen for byvekstavtalen ligger hos den enkelte prosjekteier. Prosjekteier har også ansvar for rapportering på framdrift og økonomi i prosjektene. Fredrikstad kommune er prosjekteier for prosjekter og tiltak knyttet til fergetilbudet og kommunal vei i Fredrikstad. Retningslinjene for porteføljestyring legger til grunn at prosjekteier stiller til rådighet nødvendige ressurser for å følge opp dette ansvaret og sikre framdrift i prosjektene.

Reviderte retningslinjer for porteføljestyringen påvirker ikke den kommunale egenandelen i Bypakke Nedre Glomma fase 2 direkte. Endrede føringer for porteføljestyringen kan imidlertid påvirke hvilke prosjekter som prioriteres og nedprioriteres, som igjen kan få konsekvenser for fordelingen av den kommunale egenandelen i løpet av 15-årsperioden for Bypakke Nedre Glomma fase 2.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

Realisering av prosjektene som ligger i byvekstavtalen for Nedre Glomma er viktig for å styrke regionens attraktivitet og konkurransekraft. Dette gjelder både for å beholde eksisterende innbyggere og næringsliv, men også for å tiltrekke seg nye innbyggere og nyetableringer. I lys av dette er det viktig å legge til rette for gode prosesser og effektiv håndtering av økonomiske og framdriftsmessige utfordringer som kan oppstå for prosjektene. Nødvendig revidering av retningslinjer for porteføljestyring, som avtalepartene er omforent om, er en grunnleggende forutsetning for å oppnå dette.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Prosjektene som inngår i porteføljen for byvekstavtalen vil ha ulik innvirkning på den miljømessige bærekraften i Nedre Glomma-regionen. Hvilke retningslinjer som gjelder for porteføljestyringen vil derfor kunne ha konsekvenser for den miljømessige bærekraften, gjennom hvilke prosjekter som prioriteres eller nedprioriteres.

Nullvekstmålet som overordnet mål kan knyttes opp mot miljømessig bærekraft. Ettersom måloppnåelse er prioriteringskriteriet med høyest prioritet, vil hensynet til miljømessig bærekraft bli godt ivaretatt i porteføljestyringen.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant.

Vurdert for uttalelser i rådene

Nei. Saken berører ingen av rådene særskilt.

Vurdering

Kommunedirektøren vurderer at reviderte retningslinjer gir et forbedret styringsverktøy for byvekstavtalen i Nedre Glomma. Endringene tydeliggjør sammenhengen mellom porteføljestyring og de overordnede målene i avtalen, herunder nullvekstmålet, klima- og miljøhensyn, samt behovet for kostnadseffektivitet.

Videre innebærer forenklingen og klargjøringen av roller og ansvar at dokumentet blir mer operasjonelt og nyttig for både administrativ og politisk oppfølging.

Alternative løsninger

Ikke relevant.

Ved sprikende vedtak hos byvekstavtalepartene, må saken tilbake til styringsgruppen for byvekstavtalen.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at reviderte retningslinjer for porteføljestyring i byvekstavtalen i Nedre Glomma vedtas.

Porteføljestyling Byvekstavtale Nedre Glomma

Styringsgruppen Byvekstavtale Nedre Glomma

11.juni 2025

INNHALDSFORTEGNELSE

Innholdsfortegnelse.....	2
1 Innledning.....	3
2 Porteføljestyling	4
3 Roller og ansvar	6
3.1 Lokalpolitisk behandling	6
3.2 Styringsgruppen i byvekstavtalen	6
3.3 Administrativ ledergruppe.....	6
3.4 Sekretariatet.....	6
3.5 Prosjekteier	7
3.5.1 Riksvei	7
3.5.2 Fylkesvei	7
3.5.3 Kommunale veier og ferdselsårer	7
4 Fullmakter	8
4.1 Omdisponering	8
4.2 Rekvirering og oppfølging av bompenger	8
5 Tidslinje for handlingsprogram og porteføljestyling.....	9
6 Økonomi og rapportering	10
6.1 Handlingsprogram	10
6.2 Budsjett	10
6.3 Rapportering	11
6.4 Beslutningspunkter.....	11
6.5 Prosjektstyring.....	11
7 Prioriteringskriterier i porteføljestyling	12
Definisjoner.....	13

1 INNLEDNING

«Byvekstavtale for Nedre Glomma 2024 – 2033» ble inngått i oktober 2024. Byvekstavtalen gir statlig tilskudd i avtaleperioden 2024-2033. Utbygging og finansiering av Bypakke Nedre Glomma fase 2 er en del av byvekstavtalen. Mål og prioriteringer i byvekstavtalen beskrives slik:

Byvekstavtalen er et viktig verktøy for samordning av areal- og transportpolitikken.

Nullvekstmålet er det overordnede målet for byvekstavtalen. Måloppnåelse forutsetter satsing på kollektivtransport, sykkel og gange og en areal- og parkeringspolitikk som bygger opp under investeringene og kollektivtilbudet, samt effektiv bruk av bompenger og parkeringsrestriksjoner som begrenser veksten i personbiltrafikken.

Prioritering av tiltak i byvekstavtalen skal skje i tråd med prinsipper for god porteføljestyling og det skal utarbeides et fireårig handlingsprogram. Dokumentet beskriver hvordan porteføljestylingen skal gjennomføres i Byvekstavtalen Nedre Glomma.

Tiltak skal prioriteres etter en helhetlig vurdering basert på måloppnåelse, disponible midler, samfunnsøkonomisk lønnsomhet, planstatus og kapasitet til planlegging og gjennomføring. Det skal gjennomføres tiltak i både Sarpsborg og Fredrikstad kommuner. For å sikre at utbygging av areal og transportinfrastruktur blir samordnet i tid, vil arealutvikling være en del av grunnlaget for porteføljestylingen. Prosjekter og tiltak som inngår i byvekstavtalen skal ha en nøktern standard, fylle sin hovedfunksjon og bygge opp under nullvekstmålet og nullvisjonen. Det forutsettes streng kostnadskontroll.

2 PORTEFØLJESTYRING

Det overordnede målet for byvekstavtalen er nullvekstmålet:

“Klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk og veksten i persontransporten skal tas med kollektivtransport, sykling og gange.”

Nullvekstmålet skal nås i løpet av avtaleperioden. Dette innebærer at personbiltrafikken ved utløpet av avtaleperioden skal være på samme nivå eller lavere enn referanseåret 2023.

Personbiltrafikken følges løpende opp gjennom Byindeksen fra Statens vegvesen.

Nullvekstmålet gjelder for hele avtaleområdet og alle partene i avtalen skal legge nullvekstmålet til grunn.

Måloppnåelse

Tiltak og virkemidler i byvekstavtalen skal bidra til å nå nullvekstmålet og samtidig bidra til et miljøvennlig, effektivt og trygt transportsystem, som sikrer mobilitet for innbyggere og næringsliv. Løsningene som velges må bidra til å sikre bedre framkommelighet totalt sett, spesielt ved å tilrettelegge for attraktive alternativer til privatbil. Byvekstavtalen skal videre bidra til attraktiv by- og stedsutvikling.

Det er en ambisjon at tiltakene for å nå nullvekstmålet skal føre til færre hardt skadde og drepte i trafikken, i tråd med nullvisjonen. Trafikksikkerhet for sårbare trafikantgrupper som syklister og gående vil ha fokus, og ulykkesutviklingen vil bli fulgt tett.

Handlingsrom

Porteføljestyringen legger til rette for at det skal kunne iverksettes justeringer gjennom rapportering på prosjektenes bidrag til måloppnåelse, økonomien for det enkelte prosjekt og porteføljen som helhet og fremdrift.

I Bypakke Nedre Glomma fase 2 er handlingsrommet begrenset av at man er innenfor maksimal lånegjeld, vedtatt gjennomsnittstakst og en innkrevings tid på 15 år. Dette gir muligheten for å styre porteføljen på både kostnader og inntekter i fase 2. Styring på inntekter kan gjennomføres ved å øke bompengetakstene, eller endre på rabattstrukturen.

Tiltak som er finansiert med statlig tilskudd i byvekstavtalen forutsettes gjennomført innenfor gjeldende rammer i avtalen. Porteføljestyring av tiltak finansiert med statlig tilskudd kan kun justeres ved å redusere kostnader, eller ta tiltak ut av porteføljen.

Metodikk

I porteføljestyringen vil det være mulig å porteføljestyre på inntekter og/eller kostnader.

Inntektsendringer

Handlingsrommet på inntekter er gjeldende for de prosjektene som inngår i Bypakke Nedre Glomma fase 2. Handlingsrommet er begrenset av vedtatt gjennomsnittstakst i fase 2. Gjennomsnittstaksten gir den reelle inntekten fra bompenginnskrevningen i Bypakke Nedre Glomma, etter at rabattordninger er hensyntatt. Bompengetakstene kan maksimalt justeres til et nivå der det oppnås vedtatt gjennomsnittstakst for å øke inntektene. Dette kan gjennomføres dersom det er nødvendig for å gjennomføre prosjektene i porteføljen i fase 2.

Kostnadsjusteringer

Handlingsrommet på kostnader kan skje ved justeringer i det enkelte prosjekt, eller ved å kutte ett eller flere prosjekter i porteføljen. Større prosjekter i Bypakke Nedre Glomma fase 2, som er fastsatt i stortingsproposisjonen, kan i porteføljestyring tas ut, men ikke erstattes av andre prosjekter. I porteføljen for mindre tiltak prioriteres prosjekter etter måloppnåelse.

Prinsipper

Styringen av porteføljen i byvekstavtalen skal skje i tråd med prinsipper for god porteføljestyring. Det innebærer at tiltakene prioriteres etter en helhetlig vurdering basert på:

- Måloppnåelse
- Disponible midler
- Samfunnsøkonomisk lønnsomhet
- Planstatus
- Kapasitet til planlegging og gjennomføring
- Gjennomføring av tiltak i begge byer

3 ROLLER OG ANSVAR

God porteføljestyling innebærer at roller og ansvar på de forskjellige nivåer er tydelig og avklart.

3.1 Lokalpolitisk behandling

- Vedta årsbudsjett og 4-årig handlingsprogram
- Behandle saker av prinsipiell karakter etter innstilling fra styringsgruppen
- Velge representanter til styringsgruppen

3.2 Styringsgruppen i byvekstavtalen

- Overordnet ansvar for måloppnåelse i byvekstavtalen
- Sikre en strategisk og effektiv gjennomføring av byvekstavtalen
- Vurdere politiske og strategiske spørsmål og virkemidler som kan påvirke retningen og utviklingen av byvekstsamarbeidet
- Behandle forslag til årsbudsjett og 4-årig handlingsprogram
- Vedta årsrapporter og revidert årsbudsjett
- Styre og koordinere byvekstavtalen, basert på prinsipper om porteføljestyling og mål- og resultatstyring, og følge opp måloppnåelse og økonomi

3.3 Administrativ ledergruppe

- Utarbeide forslag til 4-årig handlingsprogram og årsbudsjett
- Utarbeide grunnlag for porteføljestyling på bakgrunn av rapporter knyttet til økonomi og fremdrift
- Drøfte politiske og strategiske spørsmål og virkemidler som kan påvirke retningen og utviklingen av byvekstsamarbeidet
- Forberede forslag til vedtak i samarbeid med sekretariatet for styringsgruppen
- Opprette arbeidsgrupper for utredning av enkelte tema ved behov

3.4 Sekretariatet

- Følge opp og gjennomføre vedtak fra styringsgruppen og administrativ ledergruppe
- I samarbeid med partene, utarbeide forslag til handlingsprogram, årsbudsjett og rapporter
- Følge opp og samordne rapportering fra prosjektene i porteføljen
- Utarbeide rutiner for porteføljestyling og økonomirapportering
- Kalle inn partene, dersom behov utover fastsatt møteplan
- Koordinere samhandlingen i samarbeidet

3.5 Prosjekteier

- Ansvarlig for planlegging og gjennomføring av prosjekter i porteføljen
- Utarbeide og oppdatere prosjektark i egne prosjekter, med fremdriftsplan
- Utarbeide og oppdatere tiltaksark for prioriteringer av statlig tilskudd
- Rapportere på fremdrift og økonomi i prosjektene i henhold til årshjul
- Ansvar for å varsle så snart som mulig om utfordringer i prosjektene utover vedtatte rapporteringspunkter
- Iverksette bestillinger i henhold til handlingsprogram og budsjett
- Sikre nødvendige ressurser for å holde fremdrift

3.5.1 Riksvei

- Statens vegvesen er prosjekteier for riksveiprosjekter
- Prosjekter styres etter prosesser i kvalitetssystemet til Statens vegvesen
- Statens vegvesen gjennomfører prioriterte riksveiprosjekter

3.5.2 Fylkesvei

- Fylkeskommunen er prosjekteier for fylkesveiprosjekter
- Fylkeskommunen driver prosjektstyring i fylkeskommunale prosjekter
- Fylkeskommunen vedtar handlingsprogram
- Fylkeskommunen gjennomfører prioriterte fylkeskommunale prosjekter

3.5.3 Kommunale veier og ferdselsårer

- Kommunene er prosjekteier for prosjekter på kommunale veier og ferdselsårer
- Kommunene driver prosjektstyring i kommunale prosjekter
- Kommunene vedtar handlingsprogram
- Kommunene gjennomfører prioriterte kommunale prosjekter

4 FULLMAKTER

Samlet kostnadsramme til enkeltprosjekter og årlig budsjettbevilgning disponeres av prosjekteier i henhold til vedtatt handlingsprogram. Endringer i prognoser varsles i henhold til rutiner for rapportering.

Ved overskridelser av kostnadsrammen skal prosjekteier vurdere tiltak. Styringsgruppen tar stilling til forslag om eventuelle nedskaleringer, omprioriteringer fra andre prosjekter eller om prosjektet skal tas ut av porteføljen.

I Bypakke Nedre Glomma fase 2 kan styringsgruppen også ta stilling til eventuelle takstendringer for å øke inntektene.

Styringsgruppen fremmer eventuelt forslag til endringer til lokalpolitisk behandling.

4.1 Omdisponering

Prosjekteier kan omdisponere mellom egne prosjekter som inngår i vedtatt handlingsprogram, som en midlertidig disponering. Disse midlertidige omdisponeringer skal gjøres for å holde fremdrift i samlet portefølje og forutsetter at prosjekter som det omdisponeres fra, prioriteres senere.

Mindreforbruk i avsluttede prosjekter innarbeides i rullering av handlingsprogram, og vil være en varig omdisponering av midler. Disse midlene stilles da til disposisjon for alle partene ved neste rullering.

Det forutsettes at alle omdisponeringer som foretas av partene, fremgår tydelig av tertial- og årsrapporter.

4.2 Rekvirering og oppfølging av bompenger

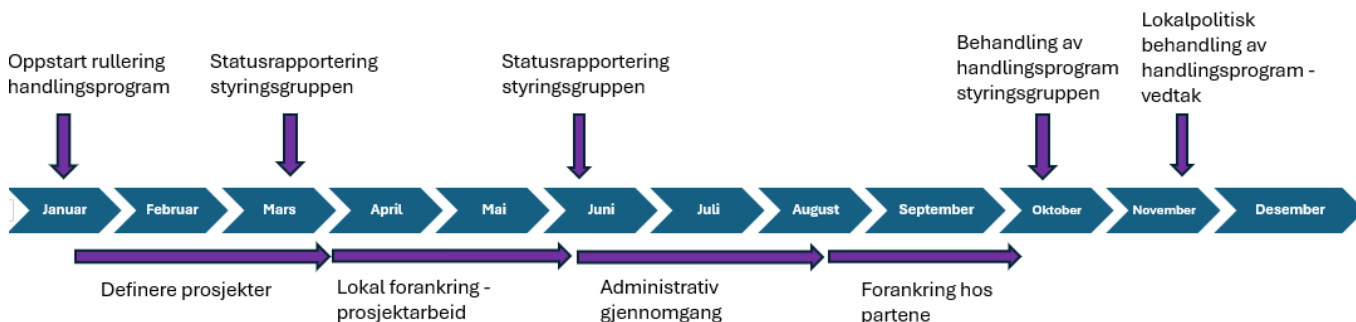
Fylkeskommunen er oppdragsgiver i Bypakke Nedre Glomma fase 2 og har finansieringsavtale med Vegfinans Bypakke Nedre Glomma AS. Oppdragsgiver stiller bompenger til disposisjon i tråd med budsjett/betalingsplan. Fylkeskommunen må ha nok informasjon til å lage en betalings- og rekvisisjonsplan overfor bompengeselskapet.

5 TIDSLINJE FOR HANDLINGSPROGRAM OG PORTEFØLJESTYRING

Proessen for handlingsprogram og porteføljestyring følger vedtatt årshjul i Bypakke Nedre Glomma. Detaljer i årshjulet kan leses [her](#).

Prosessene i årshjulet vises nedenfor i tidslinjer:

Årlig rullering av handlingsprogram

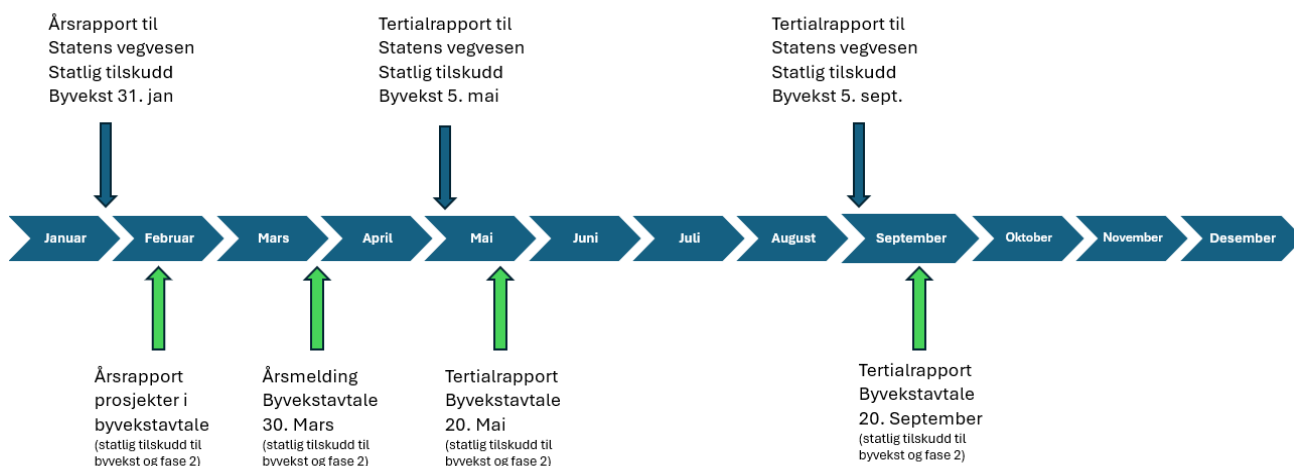

År 2 i handlingsprogrammet blir budsjettinnspill til riksvegbudsjettet for påfølgende år.

Faste rapporteringspunkter porteføljestyring

Rapporteringer over tidslinjen er faste rapporteringspunkter til Statens vegvesen på statlig tilskudd til byvekstavtalen

Rapporteringer under tidslinjen er rapportering på vedtatte prosjekter, innenfor både Bypakke Nedre Glomma fase 2 og statlig tilskudd til byvekstavtalen.

6 ØKONOMI OG RAPPORTERING

Økonomistyringen skal sikre at det er kontroll med kostnader og inntekter. Økonomistyringen skal ivareta den samlede økonomien i porteføljen og de enkelte prosjekter. For god økonomistyring skal det utarbeides:

- 4-årige handlingsprogram
- Årlige budsjettrammer for de enkelte prosjektene
- Mulige kvalitetshevende og kostnadsreducerende tiltak som kan iverksettes
- Rutiner for rapportering
- Rutiner for å sikre at styringsgruppen har tilstrekkelig kunnskap om og kjennskap til fremdrift og økonomi i prosjektene, for å kunne iverksette justeringer så tidlig som mulig.

6.1 Handlingsprogram

Prosjektporteføljen i byvekstavtalen styres gjennom et vedtatt årsbudsjett med 4-årig handlingsprogram som rulleres hvert år. Handlingsprogrammet vedtas lokalpolitisk, og det første året er budsjettramme for påfølgende år. Dette er grunnlaget som partene legger til grunn i eget budsjettarbeid.

6.2 Budsjett

Kostnadsrammene for første året i handlingsprogrammet skal legges til grunn i partenes budsjettprosesser. Budsjettet revideres etter at bystyrene og fylkestinget har vedtatt sine årlige budsjetter. Revidert budsjett viser mer-/mindreforbruk fra foregående år og eventuelle justeringer på vedtatte prioriteringer.

Revidert budsjett vedtas av styringsgruppen.

6.3 Rapportering

Prosjekteier skal rapportere på økonomi og fremdrift i sine prosjekter. I tillegg til rapporteringspunktene i årshjulet skal prosjekteier så snart som mulig varsle om avvik og endringer i prosjekter som har konsekvenser for økonomi og fremdrift.

Prosjekteier rapporterer hvert tertial på prognose for kostnader mot vedtatt budsjett for inneværende år og prosjektets totale kostnadsramme. Rapporteringen skal også inneholde status på fremdrift og ressursbehov.

Når prosjektene når milepæler i gjennomføringen skal prosjekteier informere om videre prosess.

6.4 Beslutningspunkter

Det legges inn beslutningspunkter ved følgende milepæler, der forventede projektkostnader vurderes ift. budsjett-/kostnadsramme:

- kostnadsvurdering på grunnlag av kommunedelplan, ev. forprosjekt
- kostnadsanslag etter reguleringsplan
- byggherreoverslag på grunnlag av ferdig byggeplan
- mottatt tilbud (utlysning med forbehold om finansiering)

Usikkerhet skal vurderes ved beslutningspunktene og i forbindelse med rapportering.

Styringsgruppen skal involveres i de enkelte faser av et prosjekt for å sikre en komplett oversikt over porteføljens sammensetning og fremdrift. En forenklet oversikt over de ulike fasene ser slik ut:

6.5 Prosjektstyring

Prosjekteier gjennomfører prosjektstyring i det enkelte prosjekt, i henhold til egen virksomhets gjeldende planverk og rutiner. Prosjekteier må påse at prosjektene styres innenfor vedtatte kostnadsrammer og fremdriftsplan.

7 PRIORITERINGSKRITERIER I PORTEFØLJESTYRINGEN

Stortingsproposisjonen er bestemmende for endringer i prosjektporteføljen i Bypakke Nedre Glomma fase 2. Fire store prosjekter er beskrevet og definert i porteføljen. Det er ikke rom for å legge til flere store prosjekter dersom det er mindreforbruk i ett av de fire beskrevne prosjektene.

Prioritering av mindre prosjekter skjer i handlingsprogrammet. Ved endringer i enkeltprosjekter, eller i porteføljen som helhet, skal disse kriteriene legges til grunn i prioritert rekkefølge:

Kriterier	Beskrivelse
Måloppnåelse	Vurdere i hvilken grad prosjektet bidrar til måloppnåelse. Ved endringer vurderes i hvilken grad foreslåtte justeringer påvirker måloppnåelsen.
Økonomi	Prosjektets usikkerhet i forhold til vedtatt kostnadsramme. Kostnad- og inntektsvurderinger. Disponible midler. Konsekvenser ved justeringer i forhold til porteføljen som helhet og enkeltprosjekters kostnadsramme. Samfunnsøkonomisk lønnsomhet skal inngå i vurderingen.
Fremdrift	Fremdrift skal vurderes i forhold til planstatus, modenhet og gjennomføring. Planreserve er avgjørende for fremdriften i porteføljen.
Kapasitet	Partene i bypakken forplikter seg til å stille til rådighet nødvendige ressurser til prosjektene. Ved uforutsette hendelser kan manglende ressurser føre til behov for omrokering i porteføljen.
Geografi	Fordelingen av prosjekter mellom de to byene.

DEFINISJONER

Anslag	Kostnadsoverslag for prosjekt. Gjennomføres etter prosjekteiers metode for å beregne kostnader og usikkerheter.
Bompengetakst	Fullpris for passering i bomstasjonene
Budsjettramme	Årlig tildeling av midler til vedtatte prosjekter.
Gjennomsnittstakst	Gjennomsnittstakst er gjennomsnittlig inntekt pr. passering når det tas hensyn til effekten av rabatter, fritak og fordeling av kjøretøy på takstgrupper og takstklasser.
Kostnadsramme	Kostnadsramme er øvre størrelse som prosjekteier skal styre etter.
Nullvekst	Personbiltrafikken skal ikke øke i forhold til definert referanseår (2023), selv om befolkningen i regionen øker.
Porteføljestyling	Styring av et sett av prosjekter som er uavhengig av hverandre med lønnsomhet og måloppnåelse. Prosjektportefølje med enkeltprosjekter definert i Bypakke Nedre Glomma fase 2 og vedtatte prosjekter i byvekstavtalen
Programområde-tiltak	Programområdetiltak er mindre tiltak som skal bidra til nullvekstmålet. Dette kan være utbedringstiltak, gang- og sykkeltiltak, trafikksikkerhetstiltak, tiltak for kollektivtrafikk (inkl. ferge) og universell utforming.
Prosjekteier	Ansvarlig for gjennomføring av vedtatte prosjekter. Prosjekteier er i Byvekstavtale Nedre Glomma synonymt med veieier.
Prosjektstyring	Prosjekteiers løpende styring av prosjekt som inngår i porteføljen. Styre etter måloppnåelse, planlegging, gjennomføring og oppfølging av aktiviteter.
Samfunnsøkonomisk lønnsomhet	Et tiltak er samfunnsøkonomisk lønnsomt når nytte (fordeler) er vurdert til å være større enn kostnader (ulempes) hvis tiltaket gjennomføres.
Usikkerhet	Forskjellen mellom nødvendig informasjon for en sikker beslutning og tilgjengelig informasjon.
Vedtatt gjennomsnittstakst	Setter høyeste tillatte inntekt pr. passering etter rabatter, fritak og fordeling av kjøretøy på takstgrupper og takstklasser. Fastsett i stortingsproposisjon for Bypakke Nedre Glomma fase 2.

Formannskapetets vedtak 06.11.2025:

Formannskapetets innstilling:

1. Saken tas til orientering

Formannskapetets behandling 06.11.2025:

Votering:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Saksnr.: 2025/2585
Dokumentnr.: 52
Løpenr.: 259853/2025
Klassering: 601

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	06.11.2025	173/25
Bystyret	13.11.2025	193/25

Orientering om gjennomførte oppgraderinger av skoler i 2025 i påvente av større rehabiliteringer

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å gi følgende innstilling til bystyret:

1. Saken tas til orientering

Sammenheng

Saker som oppgradering av svartbygget på Rød skole Kråkerøy og fem andre skolebygg ble behandlet i bystyret i henholdsvis september og november 2024. Investeringsmidler til tiltakene ble innarbeidet i budsjett og handlingsplan for perioden 2025–2028. I juni 2025 vedtok bystyret at deler av midlene avsatt til svartbygget kunne omdisponeres til de fem øvrige skolene, med en samlet styringsramme (P50) på 37,6 millioner kroner, inkludert merverdiavgift. Tiltakene ble gjennomført i perioden juni til november 2025.

Kommunens målsetting for teknisk tilstandsgrad er at vektet tilstandsgrad på porteføljenivå ikke skal være dårligere enn 1,2 og maksimalt 1,5 på enkeltbygg. Etter gjennomførte tiltak ligger alle bygg under tilstandsgrad 1,5, tilsvarende tilstandsgrad 1 – «Bra».

Alle prioriterte skolebygg er forbedret og oppfyller kommunens ambisjonsnivå. Tiltakene har bidratt til forbedret inneklima, økt energieffektivitet og bedre tilgjengelighet. Midlene er benyttet i tråd med politiske vedtak og innenfor vedtatte styringsrammer.

Fredrikstad kommune har i løpet av 2025 gjennomført et omfattende kartleggingsarbeid av tilstandsgraden ved kommunens skolebygg. Arbeidet vil resultere i en samlet rapport som ferdigstilles innen årsskiftet, og som vil gi et helhetlig og oppdatert grunnlag for videre prioritering av vedlikeholdstiltak.

Kommunedirektøren anbefaler at prioritering av skolevedlikehold avventes til rapporten foreligger, slik at beslutninger kan fattes på et faglig og strategisk godt grunnlag.

Resultatene fra kartleggingen vil bli innarbeidet i en samlet vedlikeholdsplan, som skal danne grunnlag for disponering av vedlikeholds- og investeringsmidler til skolebygg i 2026 og i kommende planperiode.

Kommunedirektøren anbefaler at saken tas til orientering.

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

1. Bystyresak PS 228/25 Plan for oppgradering av skolebygg i påvente av større framtidige investeringer
2. Bystyresak PS 181/24 Oppgradering av svartbygget ved Rød skole Kråkerøy
3. Bystyresak PS 84/24 Plan for enklere oppussing og vedlikehold av skolebygg i sommerferien 2024 – oppfølging av verbalvedtak
4. Bystyresak PS 133/24 Plan for skolebygg mot 2040
5. Bystyresak PS 66/25 1. tertialrapport 2025 for Fredrikstad kommune
6. Bystyresak PS 44/20 Strategi for verdibevarende eiendomsforvaltning

Saksopplysninger

Saken om oppgradering av svartbygget på Rød skole Kråkerøy ble lagt frem for bystyret i september 2024 og saken om plan for oppgradering av skolebygg i påvente av større rehabiliteringer ble lagt frem for bystyret i november 2024.

Investeringsmidler til prosjektene ble innarbeidet i budsjett og handlingsplan for perioden 2025–2028. For svartbygget ble det lagt til grunn en styringsramme (P50) på 18 millioner kroner inkludert merverdiavgift, og en kostnadsramme (P85) på 21 millioner kroner. For de øvrige skoleprosjektene ble det vedtatt en styringsramme (P50) på 19,6 millioner kroner inkludert merverdiavgift.

I første tertial behandlet juni 2025 ble følgende vedtatt under øvrige justeringer i investeringsbudsjettet:

Svartbygget Rød skole Kråkerøy”, med styringsramme (P50) på 18 millioner kroner ses i sammenheng med “Rehabilitering av skolebygg (ihht politisk sak)”, med styringsramme (P50) på 19,6 millioner kroner. Tiltak som var planlagt gjennomført ved Svartbygget ser ut til å kunne skales ned i omfang. Dermed kan overskytende midler satt av til Svartbygget benyttes til å dekke behov på de fem lokasjonene som fremgår av saken om rehabilitering av skolebygg. Total styringsramme for alle seks lokalene blir da 37,6 millioner kroner, inklusive mva.

I første tertial behandlet juni 2025 ble følgende vedtatt (vedtakets punkt 3.8):

Det bes om prioriteringsliste på skolevedlikehold. Denne skal være klar til oktober. Vi ber om at disse skolene prioriteres: Borge barneskole, Manstad barneskole, Årum barneskole og Kråkerøy ungdomsskole.

Denne saken er en oppfølging av sak 181/24 Oppgradering av svartbygget ved Rød skole Kråkerøy, sak 84/24 Plan for enklere oppussing og vedlikehold av skolebygg i sommerferien 2024 – oppfølging av verbalvedtak samt vedtak om skolevedlikehold i sak 66/25 1. tertialrapport 2025 for Fredrikstad kommune.

Rehabiliteringer:

Oppgradering og rehabilitering av de ulike lokasjonene har blitt gjennomført fra juni til november 2025.

Tilstandsgraden (TG) i kommunens bygg er vurdert før og etter gjennomførte tiltak. Tilstandsgrader spenner fra TG0 til TG3 og deles inn som følger:

Tilstandsgrad	Vurdering	Referanse byggets tilstand
TG 0	Ingen symptomer	Meget bra
TG 1	Svake symptomer	Bra
TG 2	Middels kraftige symptomer	Dårlig

TG 3	Kraftige symptomer	Meget dårlig
------	--------------------	--------------

Kommunens ambisjonsnivå om samlet vektet tilstand i porteføljen er 1,2 eller lavere og ikke høyere enn 1,5 som tilsvarer TG 1 etter kommunens strategi for verdibevarende eiendomsforvaltning slik det fremkommer i bystyresak PS 44/20.

Etter gjennomførte tiltak ligger alle bygg som har blitt prioritert i denne omgang under tilstandsgrad 1,5 som tilsvarer TG 1. Dette er en klar forbedring av tilstandsgrad i skolebyggene der det er gjennomført tiltak.

Det opplyses om at det fortsatt vil være behov for tiltak i byggene på de ulike lokasjonene i årene fremover.

Manstad skole

Skolen er oppført i tre byggetrinn, med byggeår henholdsvis 1953, 1970 og 1997. Skolen har et samlet areal på 4 755 kvadratmeter.

Følgende tiltak er gjennomført i de ulike byggene:

Byggetrinn 1970 – Nytt ventilasjonsaggregat med varmepumpe til gymsal er installert. Oppgradering av overflater, ny T-profil akustikk-himling samt nye LED armaturer, nye kanaler og ventiler for ventilasjon til resten av bygget. Ventilasjonsbygget på taket har fått en oppgradering og det er etablert ny taktekking på deler av tak samt mantling av ventilasjonskanaler på tak.

Byggetrinn 1997 - Nye LED-armaturer i hele bygget, oppgradering av overflater i hele bygget samt nye T-profil akustikkhimlinger i klasserommene. Utbedring av skade i fasade. Ny solavskjerming i form av screens.

Tabell som viser vektet tilstandsgrad for bygningene før og etter tiltak:

År	1970 bygg inkl. gym	1997 bygg
2024	1,6	1
2025	1,1	0,9

Borge barneskole

Skolen består av et hovedbygg og et gymbygg, bygget i henholdsvis 1964/1993 og 1993. I tillegg har skolen 3 paviljonger samt en ute-SFO. Skolen har et samlet areal på 4 058 kvadratmeter².

Følgende tiltak er gjennomført i de ulike byggene:

På Borge skole er det gjennomført oppgradering av elektriske anlegg (underfordelinger, panelovner og nye LED-armaturer). Det er byttet ut nøkkelsystem og installert berøringsfrie blandebatterier.

I paviljongen «Sølvslottet» er det etablert nytt tak over tak på grunn av problemer med lekkasjer i halve paviljongen. Her ble det også byttet gulv og en yttervegg.

Det er i gymbygget installert nytt ventilasjonsanlegg med varmepumpe samt rensing av eksisterende kanalnett. Det er også etablert nytt sluk og oppgradert overflater i renholdsrom.

Tabell som viser vektet tilstandsgrad for bygningene før og etter tiltak:

År	1964 bygg, inkl. Sølvslottet	1993 gymbygg
2024	1,3	1,4

2025	1,2	1,0
------	-----	-----

Årum skole

Skolen består av et hovedbygg og et gymbygg bygget i henholdsvis 1957/1993 og 1974. I tillegg har skolen 2 paviljonger. Skolen har et samlet areal på 2 809 kvadratmeter.

Rehabiliteringen på Årum skole har blitt konsentrert til gymnastikkbygget. Bygget har fått et nytt ventilasjonsanlegg med varmepumpe og eksisterende kanalnett har blitt renset. Overflater har blitt oppgradert og det er installert nye LED-armaturer. I spesialrom har innervegger blitt skiftet ut grunnet skader i vegg. Her er det også installert et nytt kjøkken. Grunnet råteskader i dusjoner har rehabiliteringsarbeidene blitt mer omfattende. Det er installert nye sluk samt berøringsfrie blandedbatterier.

Generelt på skolen er det gjennomført oppgradering av elektriske anlegg (hoved- og underfordelinger) og sanitære installasjoner er skiftet ut. Det er montert ny solavskjerming.

Tabell som viser vektet tilstandsgrad for bygningene før og etter tiltak:

År	1957/1993 Hovedbygg	1974 gymbygg
2024	1,6	1,6
2025	1,4	1,1

Kråkerøy ungdomsskole

Skolen består av et hovedbygg, et gymbygg, et garasjebygg og en vaktmesterbolig, alle bygget i perioden 1965 - 1966. I tillegg har skolen tilgang til Blomsterøyhallen (bygget i 1993). Skolen har et samlet areal på 5 951 kvadratmeter.

I gymbygget på er det installert nytt ventilasjonsaggregat samt gjennomført rens av eksisterende kanaler. Det er installert ny radontilkobling samt installert nye LED-armaturer.

Tabell som viser vektet tilstandsgrad for bygningene før og etter tiltak:

År	1966 gymbygg
2024	1,5
2025	1,1

Rød skole, Kråkerøy

Skolen består av et hovedbygg, et gymbygg (Svarbygget), og et SFO-bygg. I tillegg har skolen 1 paviljong. Skolen har et samlet areal på 4 620 kvadratmeter.

I Svarbygget er det gjennomført en omfattende oppgradering i form av: Total rehabilitering av mat og helse og garderober. I tillegg er det oppgradert overflater i bygget generelt, innvendig og utvendig. Det er byttet og fjernet vinduer. Det er etablert en ny adkomst til bygget for å gjøre bygget mer tilgjengelig. Bygget har fått et nytt ventilasjonsanlegg.

I hovedbygget er det byttet et ventilasjonsaggregat og tilhørende ventilasjonskanaler er renset. Klasserom og personaldel har fått nye LED-armaturer. Skolen har fått en ny underfordeling. Klasserom i SFO-bygget har blitt oppgradert.

Utvendig har murfasader blitt oppgradert, det er skiftet takrenner, vindskier og deler av trepanel.

Tabell som viser vektet tilstandsgrad for bygningene før og etter tiltak:

År	1965 gymbygg	1965 SFO-bygg	1976 Hovedbygg
2024	1,8	1,5	1,5

2025	0,8	1,4	1,3
------	-----	-----	-----

Tilstandskartlegginger og vedlikeholdsplanlegging

I løpet av 2025 er det prioritert å gjennomføre oppdaterte tilstandskartlegginger av samtlige skolebygg i Fredrikstad kommune. Bakgrunnen for dette arbeidet er behovet for et oppdatert og helhetlig beslutningsgrunnlag for å kunne utarbeide en prioritert investerings- og vedlikeholdsplan for kommende planperiode.

En samlet rapport som gir en oversikt over teknisk tilstand ved de enkelte skolebyggene vil ferdigstilles innen årsskiftet. Rapporten vil danne grunnlag for vurdering av hvilke bygg som bør prioriteres for vedlikehold og oppgraderinger.

Basert på resultatene fra kartleggingen vil det utarbeides en samlet vedlikeholdsplan for skolebyggene. Denne planen forventes å foreligge i januar 2026, og vil være styrende for disponering av vedlikeholds- og investeringsmidler i kommende budsjettperioder.

Relevante bestemmelser

Opplæringsloven § 9A-7 - regulerer det fysiske miljøet i skolen og slår fast at skolebygget skal være i samsvar med faglige normer for helse, miljø og sikkerhet.

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Konsekvenser for sosial bærekraft

Brukernes helse, sikkerhet og trivsel påvirkes i stor grad av de fysiske omgivelsene. Derfor er det avgjørende at kommunens bygg vedlikeholdes systematisk og forsvarlig. Et godt vedlikeholdsnivå er en forutsetning for å kunne tilby trygge, effektive og kvalitetsmessige tjenester til innbyggerne, samtidig som det sikrer gode og helsefremmende arbeidsforhold for kommunens ansatte.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

Planmessig utskifting av bygningsdeler og tekniske komponenter har dokumentert positiv effekt på driftsøkonomien. Ved å gjennomføre nødvendige tiltak i tide, reduseres risikoen for uforutsette driftsstans og havari, som ofte medfører kostbare reparasjoner og økte serviceutgifter. Et systematisk vedlikehold bidrar samtidig til lavere samlede forvaltningskostnader over tid.

Rehabilitering og utskifting er også avgjørende for å redusere framtidig vedlikeholdsetterslep, og dermed begrense akkumulering av kostnader knyttet til forfall.

De aktuelle prosjektene er gjennomført innenfor en samlet styringsramme på 37,6 millioner kroner, inklusive merverdiavgift.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

Et oppgradert skolebygg kan styrke elevenes opplevelse av stolthet og tilhørighet til læringsmiljøet. Fysiske omgivelser som fremmer trivsel og konsentrasjon har positiv innvirkning på læringsutbyttet, og kan bidra til å redusere frafall. Investeringer i skolebygg er derfor ikke bare bygningsmessige tiltak, men også strategiske grep for å støtte elevenes faglige og sosiale utvikling.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Godt vedlikehold av bygninger og eiendom er viktig i et klima- og miljøperspektiv. Gjenbruk og ombruk er viktig for å ta vare på miljøet. Oppgraderinger til mer moderne løsninger kan også gjøre byggene mer energieffektive, hvilket er bra både for klima, miljø og kommunens økonomi.

Ansattes medbestemmelse

Ikke aktuelt i saken.

Vurdering

Oppgraderingstiltak ved skolene Manstad, Borge, Årum, Kråkerøy ungdomsskole og Rød skole Kråkerøy er gjennomført som midlertidige forbedringer i påvente av større prosjekter ved de respektive skolene. Tiltakene er gjennomført innenfor vedtatte investeringsrammer og det er positivt at tiltakene har bidratt til forbedret teknisk tilstand i byggene der de er iverksatt.

Kommunedirektøren vurderer at videre prioritering av tiltak i en samlet vedlikeholdsplan for skolebygg bør avvendes til den helhetlige kartleggingen og oppdateringen av tilstandsanalysene er ferdigstilt ved årsskiftet. En samlet rapport vil foreligge tidlig i 2026, og danne grunnlag for gjennomføring av tiltak samme år.

Erfaring viser at det, i tillegg til behovet for å redusere vedlikeholdsetterslep og heve tilstandsgraden, oppstår årlige behov for brukertilpasninger ved enkelte skoler. Dette omfatter bygningsmessige tilpasninger og oppgradering av utearealer, som ikke nødvendigvis påvirker den tekniske tilstanden, men som er viktige for funksjonalitet og brukervennlighet.

Det foreslås derfor at ved prioritering av vedlikeholdsmidler øremerket undervisningsbygg, legges følgende fordeling til grunn: 80 % av midlene benyttes til tiltak som øker tilstandsgraden og reduserer vedlikeholdsetterslep, mens 20 % avsettes til brukertilpasninger, herunder tilpasning av arealer, oppgradering av spesialrom og utearealer.

Alternative løsninger

Ikke aktuelt i saken.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at saken tas til orientering.

Formannskapetets vedtak 06.11.2025:Formannskapetets innstilling:

1. Revidert selskapsavtale for Østre Viken kommunerevisjon IKS vedtas med virkning fra 01.01.2026.

Formannskapetets behandling 06.11.2025:Votering:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Saksnr.: 2011/15707
Dokumentnr.: 31
Løpenr.: 258879/2025
Klassering: 026

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	06.11.2025	174/25
Bystyret	13.11.2025	194/25

Østre Viken Kommunerevisjon IKS - Endring selskapsavtale

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å gi følgende innstilling til bystyret:

1. Revidert selskapsavtale for Østre Viken kommunerevisjon IKS vedtas med virkning fra 01.01.2026.

Sammendrag

Østre Viken kommunerevisjon IKS sitt representantskap har foreslått endringer i selskapsavtalen. Det foreslås blant annet å redusere antall styremedlemmer fra 7 til 5, og antall varamedlemmer i styret fra 7 til 5. Deltakerandelen må oppdateres i selskapsavtalen i forhold til deltakerkommunenes innbyggertall hvert 4 år.

Endringene ønskes å tre i kraft fra 1. januar 2026 og krever likelydende vedtak i alle deltakende kommuners bystyrrer/kommunestyrrer.

Vedlegg

- 1 Revidert selskapsavtale ØVKR IKS 1.1.2026
- 2 Nåværende selskapsavtale - ØVKR IKS 01-01-2020

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

Østre Viken kommunerevisjon IKS (ØVKR IKS) er et interkommunalt selskap som ble etablert 1. januar 2020, etter en sammenslåing av Østfold Kommune Revisjon IKS og Indre Østfold Kommunerevisjon IKS.

Selskapet har hovedkontor i Fredrikstad kommune og utfører revisjonstjenester for 12 deltakerkommuner i Østfold, inkludert Fredrikstad kommune. Deltakerandelen i selskapet er i forhold til deltakerkommunens innbyggertall.

Et interkommunalt selskap er en egen juridisk enhet som bare kan ha to eller flere kommuner som deltakere/eiere. En deltaker er bare ansvarlig for selskapets forpliktelser i forhold til sin deltakerandel.

Representantskapet er selskapets øverste organ og velger styret. ØVKR IKS har en valgkomite som innstiller på forslag til styremedlemmer til representantskapet.

Selskapsavtalen regulerer blant annet selskapets formål, styringsstruktur, finansiering og representasjon. Endringene i selskapsavtalen må godkjennes av alle deltakerkommunene.

Dette gir følgende stemmefordeling:

Kommune	Andel i %
Halden	10,5 %
Moss	16,5 %
Sarpsborg	18,9 %
Fredrikstad	27,5 %
Hvaler	1,5 %
Aremark	0,5 %
Marker	1,2 %
Indre Østfold	14,9 %
Skiptvet	1,3 %
Rakkestad	2,8 %
Råde	2,5 %
Våler	1,9 %
Sum	100,00 %

Kommune	Innbyggere	Stemmer
Halden	31 965	4
Moss	52 213	6
Sarpsborg	59 906	6
Fredrikstad	85 267	9
Hvaler	4 774	1
Aremark	1 346	1
Marker	3 656	1
Indre Østfold	47 127	5
Skiptvet	3 913	1
Rakkestad	8 439	1
Råde	7 850	1
Våler	6 151	1
Sum	312 607	37

Tabell 1 Deltaker-/eierandel i selskapet og stemmeandel i representantskapet som foreslått i revidert selskapsavtale.

Det har over tid vært uttrykt behov for revisjon av samarbeidsavtalen tilpasset dagens virksomhet. Selskapets representantskap har i et enstemmig vedtak anbefalt deltakerkommunene å gjøre endringer i eksisterende selskapsavtale med virkning fra 1. januar 2026.

Foreslåtte endringer i selskapsavtalen i kapittelrekkefølge:

Kapittel 2 Ansvar og finansiering

Alle kostander per oppdrag fordeles på kommunene inkludert pensjonskostnadene. I motsetning til på etableringstidspunktet, benytter i dag alle deltakerkommunene selskapets tjenester fullt ut.

Kapittel 3 Styringsstruktur

3.1 I representantskapet er stemmetallet basert på innbyggertall i hver kommune 1.1.2024.

3.3 Valgkomiteen skal ha minimum 3 medlemmer, ikke 5 medlemmer som i nå.

3.4 Styret skal ha 5 medlemmer, hvor 4 er eiervalgte og 1 er ansattvalgt, mot 7 i dag. Det velges 5 varamedlemmer til styret, hvor 4 er eiervalgte og 1 er ansattvalgt.

3.5 For «Styrets oppgaver» er teksten likelydende med IKS-loven.

Kapittel 4 Forvaltning

4.4 Låneopptak – styret kan ta opp lån inntil 2 millioner kroner.

Kapittel 5 Om selskapsavtalen

5.5 Tvisteløsning avgjøres i de alminnelige domstolene, og ikke av en voldgiftsnemd oppnevnt av fylkesmannen, som i dagens selskapsavtale.

Relevante bestemmelser

Lov om interkommunale selskaper
Kommuneloven

Konsekvenser for sosial bærekraft

Ikke relevant i saken

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

Ikke relevant for saken.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

En kompetent og effektiv kommunerevisjon er viktig for samfunnet. Kommunerevisjonen utøver kontroll av kommuneregnskapet og kommuneforvaltningen. Det trygger og bygger tillitt til kommunen som demokratisk styrt virksomhet.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Ikke relevant for saken.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant for saken.

Vurdert for uttalelser i rådene

Ikke relevant for saken.

Vurdering

De foreslåtte endringene i selskapsavtalen fremstår som fornuftige justeringer. Den reviderte avtalen foreslår en noe mer strømlinjeformet styringsstruktur, blant annet ved at styret reduseres til fem medlemmer. Styret bør likevel kunne være stort nok til å sikre bredden i kompetansesammensetningen.

Styret vil kunne ta opp lån på inntil 2 millioner kroner. Kommunedirektøren oppfatter dette som et tydeligere skille mellom representantskapet og styrets operative rolle i driften. Samlet sett kan endringene bidra til en mer effektiv beslutningstaking og en bedre oversikt i styrearbeidet.

Alternative løsninger

Beholde dagens selskapsavtale uten endringer.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å gi en innstilling til bystyret at de foreslåtte endringer i selskapsavtalen godkjennes.

Østre Viken kommunerevisjon IKS

Selskapsavtale

INNHold

Kapittel I. Selskapsinformasjon	2
1.1. Selskapets navn	2
1.2. Deltakere i selskapet	2
1.3. Selskapets hovedkontor	2
1.4. Selskapets formål	2
Kapittel II. Ansvar og finansiering	3
2.1. Eierandel og deltakeransvar	3
2.2. Innskuddsplikt	4
2.3. Finansieringsmodell	4
Kapittel III. Styringsstruktur	5
3.1. Representantskapet	5
3.2. Representantskapets oppgaver	6
3.3. Valgkomité	6
3.4. Styret	7
3.5. Styrets oppgaver	7
3.6. Daglig leder	8
Kapittel IV. Forvaltning	8
4.1. Selskapets representasjon	8
4.2. Regnskapsføring og revisjon	8
4.3. Budsjett og regnskap	8
4.4. Låneopptak	9
4.5. Godtgjørelse til representanter i styrende organer	9
4.6. Ansettelsesvilkår	9
Kapittel V. Om selskapsavtalen	9
5.1. Endring av selskapsavtalen	9
5.2. Utvidelse av selskapet	9
5.3. Uttreden fra selskapet	9
5.4. Oppløsning av selskapet	10
5.5. Tvisteløsning	10
5.6. Andre bestemmelser	10
5.7. Ikrafttreden	10

KAPITTEL I. SELSKAPSinFORMASJON

1.1. SELSKAPETS NAVN

Østre Viken kommunerevisjon IKS er et interkommunalt selskap, opprettet med hjemmel i lov om interkommunale selskaper, lov av 29. januar 1999 nr. 6 (IKS-loven). Selskapet er et selvstendig rettssubjekt registrert i Foretaksregisteret.

1.2. DELTAKERE I SELSKAPET

Deltakerne i selskapet er

Kommune-nr.	Kommune
3101	Halden
3103	Moss
3105	Sarpsborg
3107	Fredrikstad
3110	Hvaler
3124	Aremark
3122	Marker
3118	Indre Østfold
3116	Skiptvet
3120	Rakkestad
3112	Råde
3114	Våler (Østf.)

1.3. SELSKAPETS HOVEDKONTOR

Selskapets hovedkontor er i Fredrikstad kommune.

1.4. SELSKAPETS FORMÅL

Selskapet skal utføre revisjon av de deltakende kommuner i henhold til kommuneloven med tilhørende forskrifter om revisjon og kontrollutvalg.

I tillegg revideres fond¹, legater² og interkommunale selskaper³ som kommunene er medeiere i.

¹ Stiftelsesloven

² Stiftelsesloven

³ Lov om interkommunale selskaper

Selskapet utfører også andre tjenester, så langt det er forenlig med kompetansen i selskapet og dets oppgaver som revisor.

Selskapet skal i hovedsak tilby tjenester til sine eiere. Selskapet kan også tilby tjenester til andre dersom det er formålstjenlig og innenfor anskaffelsesregelverkets rammer for utvidet egenregi.

Selskapet har ikke erverv som formål.

KAPITTEL II. ANSVAR OG FINANSIERING

2.1. EIERANDEL OG DELTAKERANSVAR

Deltakerkommunenes eierandel er basert på Innbyggertallet per 01.01.2019.

Kommune	Andel i %
Halden	10,5 %
Moss	16,5 %
Sarpsborg	18,9 %
Fredrikstad	27,5 %
Hvaler	1,5 %
Aremark	0,5 %
Marker	1,2 %
Indre Østfold	14,9 %
Skiptvet	1,3 %
Rakkestad	2,8 %
Råde	2,5 %
Våler	1,9 %
Sum	100,00 %

Nye deltakere godkjennes av kommunestyrene, og nye eierandeler beregnes. Ansvarsfordelingen mellom deltakerne tilsvarer eierandelene.

2.2. INNSKUDDSPLIKT

Egenkapital per 31.12.2019 fra deltakerne i tidligere Indre Østfold Kommunerevisjon IKS og Østfold kommunerevisjon IKS videreføres i selskapet som innskutt egenkapital. For øvrig gjør ikke deltakerne innskudd i selskapet.

Kommune	Beløp
Halden	336 000
Moss	528 000
Sarpsborg	604 800
Fredrikstad	880 000
Hvaler	48 000
Aremark	16 000
Marker	38 400
Indre Østfold	476 800
Skiptvet	41 600
Rakkestad	89 600
Råde	80 000
Våler	60 800
Sum	3 200 000

2.3. FINANSIERINGSMODELL

Selskapet fakturerer deltakerkommuner for leverte tjenester til den enkelte kommune ut fra reelt medgåtte ressurser på det enkelte oppdrag. Selskapet skal operere med en timesats som gjør at selskapet over tid ikke er egnet til å gå med overskudd (selvkostprinsipp).

For oppdrag hos andre enn deltakerkommunene avtales honorarer med den enkelte oppdragsgiver. Ved slike oppdrag gjelder ikke selvkostprinsippet.

Deltakerne skal innbetale kalkulert pris for det enkelte år, fordelt på 4 terminer. Betalingen skjer hhv. 1. januar, 1. april, 1. juli og 1. oktober. Det foretas årlig avregning for hver kommune.

KAPITTEL III. STYRINGSSTRUKTUR

3.1. REPRESENTANTSKAPET

Representantskapet er selskapets øverste myndighet.

Representantskapet består av én representant fra hver kommune som til sammen utgjør selskapets øverste organ. Vedkommende kommunestyre oppnevner selv sin representant med minst to personlige varamedlemmer per faste medlem. Funksjonstiden følger kommunestyreperioden.

Hver deltakerkommune får en stemme per påbegynt 10.000 innbyggere basert på antall innbyggere per 01.01.2024 (se tabell under). Dette justeres hvert 4 år.

Dette gir følgende stemmefordeling:

Kommune	Innbyggere	Stemmer
Halden	31 965	4
Moss	52 213	6
Sarpsborg	59 906	6
Fredrikstad	85 267	9
Hvaler	4 774	1
Aremark	1 346	1
Marker	3 656	1
Indre Østfold	47 127	5
Skiptvet	3 913	1
Rakkestad	8 439	1
Råde	7 850	1
Våler	6 151	1
Sum	312 607	37

Representantskapet velger selv leder og nestleder.

Representantskapet er vedtaksdyktig når minst 2/3 av eierkommunene og som representerer minst 50 % av stemmene er til stede. Som representantskapets beslutning gjelder flertallsavgjørelse, med mindre annet er fastsatt i loven. Ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende.

Representantskapet følger IKS-lovens bestemmelser for innkalling og saksbehandling. Det er adgang til å gjennomføre representantskapets møter som fjernmøter.

Styreleder og daglig leder har plikt til å møte i representantskapet.

3.2. REPRESENTANTSKAPETS OPPGAVER

Representantskapet trer sammen minst 2 ganger årlig, etter at revidert regnskap foreligger, og når grunnlaget for kommende budsjetttrammer er klart.

Innkalling til representantskapsmøte skal skje skriftlig og minst fire (4) uker før møtet. Innkallingen skal inneholde sakliste og møtedokumenter.

Representantskapets leder kan på eget initiativ, dersom styret, revisor, minst en av deltakerne eller minst en tredel av representantskapets medlemmer ber om det, kalle inn til representantskapsmøte.

Representantskapets leder kan også kalle inn til møte med kortere frist, minimum to (2) uker, i de tilfeller dette er påtrengende nødvendig.

Representantskapsmøtet behandler:

- Årsmelding og årsregnskap
- Disponering av driftsresultatet
- Handlings- og økonomiplan og årsbudsjett
- Fastsettelse av selskapets strategi
- Valg av revisor
- Valg av valgkomité og komitéens leder
- Valg av styre etter forslag fra valgkomiteen
- Godtgjøring til styret
- Andre saker som i henhold til lovgivningen skal avgjøres av representantskapet
- Andre saker som er forberedt ved innkallingen

Representantskapet kan selv vedta deltakelse i annet interkommunalt selskap innenfor sitt formål og ansvarsområde. Kjøp av aksjer i andre selskaper avgjøres også av representantskapet.

Daglig leder og styres leder har møteplikt og talerett i representantskapet. Alle styremedlemmer har møte- og talerett.

Møteleder skal sørge for at det føres protokoll fra møtene. Protokollen underskrives av møteleder og to av representantskapets medlemmer som velges ved møtets begynnelse. Medlemmene kan benytte elektronisk signatur for å signere protokollen.

3.3. VALGKOMITÉ

Selskapet skal ha en valgkomité på minimum tre medlemmer. Representantskapet velger komitéens leder og medlemmer.

Valgkomitéen skal settes sammen slik at hensynet til eierfellesskapets interesser blir ivaretatt. Flertallet skal være uavhengig av styret og øvrige ledende ansatte. Daglig leder eller andre ledende ansatte kan ikke være medlem av komitéen.

Valgkomitéen foreslår kandidater til styret.

Valgkomitéens funksjonstid er to år.

3.4. STYRET

Styret skal ha 5 medlemmer. 4 medlemmer velges av representantskapet. Ett medlem velges av de ansatte.

Styret skal ha 2 numerisk valgte vararepresentanter valgt av representantskapet og en vararepresentant valgt av de ansatte. Styremedlemmene velges for 2 år av gangen.

Daglig leder eller representantskapsmedlem kan ikke være medlem av styret. Representantskapet velger styrets leder og nestleder.

Styret følger IKS-lovens §§ 11 og 12 for innkalling og saksbehandling. Det er anledning for styret å avvikle styremøter som fjernmøte, jf. IKS-loven § 12 tredje ledd.

Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av styremedlemmene (3) er til stede, herunder enten leder eller nestleder.

Hvert styremedlem har en stemme, og som styrets beslutning gjelder flertallsavgjørelse. Ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende.

Daglig leder har rett og plikt til å være til stede, med tale- og forslagsrett, på styremøtene.

Daglig leder og daglig leders stedfortreder kan ikke representere de ansatte i styret.

3.5. STYRETS OPPGAVER

Forvaltningen av selskapet hører, i tråd med IKS-loven § 13, under styret. Styret skal:

- sikre at selskapet er organisert slik at virksomheten drives mest mulig kostnadseffektivt
- sørge for en forsvarlig organisering av selskapets virksomhet
- se til at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets økonomiplan og årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet
- holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling
- se til at selskapets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

Styret skal føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.

Styret ansetter daglig leder for selskapet, og fastsetter de retningslinjer (instruks) som daglig leder skal følge. Styret fører tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.

Styret fastsetter rammer for lønnsforhandlinger.

3.6 DAGLIG LEDER

Daglig leder forestår den daglige ledelsen av selskapets drift, og har ansvar for at de pålegg og retningslinjer som gis av styret, følges opp.

Daglig leder er sekretær for styret og har ansvar for at de saker som legges frem til behandling er forsvarlig utredet. Daglig leder er også sekretær for representantskapet.

Daglig leder rapporterer til styret og skal holde styret orientert om alle forhold av betydning for virksomheten. Daglig leder forestår den daglige personalforvaltning etter styrets nærmere retningslinjer.

Saker av uvanlig art eller av stor betydning for selskapet inngår som hovedregel ikke i den daglige ledelse. Slike saker kan daglig leder bare avgjøre når styret i den enkelte sak har gitt daglig leder myndighet til det, eller når styrets beslutning ikke kan avvendes uten vesentlig ulempe for selskapet. Styret skal i så fall snarest mulig underrettes om saken.

Daglig leder anviser selskapets utgifter. Utgifter til daglig leder personlig eller i saker hvor det foreligger inhabilitet anvises av styrets leder.

Daglig leders fullmakter fastsettes i instruksene for daglig leder.

KAPITTEL IV. FORVALTNING

4.1. SELSKAPETS REPRESENTASJON

Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma.

Styret kan beslutte at daglig leder sammen med ett styremedlem kan tegne dets firma.

Daglig leder representerer selskapet utad i saker som faller inn under dennes myndighet.

4.2. REGNSKAPSFØRING OG REVISJON

Selskapets regnskaper avlegges etter de til enhver tid gjeldende kommunale regnskapsprinsipper.

Det skal inngås avtale med kommunal revisor, registrert revisor eller statsautorisert revisor om revisjon av Østre Viken kommunerevisjon IKS sine regnskaper.

Avtalen skal godkjennes av representantskapet.

4.3. BUDSJETT OG REGNSKAP

Representantskapet skal behandle selskapets regnskap og budsjett i tråd med "Forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper" fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet, se særlig forskriftens § 5.

Styrets forslag til økonomiplan for de fire kommende årene og årsbudsjett skal behandles av representantskapet innen 1. oktober før budsjettåret.

Det vises for øvrig til IKS-lovens regler om økonomi, budsjett m.v i §§ 18 flg.

4.4. LÅNEOPPTAK

Styret kan ta opp lån og inngå avtale om driftskreditt eller ta opp likviditetslån inntil kr 2 millioner.

Lån utover dette beløpet skal godkjennes av representantskapet, begrenset totalt til kr 10 millioner.

4.5. GODTGJØRELSE TIL REPRESENTANTER I STYRENDE ORGANER

Representantskapet fastsetter godtgjørelse til styret og styreleder.

Godtgjørelse til representantskapets medlemmer følger de respektive deltakerkommunenes godtgjøringsreglement. Deltakerkommunene dekker selv godtgjøring til sine medlemmer i representantskapet.

4.6. ANSETTELSESVILKÅR

Styret har arbeidsgiveransvaret for de som til enhver tid er ansatt i selskapet.

Selskapet følger Hovedtariffavtalen for konkurranseutsatte bedrifter og avtaleverket for øvrig, som er fremforhandlet mellom partene i arbeidslivet. Selskapet er medlem av arbeidsgiverorganisasjonen Samfunnsbedriftene.

De ansatte skal sikres pensjon i tråd med bestemmelser for kommunal sektor. Selskapet er medlem av pensjonsordningen i KLP.

KAPITTEL V. OM SELSKAPSAVTALEN

5.1. ENDRING AV SELSKAPSAVTALEN

Endringer som omfatter IKS-loven § 4, tredje ledd, krever tilslutning av eierne gjennom likelydende vedtak i de respektive kommunestyre. Andre endringer kan vedtas i representantskapet med 2/3 flertall av de avgitt stemmene, jf. IKS-loven § 4, andre ledd.

5.2. UTVIDELSE AV SELSKAPET

Selskapet kan bare utvides ved enstemmig beslutning av eierne. Det samme gjelder for sammenslutning med annet selskap.

5.3. UTTREDEN FRA SELSKAPET

En deltaker kan med 1 års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold. Uttreden reguleres av IKS-lovens § 30.

Ved uttreden skal ansvar for selskapets pensjonsforpliktelser dekkes etter følgende prinsipper:

1. Pensjonsforpliktelser for ansatte i selskapet på uttredelsestidspunkt baseres på eierandel i selskapet.
2. Forpliktelser for oppsatte og løpende pensjoner i selskapet som har inntrådt etter etableringstidspunkt, 01.01.2020, baseres på eierandel i selskapet.
3. Forpliktelser for oppsatte og løpende pensjoner som er overført fra de tidligere selskapene, Indre Østfold Kommunerevisjon IKS (org.nr. 984 045 840) og Østfold kommunerevisjon IKS (org.nr. 987 952 423), fordeles på deltakerne i hhv. Indre Østfold Kommunerevisjon IKS og Østfold kommunerevisjon IKS basert på eierandel i de respektive selskapene per 31.12.2019

Alle beregninger gjøres på grunnlag av de prinsipper som benyttes av Pensjonskontoret i «Overføringsavtalens sikringsordning». Ved endringer i pensjonslovgivning eller pensjonsordninger skal disse prinsippene for fordeling av de historiske pensjonsforpliktelsene fortsatt gjelde for deltakerne i selskapet.

5.4. OPPLØSNING AV SELSKAPET

En eventuell oppløsning av selskapet følger IKS-lovens § 32 om oppløsning.

Ved oppløsning fordeler eierkommunene selskapets eiendeler, og er ansvarlige for andel av selskapets forpliktelser i samsvar med sine respektive eierandeler.

Ved oppløsning av selskapet beregnes pensjonsforpliktelsene på samme måte som angitt ved uttreden fra selskapet, jf. avtalens pkt. 5.3.

5.5. TVISTELØSNING

Eventuell tvist om forståelsen av selskapsavtalen og om fordeling av utgifter eller i forbindelse med det økonomiske oppgjøret etter oppløsning, avgjøres endelig av de alminnelige domstoler dersom partene ikke kommer til enighet etter forhandling.

5.6. ANDRE BESTEMMELSER

For selskapet gjelder den til enhver tid gjeldende lov om interkommunale selskaper. I tillegg til selskapsavtalen danner eierstrategien selskapets styringsdokumenter.

Selskapsavtalen signeres i 13 eksemplarer, hvorav eierne beholder ett eksemplar hver og ett eksemplar beholdes av selskapet.

5.7. IKRAFTTREDEN

Denne selskapsavtalen trer i kraft fra og med 01.01.2026.

Dato/Sted

Fredrikstad kommune
Ordfører

Sarpsborg kommune
Ordfører

Moss kommune
Ordfører

Halden kommune
Ordfører

Indre Østfold kommune
Ordfører

Rakkestad kommune
Ordfører

Marker kommune
Ordfører

Skiptvet kommune
Ordfører

Våler kommune
Ordfører

Råde kommune
Ordfører

Aremark kommune
Ordfører

Hvaler kommune
Ordfører

Østre Viken kommunerevisjon IKS

Selskapsavtale

Vedtatt i representantskapet 13.09.2019

INNHold

Kapittel I. Selskapsinformasjon	2
1.1. Selskapets navn	2
1.2. Deltakere i selskapet	2
1.3. Selskapets hovedkontor	2
1.4. Selskapets formål	2
Kapittel II. Ansvar og finansiering	3
2.1. Eierandel og deltakeransvar	3
2.2. Innskuddsplikt	4
2.3. Finansieringsmodell	4
Kapittel III. Styringsstruktur	5
3.1. Representantskapet	5
3.2. Representantskapets oppgaver	6
3.3. Styret	7
3.4. Styrets oppgaver	7
3.5. Valgkomité	8
3.6. Daglig leder	8
Kapittel IV. Forvaltning	9
4.1. Selskapets representasjon	9
4.2. Regnskapsføring og revisjon	9
4.3. Budsjett og regnskap	9
4.4. Låneopptak	9
4.5. Godtgjørelse til representanter i styrende organer	10
4.6. Ansettelsesvilkår	10
Kapittel V. Om selskapsavtalen	10
5.1. Endring av selskapsavtalen	10
5.2. Utvidelse av selskapet	10
5.3. Uttreden fra selskapet	10
5.4. Oppløsning av selskapet	11
5.5. Voldgift	11
5.6. Andre bestemmelser	11
5.7. Ikrafttreden	12

KAPITTEL I. SELSKAPSinFORMASJON

1.1. SELSKAPETS NAVN

Østre Viken kommunerevisjon IKS er et interkommunalt selskap, opprettet med hjemmel i lov om interkommunale selskaper, lov av 29. januar 1999 nr. 6 (IKS-loven). Selskapet er et selvstendig rettssubjekt registrert i Foretaksregisteret.

1.2. DELTAKERE I SELSKAPET

Deltakerne i selskapet er

Kommune-nr.	Kommune
3001	Halden
3002	Moss
3003	Sarpsborg
3004	Fredrikstad
3011	Hvaler
3012	Aremark
3013	Marker
3014	Indre Østfold
3015	Skiptvet
3016	Rakkestad
3017	Råde
3018	Våler (Østf.)

1.3. SELSKAPETS HOVEDKONTOR

Selskapets hovedkontor er i Fredrikstad kommune.

1.4. SELSKAPETS FORMÅL

Selskapet skal utføre revisjon av de deltakende kommuner i henhold til kommuneloven med tilhørende forskrifter om revisjon og kontrollutvalg.

I tillegg revideres fond¹, legater² og interkommunale selskaper³ som kommunene er medeiere i.

Selskapet utfører også andre tjenester, så langt det er forenlig med kompetansen i selskapet og dets oppgaver som revisor.

Selskapet skal i hovedsak tilby tjenester til sine eiere. Selskapet kan også tilby tjenester til andre dersom det er formålstjenlig og innenfor konkurranseregelverkets praksis om utvidet egenregi.

Selskapet har ikke erverv som formål.

KAPITTEL II. ANSVAR OG FINANSIERING

2.1. EIERANDEL OG DELTAKERANSVAR

Deltakerkommunenes eierandel er basert på Innbyggertallet per 01.01.2019.

Kommune	Andel i %
Halden	10,5 %
Moss	16,5 %
Sarpsborg	18,9 %
Fredrikstad	27,5 %
Hvaler	1,5 %
Aremark	0,5 %
Marker	1,2 %
Indre Østfold	14,9 %
Skiptvet	1,3 %
Rakkestad	2,8 %
Råde	2,5 %
Våler	1,9 %
Sum	100,00 %

Nye deltakere godkjennes av kommunestyrene, og nye eierandeler beregnes.

¹ Stiftelsesloven

² Stiftelsesloven

³ Lov om interkommunale selskaper

2.2. INNSKUDDSPLIKT

Egenkapital per 31.12.2019 fra Indre Østfold Kommunerevisjon IKS og Østfold kommunerevisjon IKS videreføres i selskapet som innskutt egenkapital. For øvrig gjør ikke deltakerne innskudd i selskapet.

Kommune	Beløp
Halden	336 000
Moss	528 000
Sarpsborg	604 800
Fredrikstad	880 000
Hvaler	48 000
Aremark	16 000
Marker	38 400
Indre Østfold	476 800
Skiptvet	41 600
Rakkestad	89 600
Råde	80 000
Våler	60 800
Sum	3 200 000

2.3. FINANSIERINGSMODELL

Deltakerkommuner betaler sin andel av pensjonspremien det enkelte år. Andelen beregnes etter folketall. For øvrig fakturerer selskapet for leverte tjenester til den enkelte kommune ut fra reelt medgåtte ressurser på det enkelte oppdrag. Selskapet skal operere med en timesats som gjør at selskapet over tid ikke er egnet til å gå med overskudd (selvkostprinsipp).

For oppdrag hos andre enn deltakerkommunene avtales honorarer med den enkelte oppdragsgiver.

Deltakerne skal innbetale kalkulert pris for det enkelte år, fordelt på 4 terminer. Betalingen skjer hhv. 1. januar, 1. april, 1. juli og 1. oktober. Det foretas årlig avregning for hver kommune.

KAPITTEL III. STYRINGSSTRUKTUR

3.1. REPRESENTANTSKAPET

Representantskapet er selskapets øverste myndighet.

Representantskapet består av én representant fra hver kommune som til sammen utgjør selskapets øverste organ. Vedkommende kommunestyre velger selv sin representant med personlige varamedlem. Funksjonstiden følger kommunestyreperioden.

Representantskapet velger selv leder og nestleder.

Representantskapet følger IKS-lovens bestemmelser for innkalling og saksbehandling.

Representantskapet er vedtaksdyktig når minst 2/3 av eierkommunene og som representerer minst 50 % av stemmene er til stede. Som representantskapets beslutning gjelder flertallsavgjørelse. Ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende.

Hver deltakerkommune får en stemme per påbegynt 10.000 innbyggere basert på antall innbyggere per 01.01.2019

Dette gir følgende stemmefordeling:

Kommune	Innbyggere	Stemmer
Halden	31 177	4
Moss	48 871	5
Sarpsborg	55 997	6
Fredrikstad	81 772	9
Hvaler	4 599	1
Aremark	1 357	1
Marker	3 592	1
Indre Østfold	44 320	5
Skiptvet	3 797	1
Rakkestad	8 230	1
Råde	7 542	1
Våler	5 593	1
Sum	296 847	36

Styreleder og daglig leder har plikt til å møte i representantskapet.

3.2. REPRESENTANTSKAPETS OPPGAVER

Representantskapet trer sammen minst 2 ganger årlig, etter at revidert regnskap foreligger, og når grunnlaget for kommende budsjetttrammer er klart.

Innkalling til representantskapsmøte skal skje skriftlig og minst fire (4) uker før møtet. Innkallingen skal inneholde saksliste.

Representantskapsmøtet behandler:

- Årsmelding og regnskap
- Disponering av driftsresultatet
- Handlings- og økonomiplan og årsbudsjett
- Fastsettelse av selskapets strategi
- Valg av revisor
- Valg av styre etter forslag fra valgkomiteen
- Godtgjøring til styret
- Valg av valgkomité og komitéens leder
- Andre saker som i henhold til lovgivningen skal avgjøres av representantskapet
- Andre saker som er forberedt ved innkallingen

Møteleder skal sørge for at det føres protokoll fra møtene. Protokollen underskrives av møteleder og to av representantskapets medlemmer som velges ved møtets begynnelse.

Representantskapet kan selv vedta deltakelse i annet interkommunalt selskap innenfor sitt formål og ansvarsområde. Kjøp av aksjer i andre selskaper avgjøres av representantskapet.

Representantskapets leder kan på eget initiativ, eller dersom to styremedlemmer eller minst en av deltakerne ber om det, kalle inn til representantskapsmøte med kortere frist, minimum to (2) uker, i de tilfeller dette er påtrengende nødvendig.

Daglig leder og styres leder har møteplikt og talerett i representantskapet. Alle styremedlemmer har møte- og talerett.

3.3. STYRET

Styret skal ha sju (7) medlemmer, seks (6) numerisk valgte varamedlemmer og ett varamedlem valgt av de ansatte. Seks (6) styremedlemmer med varamedlemmer velges av representantskapet, og ett styremedlem med varamedlem velges av de ansatte. Styremedlemmene velges for 2 år av gangen. Daglig leder eller representantskapsmedlem kan ikke være medlem av styret. Representantskapet velger styrets leder og nestleder.

Styret følger IKS-lovens §§ 11 og 12 for innkalling og saksbehandling.

Styret er beslutningsdyktig når minst 4 medlemmer er til stede, herunder enten leder eller nestleder.

Hvert styremedlem har en stemme, og som styrets beslutning gjelder flertallsavgjørelse. Ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende. Har styret kun fire stemmeberettigede medlemmer kreves enstemmighet for å treffe gyldig vedtak.

Daglig leder har rett og plikt til å være til stede, med tale- og forslagsrett, på styremøtene.

Daglig leder og daglig leders stedfortreder kan ikke representere de ansatte i styret.

3.4. STYRETS OPPGAVER

Styret skal sørge for at:

- selskapet drives i tråd med eiers formål og selskapets styringsdokumenter, og innenfor vedtatte budsjetter
- representantskapets vedtak og retningslinjer gjennomføres og etterfølges
- selskapet er organisert på en slik måte at virksomheten drives mest mulig kostnadseffektivt
- selskapets regnskapsføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll

Styret ansetter daglig leder for selskapet, og fastsetter de retningslinjer som daglig leder skal følge. Styret fører tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.

Styret fastsetter ordninger for lønnsforhandlinger.

3.5. VALGKOMITÉ

Selskapet skal ha en valgkomité på fem medlemmer. Representantskapet velger komitéens leder og medlemmer.

Valgkomitéen skal settes sammen slik at hensynet til eierfellesskapets interesser blir ivaretatt. Flertallet skal være uavhengig av styret og øvrige ledende ansatte. Daglig leder eller andre ledende ansatte kan ikke være medlem av komitéen.

Valgkomitéen foreslår kandidater til styret.

Valgkomitéens funksjonstid er to år.

3.6 DAGLIG LEDER

Daglig leder forestår den daglige ledelsen av selskapets drift, og har ansvar for at de pålegg og retningslinjer som gis av styret følges opp.

Daglig leder er sekretær for styret og har ansvar for at de saker som legges frem til behandling er forsvarlig utredet. Daglig leder er også sekretær for representantskapet.

Daglig leder rapporterer til styret og skal holde styret orientert om alle forhold av betydning for virksomheten.

Daglig leder forestår den daglige personalforvaltning etter styrets nærmere retningslinjer.

Saker av uvanlig art eller av stor betydning for selskapet inngår som hovedregel ikke i den daglige ledelse. Slike saker kan daglig leder bare avgjøre når styret i den enkelte sak har gitt daglig leder myndighet til det, eller når styrets beslutning ikke kan avvendes uten vesentlig ulempe for selskapet. Styret skal i så fall snarest mulig underrettes om saken.

Daglig leder anviser selskapets utgifter. Utgifter til daglig leder personlig eller i saker hvor det foreligger inhabilitet anvises av styrets leder.

Daglig leders fullmakter fastsettes i egen instruks for daglig leder.

KAPITTEL IV. FORVALTNING

4.1. SELSKAPETS REPRESENTASJON

Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma.

Styret kan beslutte at daglig leder sammen med ett styremedlem kan tegne dets firma.

Daglig leder representerer selskapet utad i saker som faller inn under dennes myndighet.

4.2. REGNSKAPSFØRING OG REVISJON

Selskapets regnskaper avlegges etter de til enhver tid gjeldende kommunale regnskapsprinsipper.

Det skal inngås avtale med kommunal revisor, registrert revisor eller statsautorisert revisor om revisjon av Østre Viken kommunerevisjon IKS sine regnskaper.

Avtalen skal godkjennes av representantskapet.

4.3. BUDSJETT OG REGNSKAP

Representantskapet skal behandle selskapets regnskap og budsjett i tråd med *"Forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper"* fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet.

Styrets forslag til økonomiplan og budsjett skal behandles av representantskapet innen

1. oktober før budsjettåret.

4.4. LÅNEOPPTAK

Låneopptak skal godkjennes av representantskapet.

4.5. GODTGJØRELSE TIL REPRESENTANTER I STYRENDE ORGANER

Representantskapet fastsetter godtgjørelse til styret og styreleder.

4.6. ANSETTELSESVILKÅR

Styret har arbeidsgiveransvaret for de som til enhver tid er ansatt i selskapet.

Selskapet følger Hovedtariffavtalen for konkurranseutsatte bedrifter og avtaleverket for øvrig, som er fremforhandlet mellom partene i arbeidslivet. Selskapet er medlem av arbeidsgiverorganisasjonen KS-bedrift.

De ansatte skal sikres pensjon i tråd med bestemmelser for kommunal sektor. Selskapet er medlem av pensjonsordningen i KLP.

KAPITTEL V. OM SELSKAPSAVTALEN

5.1. ENDRING AV SELSKAPSAVTALEN

Endringer i selskapsavtalen krever tilslutning av eierne gjennom likelydende vedtak i de respektive kommunestyre/bystyrer.

5.2. UTVIDELSE AV SELSKAPET

Selskapet kan bare utvides ved enstemmig beslutning av eierne. Det samme gjelder for sammenslutning med annet selskap.

5.3. UTTREDEN FRA SELSKAPET

En deltaker kan med 1 års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold. Uttreden reguleres av IKS-lovens § 30.

Ved uttreden skal ansvar for selskapets pensjonsforpliktelser dekkes etter følgende prinsipper:

1. Pensjonsforpliktelser for ansatte i selskapet på uttredelsestidspunkt baseres på eierandel i selskapet.
2. Forpliktelser for oppsatte og løpende pensjoner i selskapet som har inntrådt etter etableringstidspunkt, 01.01.2020, baseres på eierandel i selskapet.
3. Forpliktelser for oppsatte og løpende pensjoner som er overført fra de tidligere selskapene, Indre Østfold Kommunerevisjon IKS (org.nr. 984 045 840) og Østfold kommunerevisjon IKS (org.nr. 987 952 423), fordeles på deltakerne i hhv. Indre Østfold Kommunerevisjon IKS og Østfold kommunerevisjon IKS basert på eierandel i de respektive selskapene per 31.12.2019.

Alle beregninger gjøres på grunnlag av de prinsipper som benyttes av Pensjonskontoret i «*Overføringsavtalens sikringsordning*». Ved endringer i pensjonslovgivning eller pensjonsordninger skal disse prinsippene for fordeling av de historiske pensjonsforpliktelsene fortsatt gjelde for deltakerne i selskapet.

5.4. OPPLØSNING AV SELSKAPET

En eventuell oppløsning av selskapet følger IKS-lovens § 32 om oppløsning.

Ved oppløsning fordeler eierkommunene selskapets eiendeler, og er forholdsmessig ansvarlig for andel av selskapets forpliktelser i samsvar med eierandel.

Ved oppløsning av selskapet beregnes pensjonsforpliktelsene på samme måte som angitt ved uttreden fra selskapet, jf. avtalens pkt. 5.3.

5.5. VOLDGIFT

Eventuell tvist om forståelsen av selskapsavtalen og om fordeling av utgifter eller i forbindelse med det økonomiske oppgjøret etter oppløsning, avgjøres endelig av en voldgiftsnemnd på tre medlemmer som oppnevnes av fylkesmannen, om ikke annen ordning følger av lov eller forskrift.

5.6. ANDRE BESTEMMELSER

For selskapet gjelder den til enhver tid gjeldende lov om interkommunale selskaper.

I tillegg til selskapsavtalen danner eierstrategien selskapets styringsdokumenter.

Selskapsavtalen signeres i 13 eksemplarer, hvorav eierne beholder ett eksemplar hver og ett eksemplar beholdes av selskapet.

5.7. IKRAFTTREDEN

Denne selskapsavtalen trer i kraft fra og med 01.01.2020.

Kommune	Vedtatt i kommunestyre	Ordførers underskrift
Halden		
Moss		
Sarpsborg		
Fredrikstad		
Hvaler		
Aremark		
Marker		
Indre Østfold		
Skiptvet		
Rakkestad		
Råde		
Våler		

Formannskapetets vedtak 06.11.2025:

Formannskapetets innstilling:

1. Saken tas til orientering.

Formannskapetets behandling 06.11.2025:

Votering:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt

Saksnr.: 2012/13577
Dokumentnr.: 20
Løpenr.: 260333/2025
Klassering: 004

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	06.11.2025	175/25
Bystyret	13.11.2025	195/25

Eierstyring med årsrapporter 2024 for aksjeselskaper (AS) og interkommunale selskaper (IKS) som kommunen eier alene eller sammen med andre kommuner

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å gi følgende innstilling til bystyret:

1. Saken tas til orientering.

Sammendrag

Denne orienteringen gis som et ledd i kommunens eierskapsforvaltning og styring, ved at bystyret forelegges en tabellarisk årsoversikt over avholdte generalforsamlinger og representantskapsmøter hvor årsrapporter for 2024 for aksjeselskaper (AS), og interkommunale selskaper (IKS) er behandlet.

I tillegg er det opplyst om bruk av reserverte kontrakter som kommunen har i sine anskaffelser fra VTA-virksomheter.

Orienteringen gjelder selskaper som Fredrikstad kommune eier alene eller sammen med andre og som er forvaltet utenom kommunens finansportefølje.

Årsrapportene vil bli gjort tilgjengelige på Fredrikstad kommunes hjemmeside, under kapitlet/arkfanen eierskap.

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Bystyret PS 70/23 *Varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) i Fredrikstad – tilbakemelding fra politisk arbeidsutvalg*

Bystyret PS 10/2024 *Fredrikstad Energi AS – prosess for salg av kommunens aksjepost*

Bystyret PS 58/2024 *Krav om lovlighetskontroll fra bystyrerepresentantene Jarle Johannessen, Hannah Berg og Jonas Qvale – bystyrets vedtak i sak 10/24 Fredrikstad Energi AS – prosess for salg av kommunens aksjepost*

Bystyret PS 97/2024 *Representantforslag fra Silje Waters (SV) på vegne av SV, MDG, R og BYM – Isegran Eiendom AS*

Bystyret PS 80/2024 *FREVAR KF – Årsregnskap og årsrapport for 2023*

Bystyret PS 159/2024 *Kontrollutvalgssak: Plan for eierskapskontroll 2024–2028*

Bystyret PS 168/2024 *Visit Fredrikstad og Hvaler AS – prosess for vurdering av kommunens aksjepost*

FSK PS 16/2024 *Fredrikstad Energi AS – presentasjon av aktuell budgiver*

FSK PS 19/2024 *Fredrikstad Energi AS – oppdatert status*

Bystyret PS 226/2024 Referatsaker 14/2024 Referatsak til bystyrets møte 14.11.2024 - Vedtak-lovlighetskontroll-vedtak i sak 10/24 Fredrikstad Energi AS - prosess for salg av kommunens aksjepost

Bystyret PS 236/2024 Godkjenning av salgsavtale for Fredrikstad kommunes aksjer og foretaksobligasjoner i Fredrikstad Energi AS

Bystyret PS 253/2024 Kontrollutvalgssak: Forvaltningsrevisjonsrapport "Issegran Eiendom AS"

Bystyret PS 258/2024 Fusjon mellom Viuno AS og FASVO AS – fullmakt til ordfører

Saksopplysninger

Bystyret forelegges en tabellarisk årsoversikt over årsrapporter for 2024, for aksjeselskaper (AS) og interkommunale selskaper (IKS) som kommunen eier alene, eller sammen med andre kommuner, og som til sammen innebærer 100 prosent offentlig eierskap. I tillegg gis en oversikt over varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) og anskaffelser med bruk av reserverte kontrakter i Fredrikstad kommune.

Årsoversikt over årsrapporter for 2024

Orienteringen er et ledd i kommunens eierskapsforvaltning og eierstyring. Denne fremmes på høsten, når generalforsamlinger og representantskapsmøter er gjennomført og hvor selskapenes årsrapporter og årsregnskaper er behandlet. Fredrikstad kommunes Eierskapsmelding 2022–2025, vedtatt av bystyret i 2022, legger føringer for utøvelsen av kommunens eierskap.

Aksjeselskaper (AS) kan eies av både offentlige og private aktører sammen eller alene. Interkommunale selskap kan kun eies av to eller flere kommuner/fylkeskommuner sammen. Interkommunale selskaper og aksjeselskaper hvor aksjene eies 100 prosent av kommuner kommer i en særstilling. Kontrollutvalget kan kreve opplysninger fra disse selskapene, som ansees nødvendig for å utføre en forsvarlig selskapskontroll for Bystyret.

Generalforsamlinger er aksjeselskapenes høyeste organ og behandler årsregnskap, årsberetning, avgitt revisjonsberetning og andre saker, i henhold til aksjelov og selskapets vedtekter som valg av styremedlemmer. Ordfører, eller den ordfører gir fullmakt, er Fredrikstad kommunes juridiske representant på generalforsamlinger.

Interkommunale selskaper (IKS) har et representantskap, som i møte behandler tilsvarende saker etter lov om interkommunale selskaper. En kommunes eierandel i et IKS kan enten være fast eller variere over tid, i tråd med det enkelte selskaps vedtekter, med variabler som for eksempel innbyggertall. Kommunens medlemmer og varamedlemmer i et representantskap er valgt av bystyret.

Et kommunalt foretak (KF) er en del av kommunen og ikke en egen juridisk enhet. Et KF har eget regnskap og et driftsstyre valgt av Bystyret.

Er det forhold i selskapene som skulle kreve særskilt oppmerksomhet fra eiersiden vil det kunne gis en egen orientering om forholdet, eller fremmes en egen sak til politisk behandling.

Her følger en oversikt over mottatte årsrapporter fra aksjeselskaper som kommunen eier alene eller sammen med andre kommuner, som gir 100 prosent offentlig eierskap, samt interkommunale selskaper og kommunale foretak:

Selskaper kommunen eier alene, eller sammen med andre kommuner				
Selskap / foretak	Kapital	Fredrikstad kommunes eierandel 2024	Ordinær Generalforsamling for regnskapsåret 2024	Elements arkiv- og saksnr.
Aksjeselskap (AS)	Aksjekapital			
Fasvo Holding AS ¹⁾	kr 3 000 000	100,00 %	28.04.2025	2010/5535
Fredrikstad Parkering AS	kr 1 000 000	100,00 %	23.05.2025	2010/5891
Isegran Eiendom AS	kr 1 200 000	100,00 %	11.03.2025	2019/8939
Viuno AS ¹⁾	kr 211 772	74,50 %	20.05.2025	2010/5722
Fredrikstad Energi AS ²⁾	kr 154 160 000	51,00 %	28.11.2024	2010/6520
Østfold Internasjonale teater AS	kr 1 000 000	49,50 %	15.05.2025	2019/18061
Fredrikstad Fjernvarme AS ³⁾ (Eierandel v/FREVAR KF)	kr 55 227 000	43,60 %	22.04.2025	2010/5568
Visit Fredrikstad og Hvaler AS	kr 530 000	34,00 %	21.05.2025	2010/8567
Drivhuset Østfold AS	kr 30 000	33,33 %	18.06.2025	2011/19694
NORSUS AS	kr 4 883 000	16,67 %	11.06.2025	2010/7671
Østfold Energi AS	kr 70 000 000	5,66 %	27.05.2025	2009/15634
Inspiria Eiendom AS ⁴⁾ ⁵⁾	kr 106 000	1,68 %	12.06.2025	2009/15537
Filmparken AS ⁵⁾	kr 16 573 000	0,01 %	22.05.2025	2011/9118
Interkommunale selskap (IKS)	Deltakerandel		Rep.skapsmøte	
Borg Havn IKS ³⁾		48,00 %	24.04.2025	2010/7605
Østfold avfallssortering IKS		27,50 %	30.04.2025	2020/3568
Østre Viken kommunerevisjon IKS		27,50 %	24.04.2025	2011/15707
Driftsassistansen i Viken IKS		19,42 %	20.05.2025	2010/12655
ØST-110 Sentral IKS		11,25 %	02.06.2025	2010/5953
Kommunale foretak (KF)			Bystyret	
FREVAR KF ³⁾			12.06.2025	2011/4972
1) Selskapenes styrer innledet dialog om fusjon med Viuno AS og Fasvo Holding AS. Styrene iverksatte fusjonsprosess, godkjente og vedtok formell fusjonsplan juni 2025. Bystyret godkjente fusjon september 2025. 2) Fredrikstad kommunes solgte alle sine aksjer og foretaksobligasjoner til Å energi AS 28.11.2025. 3) Frevar KF eier 9% og Borg Havn IKS 24 % i BORG CO2 AS. 4) Eierselskapet til INSPIRIA Science Center, vitenskapsmuseet på Grålum, Sarpsborg. 5) Kommunen ikke representert på generalforsamling.				

Tabell 1 Mottatte årsrapporter fra aksjeselskaper som kommunen eier alene eller sammen med andre kommuner

Varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) og anskaffelser

I sak 70/23 – *Varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) i Fredrikstad – tilbakemelding fra politisk arbeidsutvalg* – vedtok Bystyret at kommunedirektøren skal rapportere årlig til bystyret om utviklingen innen VTA-området. Dette skal gjøres i fem år fremover, og rapporteringen skal skje etter at VTA-bedriftenes årsrapporter foreligger.

Rapporteringen skal omfatte:

- Utviklingen i antall VTA-plasser i Fredrikstad kommune.
- Status for kommunens kjøp av varer og tjenester fra VTA-bedriftene, inkludert:
 - Antall inngåtte reserverte kontrakter.
 - Faktisk omsetning fra Fredrikstad kommune til VTA-bedriftene.

Formålet med rapporteringen er å gi bystyret et godt grunnlag for å følge med på hvordan kommunen bidrar til inkludering og arbeidsmuligheter for personer med nedsatt funksjonsevne, samt hvordan kommunen benytter VTA-bedrifter som leverandører.

Bedrift	2020		2021		2022		2023		2024		2025	
	Januar	Desember	Januar	Desember	Januar	Desember	Januar	Desember	Januar	Desember	Januar	August
FASVO	78	84	84	84	84	85	86	86	86	86	89	89
VIUNO	78	84	84	84	84	85	86	86	86	86	88	89
EMPO TV	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0
SUM	157	169	169	169	169	171	173	173	173	173	177	178

Tabell 2 Utvikling i antall VTA-plasser Fredrikstad kommune

I tillegg kommer arbeidsforberedende plasser (AFT). Hvaler og Sarpsborg kommune har VTA-plasser i tillegg til Fredrikstad kommune.

Total omsetning per leverandør		År			
Leverandør	Type avtale/kontrakt	2023	2024	1.halvår 2025	Totalsum
FASVO	Reservert kontrakt	kr 5 477 050,79	kr 9 819 135,07	kr 5 819 729,26	kr 21 115 915,12
FASVO	Ferske konditorvarer	kr 241 180,27	kr 187 799,07	kr 119 595,26	kr 548 574,60
FASVO	Kontrakt hjelpemidler	kr 4 737 467,00	kr 9 156 336,00	kr 5 456 696,00	kr 19 350 499,00
FASVO	Skjøtsel fredede kulturminner	kr 498 403,52	kr 475 000,00	kr 243 438,00	kr 1 216 841,52
FASVO	Kjøp utenfor avtale	kr 625 980,67	kr 424 379,93	kr 273 770,13	kr 1 324 130,73
FASVO	Kjøp utenfor avtale*	kr 625 980,67	kr 424 379,93	kr 273 770,13	kr 1 324 130,73
FASVO	Avtale	kr 951 092,50	kr 1 958 726,00	kr 1 889 078,00	kr 4 798 896,50
FASVO	Avtale renovasjonsrute	kr 130 964,50	kr 141 192,00		kr 272 156,50
FASVO	Hovedavtale vei	kr 820 128,00	kr 1 817 534,00	kr 1 889 078,00	kr 4 526 740,00
UNIKOM AS	Kjøp utenfor avtale	kr 9 793,00	kr 12 561,00		kr 22 354,00
UNIKOM AS	Kjøp utenfor avtale*	kr 9 793,00	kr 12 561,00		kr 22 354,00
VIUNO	Kjøp utenfor avtale	kr 40 906,00	kr 124 551,46	kr 2 484,40	kr 167 941,86
VIUNO	Kjøp utenfor avtale*	kr 40 906,00	kr 124 551,46	kr 2 484,40	kr 167 941,86
VIUNO	Avtale	kr 199 710,00	kr 189 525,00		kr 389 235,00
VIUNO	Avtale renovasjonsrute	kr 199 710,00	kr 189 525,00		kr 389 235,00
Totalsum		kr 7 304 532,96	kr 12 528 878,46	kr 7 985 061,79	kr 27 818 473,21

Tabell 3 Oversikt over innkjøp

Kjøp utenfor avtale inneholder blant annet: Diverse tilberedt mat og bakevarer, transport, kantklipping, diverse rydding, flytting av møbler, diverse varer, møbler, bjerkeved, servicetjenester, engangsartikler, m.m.

Fredrikstad kommune har per 2025 tre gjeldende reserverte kontrakter. Alle kontraktene er inngått med FASVO.

I tillegg er det inngått tre avtaler som benyttes av Teknisk som omhandler renovasjon. Det er inngått to avtaler med FASVO og en avtale med VIUNO.

Oversikt over reserverte kontrakter og avtaler

- Reservert kontrakt - Skjøtsel av områder med automatisk fredede kulturminner i Fredrikstad kommune (FASVO). Kontrakten er gjeldende til 16.06.26 med mulighet for forlengelse til 16.06.28.
- Reservert kontrakt - Ferske konditorvarer (FASVO). Kontrakten er gjeldende til 20.11.25 med mulighet for forlengelse til 20.11.26.
- Reservert kontrakt - Transport og lager av tekniske hjelpemidler til innbyggere i Fredrikstad kommune (FASVO). Kontrakten er gjeldende frem til 01.06.26.
- Avtale renovasjonsrute Park og Friluft (FASVO)
- Hovedavtale vei (Vei og Trafikk) (FASVO)
- Avtale renovasjonsrute Park og Friluft (VIUNO)
- VIUNO er ansvarlig for tømning av avfallsbeholdere og rydding av søppel rundt dunkene på østsiden og Gamlebyen.

Relevante bestemmelser

Lov om aksjeselskaper
Lov om interkommunale selskaper
Kommuneloven
Lov om offentlige anskaffelser

Konsekvenser for sosial bærekraft

Fredrikstad kommune har eierskap i flere selskaper, både alene og i samarbeid med andre kommuner. Disse virksomhetene opererer innen både næringsliv og offentlig tjenesteproduksjon, og utgjør en viktig del av kommunens samlede samfunnsoppdrag. Velfungerende selskaper bidrar ikke bare med arbeidsplasser og skatteinntekter – de er også sentrale aktører i utviklingen av en bærekraftig og inkluderende kommune.

Sosial bærekraft handler om å skape et samfunn der alle har mulighet til å delta, bidra og oppleve tilhørighet. Kommunens bruk av varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) og reserverte kontrakter er konkrete virkemidler for å fremme dette. Gjennom VTA-ordningen får personer med nedsatt funksjonsevne mulighet til å delta i arbeidslivet, og gjennom reserverte kontrakter sikrer kommunen at VTA-bedrifter får oppdrag som gir både økonomisk stabilitet og meningsfull sysselsetting.

Ved å kjøpe varer og tjenester fra VTA-bedrifter, og inngå reserverte kontrakter, bidrar kommunen aktivt til:

- Inkludering i arbeidslivet for grupper som ellers står utenfor.
- Økt verdiskaping i lokalsamfunnet.
- Styrking av sosial rettferdighet og like muligheter.
- Kostnadseffektive tjenester med riktig kvalitet – levert av aktører med høy kompetanse og samfunnsforståelse.

Disse tiltakene er ikke bare bra for enkeltmennesker – de er strategiske grep som styrker kommunens evne til å levere tjenester med høy kvalitet og sosial verdi. Gjennom sitt eierskap og sin innkjøpspraksis viser Fredrikstad kommune hvordan offentlig sektor kan være en pådriver for sosial bærekraft i praksis.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

Fredrikstad kommunes eierskap i flere selskaper og god oppfølging av disse spiller en viktig rolle for lokalsamfunnet ved å skape arbeidsplasser, generere skatteinntekter og levere tjenester som er nødvendige for innbyggerne. Eierskapet handler også om å sikre økonomisk bærekraft – gjennom ansvarlig ressursforvaltning og strategiske prioriteringer.

Økonomisk bærekraft innebærer at kommunen bruker sine økonomiske ressurser på en måte som gir langsiktig verdi, samtidig som man opprettholder finansiell stabilitet og evne til å møte fremtidige behov. Dette krever at tjenester leveres med riktig kvalitet, til riktig kostnad, og at investeringer og innkjøp gjøres med tanke på helhetlig samfunnsnytte.

Kommunens bruk av reserverte kontrakter og samarbeid med VTA-bedrifter er gode eksempler på hvordan økonomisk og sosial bærekraft kan gå hånd i hånd. Ved å inngå kontrakter med virksomheter som tilbyr varig tilrettelagte arbeidsplasser, sikrer kommunen at offentlige midler bidrar til både inkludering i arbeidslivet og lokal verdiskaping. Samtidig får kommunen levert varer og tjenester med høy kvalitet og god kostnadseffektivitet.

Gjennom tydelige krav til kvalitet, effektiv drift og samfunnsansvar i sine eide selskaper, bidrar Fredrikstad kommune til:

- Bedre ressursutnyttelse og lavere driftskostnader.
- Styrket lokal økonomi gjennom arbeidsplasser og inntekter.
- Redusert økonomisk sårbarhet ved å investere i relevante tjenester.
- Økt samfunnsverdi gjennom innkjøp som fremmer både økonomisk og sosial bærekraft.

Kommunens eierskap og innkjøpspraksis er derfor ikke bare et spørsmål om drift – det er en strategisk innsats for å bygge en økonomisk bærekraftig kommune som leverer tjenester med høy kvalitet, samtidig som man tar ansvar for samfunnsutviklingen. God drift med gode resultater i selskapene innebærer også utbetaling av utbytte til kommunen som igjen kan bidra til tjenester ut mot innbyggerne.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Når Bystyret følger opp selskapene gjennom eierskapsmeldinger, rapportering og strategiske føringer, har kommunen en unik mulighet til å påvirke retningen selskapene tar – også når det gjelder miljømessig bærekraft. Dette kan gjøres ved å:

- *Stille krav til miljøvennlige løsninger*
Gjennom eierskapsstrategier og vedtak kan bystyret sikre at selskapene prioriterer energieffektivitet, utslippsreduksjon og bærekraftige materialvalg i sin drift og utvikling.
- *Fremme grønne innkjøp og reserve kontrakter*
Ved å bruke reserve kontrakter med VTA-bedrifter som har miljøprofil, kan kommunen kombinere sosial og miljømessig bærekraft. Dette gir ringvirkninger i lokalsamfunnet og stimulerer til grønn innovasjon.
- *Følge opp klimaregnskap og miljømål*
Bystyret kan kreve at selskaper rapporterer på klimautslipp, ressursbruk og miljøtiltak, og bruke dette som grunnlag for videre beslutninger. Dette gir transparens og ansvarlighet.
- *Styrke sirkulær økonomi og lokal ressursutnyttelse*
Kommunens selskaper kan bidra til gjenbruk, resirkulering og lokal verdiskaping. Bystyret kan støtte dette gjennom strategiske føringer.
- *Sikre langsiktig investering i grønn teknologi*
Gjennom aktivt eierskap kan kommunen bidra til at selskapene investerer i løsninger som reduserer miljøbelastningen over tid – som fornybar energi, fossilfrie kjøretøy og digitale verktøy som effektiviserer ressursbruken.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant i saken

Vurdert for uttalelser i rådene

Ikke relevant for saken

Vurdering

Saken er en årlig rapportering som et ledd i Fredrikstad kommunes helhetlige eierskapsforvaltning. Fredrikstad kommunens eierskapsmelding for 2022-2025 vil være retningsgivende for forvaltning av eierskapet i selskapene.

Saker av prinsipiell eller særskilt art vedrørende eierskapet i selskapene blir politisk behandlet i egne saker.

Fokuset i denne rapporteringen er å følge utviklingen og ha innsikt i selskapene. Målet fremover vil være økende krav til effektiv drift og ressursutnyttelse for selskap som har til

formål å levere tjenesteproduksjon til eierkommunene, og for øvrige selskaper utvikle en god balanse mellom en god forsvarlig drift og en rimelig utbytteforventning på kommunes kapital bundet i selskapene. I tillegg sikre at selskapene ivaretar samfunnsansvar innenfor sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft.

Ett viktig aspekt som er tatt inn i denne rapporten er en oversikt over kommunens anskaffelser ved bruken av reserverte kontrakter i kommunens VTA/AFT-selskaper.

Kommunedirektøren vil legge til rette for at selskaper som kommunen eier, og som er av særlig interesse, får holde presentasjoner for formannskapet som et ledd i sin kommunikasjon med eierne.

Alternative løsninger

Ikke relevant i denne saken.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å innstille til bystyret å ta saken til orientering.

Formannskapetets vedtak 06.11.2025:

Formannskapetets innstilling:

1. Fredrikstad kommune takker ja til invitasjonen fra Sail Training International om å søke om å være vertshavn for The Tall Ships Races i 2029.
2. Kommunedirektøren bes om å legge fram en sak for formannskapet om etablering av et selskap uten kommunalt eierskap, og med knytning til Fredrikstad Næringsråd, som kan planlegge og gjennomføre eventuelle fremtidige Tall Ships-arrangementer. Saken skal omfatte forslag til modell for organisering, finansiering og eierskap, herunder en begrenset rolle for kommunen i tråd med modellen for dette i Arendal kommune.

Formannskapetets behandling 06.11.2025:

Kommunedirektørens innstilling:

1. Invitasjonen avslås med henvisning til kommunens økonomiske situasjon.

Følgende forslag ble fremmet på vegne av Ap, H, FrP, SV, BYM og V:

1. Fredrikstad kommune takker ja til invitasjonen fra Sail Training International om å søke om å være vertshavn for The Tall Ships Races i 2029.

Siri Martinsen (Ap) fremmet på vegne av Ap, SV og BYM følgende forslag:

2. Det etableres en styringsgruppe og en prosjektgruppe basert på tidligere organisering av arrangementet.
3. Fredrikstad kommune søker aktivt om ekstern finansiering og støtte til planlegging og gjennomføring av arrangementet.
4. Kommunen samarbeider tett med handels-, serverings- og reiselivsnæringen for å sikre at arrangementet gir størst mulig verdiskaping og nytte for lokalt næringsliv.
5. Kommunedirektøren bes om å innarbeide prosjektets kostander i budsjett for 2027 og 2028.

Anne Marte Frestad Andersen (H) fremmet på vegne av H, FrP og V følgende forslag:

2. Kommunedirektøren bes om å legge fram en sak for formannskapet om etablering av et selskap uten kommunalt eierskap, og med knytning til Fredrikstad Næringsråd, som kan planlegge og gjennomføre eventuelle fremtidige Tall Ships-arrangementer. Saken skal omfatte forslag til modell for organisering, finansiering og eierskap, herunder en begrenset rolle for kommunen i tråd med modellen for dette i Arendal kommune.

Votering:

Fellesforslaget ble vedtatt mot 1 stemme (1 Pp) som ble avgitt for kommunedirektørens innstilling. Forslaget fremmet av Siri Martinsen (Ap) fikk 6 stemmer (4 Ap, 1 SV, 1 BYM), mot 9 stemmer (4 H, 3 FrP, 1 V, 1 Pp) og ble ikke vedtatt. Forslaget fremmet av Anne Marte Frestad Andersen (H) ble vedtatt med 8 stemmer (4 H, 3 FrP, 1 V), mot 7 stemmer (4 Ap, 1 SV, 1 BYM, 1 Pp).

Saksnr.: 2024/1669
Dokumentnr.: 11
Løpenr.: 275146/2025
Klassering: C03

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	06.11.2025	177/25
Bystyret	13.11.2025	196/25

Vurdering vertshavn The Tall Ships Races 2029

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å fatte følgende vedtak:

1. Invitasjonen avslås med henvisning til kommunens økonomiske situasjon.

Sammendrag

Saken omhandler en forespørsel fra Sail Training International (STI) om Fredrikstad kommune ønsker å være vertshavn for The Tall Ships Races (TTSR) i 2029.

Denne henvendelsen ble først behandlet i formannskapssak 150/25, hvor vedtaket ble at saken sendes tilbake til kommunedirektør for nærmere utdyping med uttalelser fra lokalt destinasjons- og næringsliv, samt redegjørelse av hvordan arrangementet blir organisert og finansiert i andre norske byer. Dette utdypes nærmere i vedlagte notater og under saksopplysninger.

Saken har ytterligere et vedlagt notat som svarer ut vedtakspunkter i bystyresak 146/23 som primært omhandler en muntlig forespørsel fra STI om Fredrikstad kunne ønske status som Anchor Port.

Vedlegg

- 1 Innspill fra Fredrikstad Næringsråd
- 2 Innspill fra Visit Fredrikstad & Hvaler
- 3 Notat som tilsvar på bystyresak 146-23 vedrørende Anchor Port

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Formannskapet PS 150/25 - Invitasjon til Fredrikstad fra Sail Training International om å være TTSR-vertshavn i 2029.
- Invitation to BID Fredrikstad.

Saksopplysninger

Henvendelsen fra STI om Fredrikstad kommune ønsker å søke som vertshavn for The Tall Ships Races i 2029 ble behandlet i formannskapet 25. september 2025 i sak 150/25 med følgende vedtak:

Saken sendes tilbake til kommunedirektøren for ytterligere bearbeiding og fremmes på nytt til politisk behandling i november:

- a) *Kommunedirektøren bes om å innhente innspill fra Næringsrådet og destinasjonsaktører, på hvordan tiltaket kan gjennomføres med større involvering og forpliktelse fra disse aktørene i kommunen. Innspillene sendes med saken uten videre bearbeiding.*

- b) *Kommunedirektøren bes redegjøre i saken for hvordan denne type arrangement har vært organisert og finansiert andre steder.*

Aktuell periode er sommeren 2029, og regattaen denne sommeren vil pågå i Nordvest-Europa. Aktuelle andre havner kan være danske, svenske, nederlandske, britiske og øvrige norske byhavner fra Østlandet, Agder og Vestland. Kristiansand var vertshavn i sommer og Stavanger er vertshavn i 2026.

TTSR er en internasjonal regatta og festival for store seilskip. Arrangementet samler ungdom fra hele verden og har som mål å fremme internasjonal forståelse og vennskap gjennom seiling. Den første regattaen ble arrangert i 1956, og har siden vokst til å bli et stort maritimt kulturarrangement og byfest. Skipene kommer fra mange ulike land, og mannskapene består ofte av unge mennesker, både med og uten seilerfaring. Arrangementet består av både seilaser mellom ulike havner og festivaler i hver havn, hvor publikum kan besøke skipene, delta i aktiviteter og oppleve konserter og kultur. Hovedmålet er å gi ungdom muligheten til personlig utvikling, samarbeid og kulturell utveksling gjennom seiling.

Innspill fra Fredrikstad Næringsråd (FNR) – sammendrag:

- **Positiv holdning til arrangementet:** FNR støtter gjennomføring av TTSR i 2029 og fremhever arrangementets verdi for byliv, attraktivitet og omdømme. De opplever dette som et internasjonalt arrangement som er viktig for byens merkevare og lokale stolthet.
- **Sponsorinvolvering:** Flere store sponsorer fra 2023 er i utgangspunktet positive til et nytt Tall Ships-arrangement, men understreker at finansieringen må baseres på bredere deltakelse enn et fåtall store. Fra servering og handel er signalene entydige på at disse bransjene ikke kan involvere seg økonomisk som sponsorer.
- **Behov for dedikert sponsorarbeid:** Aktiv salgs-/sponsorinnsats ligger utenfor FNRs kapasitet – de kan ikke være arrangør for et så stort event. Kommunen eller et profesjonelt eventmiljø bør derfor ta ansvar for sponsorarbeid og prosjektledelse. FNR vil bidra med kontaktpunkter og koordinering mot byliv/næring, men har ikke ressurser til å drive arrangementshåndtering eller sponsorsøk.
- **Bransjenes tilbakemeldinger:** Både serverings- og handelsnæringen uttrykker glede over økt byliv, men kan ikke bidra økonomisk. Serveringsstedene opplevde i 2023 kun marginalt høyere – av og til lavere – inntjening enn en normal sommerhelg, grunnet ekstra bemanning og kostnader. Tilsvarende hadde de fleste butikker ingen merkbar omsetningsøkning under TTSR i 2023. Kostnader til standleie, ekstra bemanning m.m. vurderes som for høye i forhold til salget.
- **Lokalisering og byliv:** Erfaringen fra 2023 viser at når skutene lå utenfor sentrum (Isegran/biblioteket), ga det svakere effekt for handel og byliv. Arrangementer utenfor bykjernen skaper ikke nødvendigvis mer liv i sentrum. For 2029 anbefaler FNR å utrede en mer sentrumsnær plassering og ta i bruk flere byrom.

Innspill fra Visit Fredrikstad & Hvaler AS (VFH) – sammendrag:

- **Stor verdiskaping og synlighet:** VFH påpeker at store arrangementer som TTSR har svært stor betydning for Fredrikstad som reisemål. TTSR i 2023 samlet byens innbyggere, skapte stolthet og synliggjorde byens maritime identitet. TTSR trekkes fram som et av få arrangementer med kapasitet til å gi Fredrikstad nasjonal oppmerksomhet.
- **Strategisk viktig for destinasjonen:** Store arrangementer sees som viktige virkemidler for å styrke destinasjonens attraktivitet. De gir mulighet til å skape nasjonal/internasjonal oppmerksomhet for Fredrikstad, øke trafikken til destinasjonens plattformer, aktivere reiselivs- og næringspartnere, og skape varige verdier for lokalt næringsliv gjennom økt besøk.
- **VFHs rolle ved tidligere arrangementer:** VFH deltok aktivt i planlegging og gjennomføring av TTSR i 2014, 2019 og 2023, med ansvar for bl.a. dekksalg (corporate hospitality), vertskapstjenester, besøkslogistikk og kommunikasjon/ markedsføring. Disse

bidragene ble dekket delvis innenfor VFHs ordinære rammer og delvis gjennom midlertidige prosjektavtaler med prosjektledelsen.

- **Destinasjonsrådet som arena:** VFH foreslår at et nytt TTSR i Fredrikstad forankres i det nyopprettede Fredrikstad Destinasjonsråd. Dette rådet er en ny strategisk arena for utvikling av Fredrikstad som reisemål. Å drøfte/planlegge et så stort arrangement i destinasjonsrådet vil sikre felles mål, koordinering og lokal forankring. https://frk-my.sharepoint.com/personal/guin_fredrikstad_kommune_no/Documents/TSRF2029/Pol.%20sak%20sept%20og%20nov%20-25/Innspill_VF_H_TSRF29.docx?web=1
- **Forutsetninger for VFHs bidrag:** VFH er positive til en ny vertskapsrolle i 2029 og støtter kommunens ønske om å videreutvikle samarbeidet mellom kommune, Borg Havn, næringsråd og opplevelsesnæringen. Samtidig understrekes det at VFH ikke har økonomi eller personell til å påta seg utvidet ansvar eller prosjektledelse for arrangementet. VFH finansieres av årlige tilskudd og partnerinntekter bundet til ordinær drift, og har nå én ansatt mindre enn i 2023 grunnet stramt budsjett. Skal VFH involveres utover dagens nivå, må det skje med ekstra prosjektmidler eller ekstern finansiering.
- **Konklusjon fra VFH:** VFH støtter at det søkes vertskap for TTSR i 2029, da de anser slike arrangementer som strategisk viktige for byens reiseliv og omdømme. De stiller seg positive til å bidra med faglig støtte, markedsføring og koordinering innenfor sine rammer, men kan ikke ta et større organisatorisk eller økonomisk ansvar uten særskilt finansiering.

Erfaringer fra andre vertshavner

For å belyse hvordan andre norske byer har løst vertshavnansvaret for The Tall Ships Races, presenteres nedenfor noen sentrale fakta fra Arendal, Kristiansand, Stavanger og Bergen. Disse eksemplene viser ulike modeller for organisering, finansiering og samarbeid med frivillighet og næringsliv, samt hvilke økonomiske resultater og ringvirkninger som er rapportert.

Arendal: Arendal gjennomførte Tall Ships Races 2023 for første gang, ved hjelp av et eget prosjekt aksjeselskap. Selskapet Arendal By TSR AS (etablert og eid av Arendal Næringsforening og Arendal By AS) hadde ansvaret for planlegging og gjennomføring, mens Arendal kommune formelt sto som søker og vertshavn. Finansieringen var i hovedsak privat: budsjettet var ca. 17 millioner kroner, hvorav omtrent 80 % ble dekket av sponsorbidrag og tilskudd (bl.a. fra lokalt næringsliv og Agder fylkeskommune). Kommunen ga ingen direkte støtte, men stilte en underskuddsgaranti på 1 million kroner. Omkring 400 frivillige deltok under arrangementet. Arendal opplevde meget høy publikumsoppslutning med anslagsvis 90 000 besøkende, og en ringvirkningsanalyse fra PwC estimerte en regional verdiskaping på rundt 40 millioner kroner som følge av arrangementet. Det påpekes at synergiene gjennom både Arendals 300 års byjubileum i 2023, og den etterfølgende Arendalsuka var medvirkende for næringslivets delaktighet.

Bystyret i Arendal vedtok 28. august i år at de er positive til at The Tall Ships Race arrangeres i Arendal kommune ved første anledning, under samme forutsetninger som sist, altså at prosjektledelse, organisering og finansiering gjennomføres uten kommunens deltakelse.

Kristiansand: Kristiansand kommune har flere ganger vært vertshavn (2010, 2015 og 2025), og har brukt en modell der kommunen ved kulturdirektør selv var prosjekteier og ledet prosjektet i tett samarbeid med andre aktører, ikke ulikt slik det har vært gjort i Fredrikstad.

Også i Kristiansand var havna medarrangør. I både 2015 og 2025 ble det opprettet en bred styringsgruppe med representanter fra næringsforeningen, handelsstanden (Kvadraturforeningen), Visit Sørlandet, havnevesenet m.fl. Sluttrapport og endelig regnskap for 2025 foreligger ikke, men kommunen sto for hovedansvaret og dekket en betydelig del av kostnadene, 12 millioner i kontanter pluss arbeidstid for alle involverte. De påpeker at det har

vært vanskelig å få penger ut av næringslivet, men oppnådde 3 millioner i kontanter og varer og tjenester tilsvarende 6 millioner. Utover dette bestod finansieringen av

- 2 millioner av Agder fylkeskommune.
- 400.000 av regionalt næringsfond.
- 400.000 fra BUF øremerket inkludering,
- 2,265 millioner øremerket til Medseilerprogrammet, fra Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør.

Frivillighet var en bærebjelke, 300–400 frivillige deltok i avviklingen. Kristiansand har hatt noen av de største publikumstallene i Norge: Tall Ships Races 2015 hadde omkring 150 000 unike besøkende, anslagsvis 450 000 besøk totalt. PwCs analyse etter 2015-arrangementet viste en verdiskaping på om lag 33 millioner kroner i regionen.

Stavanger: Stavanger kommune var vertshavn for TTSR i 1997, 2004, 2011, 2018 og er vertshavn på nytt i 2026. Her har man valgt en modell med kommunal prosjekteierskap og -organisasjon i tett partnerskap med havnevesenet, tilsvarende Kristiansand og Fredrikstad.

Kommunen utpekte en prosjektleder og la prosjektet under kommunedirektørens styring, mens Stavangerregionen Havn IKS var medarrangør med ansvar for maritime forhold. Finansieringen i 2018 var et spleiselag: budsjettet var rundt 20 millioner kroner. Stavanger kommune vedtok et tilskudd på inntil 11 millioner kroner, men takket være ekstern finansiering ble kommunens faktiske utlegg redusert til ca. 6,6 millioner kroner. Havnevesenet bidro med betydelige egne ressurser. Næringslivet ellers bidro med sponsormidler, men å hente inn private penger var utfordrende – man lyktes delvis gjennom avtaler med lokale sponsorer og enkelte barteravtaler. Også Rogaland fylkeskommune og en sparebankstiftelse ga tilskudd, bl.a. 2 millioner kroner øremerket til medseileropplegg for ungdom. Rundt 300 frivillige deltok under selve arrangementet.

Bergen: Bergen kommune har flere ganger vært vertshavn (1993, 2001, 2008, 2014 og 2019). De valgte en arrangørmodell for TTSR i 2019 med ekstern prosjektledelse. Bergen kommune har et bystyrevedtak om at større arrangementer skal konkurranseutsettes. Etter en anbudskonkurranse, hvor kun én interessent la inn anbud, inngikk Bergen kommune avtale med eventbyrået CoEvent AS, som tok på seg ansvaret for planlegging, finansiering og gjennomføring av folkefesten på vegne av kommunen. Kommunen bidro med infrastruktur og et grunnbeløp (budsjettet ca. 7–8 millioner kroner) og stilte med offentlig personell (renhold, beredskap m.m.), mens CoEvent skulle dekke resten via sponsorer, salg og egne midler. Budsjettet var om lag 24 millioner kroner. Det viste seg krevende å skaffe nok privat finansiering; selv om sponsorinntektene tok seg opp mot slutten, endte prosjektrengskapet i minus på leverandørens hånd. CoEvent AS fikk et underskudd på ca. 3,6 millioner kroner på arrangementet. Bergen kommune måtte likevel ikke dekke dette tapet, siden risikoen lå hos arrangøren – kommunen holdt seg innenfor sitt vedtatte tilskudd. Publikumstilstrømningen i Bergen 2019 var rekordstor – anslagsvis over 500 000 besøkende var innom arrangementet i løpet av fire dager. Arrangementet ble gjennomført med høy kvalitet og ga stor folkefeststemning i byen, men erfaringen viser at en ekstern aktør kan stå i fare for økonomisk tap dersom ikke finansieringsansvaret deles. CoEvent AS klarte ikke å hente inn underskuddet i ettertid og gikk konkurs i 2022. Bergen vurderer å søke om TTSR i 2030.

Denne gjennomgangen illustrerer at vertsbyene har valgt forskjellige organiseringsmodeller. Arendal la hovedansvaret til næringslivet gjennom et eget selskap og fikk dekket nesten hele budsjettet eksternt, mens Kristiansand og Stavanger, som Fredrikstad i 2005, 2014, 2019 og 2023, lot kommunen være både prosjekteier og ha prosjektledelse, og finansierte en større andel offentlig. Bergen prøvde en anbudmodell med en privat arrangør, noe som ga et godt arrangement, men med stor økonomisk risiko for leverandøren. Felles for alle er at frivilligheten har spilt en nøkkelrolle og at det har vært nødvendig med et spleiselag av midler fra kommune, næringsliv og andre offentlige støttespillere. Alle byene rapporterer om

positive ringvirkninger i form av verdiskaping og omdømmebygging – store seilskute-arrangementer trekker mange besøkende og skaper betydelig lokal verdiskaping, samtidig som de gir byene et løft i form av stolthet, frivillig engasjement og nasjonal oppmerksomhet. Kommunedirektøren er også gjort oppmerksom på at Oslo vurderer å søke som vertshavn i 2029.

Det må samtidig påpekes at antall deltakende skuter har gått ned i den perioden Fredrikstad har deltatt som vertshavn. Mens det i 2005 var over 100 påmeldte skuter, var det i 2023 41 påmeldte skuter, og 37 som ankom Fredrikstad. TTSR Kristiansand i 2025 hadde 48 deltakende skuter.

Utover dialogen som har vært med de andre norske vertshavnene, og innhenting av innspill fra FNR og VFH, har kommunedirektøren også vært i dialog med Borg Havn. Havnedirektøren uttaler seg positivt til havnas deltakelse i et eventuelt nytt arrangement, og vil som tidligere år ta ansvar både organisatorisk, praktisk og økonomisk for å få påmeldte skuter til og fra havn, inkludert los, slep, fortøyning og annen bistand, men påpeker viktigheten av at broene lar seg åpne, spesielt fra øst i form av Kråkerøybrua og gangbrua.

Skuteanløpene lar seg gjennomføre uten å ta i bruk Værstebrua, men til en høyere kostnad da et større antall skuter må «rygges inn» ved hjelp av slepebåter og ribber.

Relevante bestemmelser

Ikke relevant i saken.

Konsekvenser for sosial bærekraft

Regattaen The Tall Ships Races har som hovedmål å øke internasjonal forbrødring og forståelse mellom ungdom, og rekrutterer lokal ungdom i alder 15-25 år som i etterkant av å ha deltatt i regattaene gjerne formidler opplevelsene de har hatt og sin personlige utvikling. Arrangementet har bidratt til ett stort frivillig engasjement. Når Fredrikstad har vært vertshavn har nærmere 500 frivillige deltatt i planlegging og gjennomføring.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

TSRF23 hadde et negativt sluttresultat slik det fremkommer i tidligere sak, men det er også vesentlig å løfte fram ringvirkningsanalysen fra PWC med følgende data:

- 153 597 unike besøkende over 16 år i perioden 14. – 18. juli 2023.
- 62,3 prosent av de besøkende var tilreisende bosatt utenfor Fredrikstad.
- Verdiskaping innenfor Fredrikstad kommune tilsvarte 84 700 000 kroner.
- 96,7 prosent av de besøkende mener The Tall Ships Races 2023 er positivt i svært stor eller stor grad for Fredrikstad.
- 95,5 prosent av de besøkendes tilbakemelding var at The Tall Ships Races har gitt dem lyst til å besøke Fredrikstad igjen.
- 92 prosent av sponsorene mener det har betydning at Fredrikstad kommune er medarrangør.
- 84 prosent av sponsorene stiller seg positive til å være sponsor på nytt hvis The Tall Ships Races kommer tilbake.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

Samfunnsmessige konsekvenser er i stor grad sammenfallende med beskrivelsen under konsekvenser for sosial bærekraft over, og igjen understreke det omfattende frivillige engasjementet rundt TTSR. Det bør også presiseres at i og med Fredrikstad er en by store sosiale utfordringer kan en folkefest med nesten utelukkende gratisarrangementer være en faktor i å utjevne sosiale forskjeller, skape stolthet over egen by, og være et betydningsfullt lyspunkt i hverdagen for mange.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

TTSR er en unik mulighet for Fredrikstad kommune til å vise seg frem som en vertshavn og arrangørvennlig by med høyt fokus på klimautfordringer, miljøbevissthet og bærekraft gjennom blant annet innkjøpsstrategier, programmering av kulturprogram, valg av leverandøravtaler, løsninger for kollektivtransport og folkehelse.

Ansattes medbestemmelse

Arrangørmodellen som er valgt tidligere år involverer mange ansatte i organisering, planlegging og gjennomføring. Det bidrar til stolthet og aktiv deltakelse i et stort arrangement, men også til tider et stort arbeidspress og reduksjon av innsats i de normale ansvars- og arbeidsoppgavene. Det må påregnes drøftinger internt i seksjoner og avdelinger samt med ansattes organisasjoner i forkant av et nytt arrangement.

Vurdert for uttalelser i rådene

Saken er av en slik art at den er funnet riktig å løfte direkte til formannskap og bystyre.

Vurdering

Med de opplysninger som kommer fram både i innspillene fra VFH og FNR og fra de andre norske vertshavnsbyene, synes mest relevante modell for Fredrikstads del å være gjennom kommunalt eierskap og prosjektledelse til prosjektet, slik som tidligere og slik som i Kristiansand og Stavanger.

Rapportene fra næringslivet og bransjeorganisasjonene peker i retning av at Fredrikstad ikke har et næringsliv med kapasitet, muskler og vilje til å ta organiseringen og den økonomiske risikoen ved et slik arrangement.

Velger kommunen å være vertshavn for TTSR i 2029 forutsetter det sannsynlig en kommunal egenfinansiering på minimum 15 millioner kroner, forutsatt at man velger en tilsvarende modell som tidligere.

Arrangementene i 2014 og 2019 ble gjennomført med et mindreforbruk sett i forhold til budsjett (ca 3,6 millioner kroner i 2014 og ca 2,6 millioner kroner i 2019). I 2023 viser imidlertid regnskapet et overforbruk, så det foreligger ingen reserver inn i en ny budsjetteringsprosess, slik det kommer fram i bystyresak 165/25 «The Tall Ships Races Fredrikstad 2023 – sluttrapport».

Basert på en helhetsvurdering hvor både

- det økonomiske resultatet etter arrangementet i 2023,
- behovet for en kommunal garanti anslått til 15 millioner kroner,
- kommunens nåværende økonomiske situasjon,
- signalene hentet fra både lokale forhold og tilsvarende arrangørbyer

må vektlegges, faller kommunedirektør fortsatt ned på at Fredrikstad kommune denne gang må takke nei til å være med i prosessen for å bli vertshavn i 2029.

Alternative løsninger

Fredrikstad kommune takker ja til å levere et BID innen 31. januar 2026. Det blir da å betrakte som et rettslig bindende tilbud og midler må prioriteres inn i økonomiplanperioden.

Et ytterligere alternativ kan være at Fredrikstad kommune utlyser en anbudskonkurranse hvor man søker eksterne produsenter med totalansvar for gjennomføring og finansiering slik Bergen praktiserer. En slik løsning vil forutsette en utsettelse av STIs frist om levert BID innen 31.1.2026, da dette ikke vil la seg gjennomføre på den tid vi har til rådighet.

Alternativet fra Arendal hvor byorganisasjonene Arendal Næringsforening og Arendal By i fellesskap påtok seg arrangøransvaret er mindre aktuelt i Fredrikstad, i og med at VFH og FNR i sine tilsvær påpeker at de ikke er rigget for å håndtere et slikt arrangement.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at Fredrikstad kommune takker nei til å søke om å være vertshavn i 2029 med bakgrunn i kommunens økonomiske situasjon.

Svar på formannskapetets vedtak 200925: Innspill til gjennomføring av Tall Ships Races 2029

Fredrikstad Næringsråd takker for muligheten til å gi innspill til gjennomføring av Tall Ships Races 2029 og håper våre innspill kan være både nyttige inn i vurderingsgrunnlaget for en mulig ny gjennomføring av arrangementet.

Formålet med innspillene er å gi en så realistisk og konkret tilbakemelding fra næringslivet på hvordan tiltaket, Tall Ships Races 2029, kan gjennomføres med større involvering og forpliktelse fra næringslivet og destinasjonsaktører i Fredrikstad.

Fredrikstad Næringsråd er positive til arrangement som fremmer byliv, attraktivitet, og omdømme, i og utenfor kommunen. Tall Ships Races har historisk vært et arrangement som bidrar sterkt til dette. Vi ser verdien av å ha et internasjonalt arrangement i byen, både som merkevarebygging av Fredrikstad by og for å dyrke lokal stolthet til byen.

Fredrikstad Næringsråd har vært i kontakt med sponsorer, handelsnæring og serveringsnæring i byen, det er stor positivitet i næringslivet knyttet til en ny runde. Det er først og fremst innspill fra næringslivet som danner grunnlaget for våre anbefalinger. Samtidig er det viktig for oss å bidra med realistiske vurderinger av hva næringslivet faktisk har kapasitet og forutsetninger til å bidra med, både økonomisk og praktisk. Vi ønsker derfor å gi konstruktivt innspill til hvordan kommunen kan legge til rette for større involvering og forpliktelse fra næringslivet i et eventuelt *Tall Ships Races 2029*, uten å påføre uforholdsmessig risiko.

For å kunne forvente større involvering og forpliktelse, ser vi behov for å opplyse om innspill fra næringslivet og områder som er førende for en eventuell gjennomføring:

- Økonomisk forankring, organisering og forpliktelse
- Bruk av byrom og byutvikling

Flere av de store sponsorene fra 2023 stiller seg positive til et nytt arrangement, men de understreker at finansieringen må bygge på bredere deltakelse. Et fåtall store aktører kan ikke alene bære økonomien i et arrangement av denne størrelsen. Sponsorene deltar for å bidra til byliv og aktivitet, og ikke primært for direkte utbytte. En anbefaling er å utvikle en bredere sponsor- og deltakermodell, der flere virksomheter kan bidra med mindre, men likeverdige beløp. Dette vil gi bedre forankring og eierskap og lavere økonomisk risiko for enkeltaktører.

Tilbakemeldingene fra flere av de største sponsorene viser også at bidragene ofte er en kombinasjon av økonomisk støtte og tjenester. Dette kan for eksempel være lån eller tilrettelegging av eiendom, kaikant og infrastruktur. Slike bidrag har stor verdi for arrangementet, men er også en kostnad for sponsorene og krever derfor tydelig koordinering og planlegging for å utnyttes best mulig.

For å få til bred deltakelse og sponsoravtaler i praksis, vil det trolig kreves et aktivt salgsapparat eller en dedikert ressurs som kan arbeide systematisk med sponsorarbeid og

næringslivskontakt. Det vil være helt nødvendig for å nå ut til et større antall bedrifter, følge opp dialoger og avtaler, og sikre deltakelse og forpliktelse. Denne typen organisering og oppfølging ligger utenfor Fredrikstad Næringsråd sin kapasitet. Vi har ikke kunnskap eller erfaring til å være arrangør av arrangementer av denne størrelsen. Dette ansvaret må derfor løses gjennom arrangøren. En løsning kan være at kommunen eller et profesjonelt event-/prosjektmiljø håndterer oppgaven.

Næringsrådet har en sentrumslederfunksjon og er positive til å bidra med kontaktpunkter, formidling og koordinering, slik at bylivet og næringen innlemmes bedre i planleggingen. Sentrumslederfunksjonen har ikke kapasitet til drive aktivt arrangementshåndtering, salgsarbeid eller sponsorinnhenting.

Når det gjelder restaurant- og serveringsnæringen, er tilbakemeldingen tydelig: Det vil ikke være aktuelt å bidra økonomisk. Bransjen opplever allerede betydelig kostnadsvekst, særlig knyttet til bemanning, innkjøp og logistikk. Flere virksomheter peker på at den økonomiske gevinsten under Tall Ships Races 2023 kun er marginalt høyere enn en vanlig sommerhelg, og i noen tilfeller lavere grunnet ekstra bemanning og driftskostnader. Derimot er det interesse for å delta faglig og praktisk, gjennom mattilbud, aktiviteter og samarbeid om byliv.

Innen handel er tilbakemeldingene tilsvarende. De fleste butikkene opplevde heller ikke økning i omsetning under arrangementet i 2023. Kostnaden for eventuelt leie av boder, bemanning etc. oppleves som høy i forhold til forventet omsetning. For at handelsnæringen skal engasjere seg, kan man se på andre former for deltakelse, som kampanjer, aktiviteter eller konsepter som trekker publikum inn i butikkene i tillegg til arrangementsområdet.

Erfaringene fra gjennomføringen i 2023 viser at effekten for handel og sentrumsliv var svakere når skutene lå på utsiden av broene, og ikke i sentrum, og arrangementet i hovedsak foregikk ved Isegran og bibliotekområdet. Arrangementer utenfor sentrumsområdet skaper ikke nødvendigvis mer byliv.

For gjennomføring i 2029 anbefales det å utrede en mer sentrumsnær plassering, og aktivisering av flere byrom som Stortorvet, Dampskipsbrygga, Blomstertorvet, Gamlebyen, samt nye byområder på Værste og Jotne. Dette vil styrke ringvirkningene for handel og servering, og bidra til byutvikling.

Vi, og vårt nettverk, bidrar for at arrangement skal ha en positiv effekt for byen.

Med vennlig hilsen

Fredrikstad Næringsråd

Hege Bongard
Kst. daglig leder

Lotte Maria Larsen
Sentrumsleder

Innspill fra Visit Fredrikstad & Hvaler AS

Vedrørende mulig vertskap for The Tall Ships Races Fredrikstad 2029

Visit Fredrikstad & Hvaler AS (VFH) takker Fredrikstad kommune ved kommunedirektøren for anledningen til å komme med innspill til arbeidet med en eventuell søknad om vertskap for The Tall Ships Races i 2029.

Betydningen av store arrangementer for reiselivet

Store arrangementer som The Tall Ships Races har svært stor betydning for Fredrikstad som reisemål. Arrangementet i 2023 bidro til å samle byens innbyggere, skape stolthet og vise frem den maritime identiteten som er sentral i merkevaren «Den lille verdensbyen». Ifølge PwC sin ringvirkningsanalyse for 2023 genererte arrangementet en regional verdiskaping på 84,7 millioner kroner, og over 60 prosent av de besøkende var tilreisende. Dette viser tydelig hvordan et arrangement av denne størrelsen bidrar direkte til økt aktivitet i hotell- og serveringsnæring, handel og transportsektor – og indirekte til økt synlighet, gjenbesøk og positivt omdømme for byen og regionen.

For VFH er arrangementer en viktig del av det helhetlige arbeidet med å styrke destinasjonens attraktivitet. Store arrangementer gir oss muligheter til å:

- skape nasjonal og internasjonal oppmerksomhet om Fredrikstad som reisemål
- øke trafikken til destinasjonens digitale plattformer og øvrige arrangementstilbud
- aktivere samarbeidspartnere innen reiseliv og næring
- bidra til varige verdier for lokalt næringsliv gjennom økt besøk og synlighet

The Tall Ships Races er et av svært få arrangementer som har kapasitet og attraksjonskraft til å gi Fredrikstad nasjonal synlighet.

Visit Fredrikstad & Hvalers rolle og bidrag

I 2014, 2019 og 2023 deltok VFH aktivt i planlegging og gjennomføring, blant annet med ansvar for dekk salg (corporate hospitality), vertsskapsarbeid, koordinering av besøkslogistikk og kommunikasjon/markedsføring i samarbeid med kommunen og Borg Havn. Dette bidraget ble finansiert innenfor VFHs ordinære rammer og gjennom kortvarige prosjekttavtaler med kommunen. Erfaringene viste at VFHs rolle som faglig bidragsyter og samarbeidspartner er viktig – særlig innen vertskap, profilering og markedsføring.

Forankring i Fredrikstad Destinasjonsråd

Et nytt Tall Ships-arrangement i Fredrikstad vil være en naturlig sak å forankre og drøfte i det nyopprettede Fredrikstad Destinasjonsråd. Rådet skal være en strategisk og samordnende arena for utviklingen av Fredrikstad som reisemål, og et arrangement av denne størrelsen er et konkret tiltak som direkte støtter rådets formål om helhetlig, bærekraftig og verdiskapende reisemålsutvikling. Gjennom rådet vil kommunen, Visit Fredrikstad & Hvaler, Fredrikstad Næringsråd og politiske representanter samles om felles mål og prioriteringer, og bidra til økt

koordinering og lokal forankring. Destinasjonsrådet vil dermed kunne fungere som et rådgivende organ for planlegging og gjennomføring av arrangementet – særlig i spørsmål som gjelder verdiskaping, markedsføring, bærekraft og næringslivets deltakelse. Dette vil bidra til å sikre bred involvering og mer langsiktig gevinst for reiselivet og lokalsamfunnet.

Forutsetninger for videre deltakelse

VFH ser positivt på et nytt vertskap i 2029, og støtter kommunens ønske om å videreutvikle samarbeidet mellom kommunen, Borg Havn, Fredrikstad Næringsråd og opplevelsesnæringen. Samtidig vil vi understreke at VFH ikke har økonomiske midler eller personellressurser til å påta seg et utvidet ansvar eller prosjektledelse for arrangementet. Vår organisasjon er finansiert gjennom årlige kommunale tilskudd og partnerinntekter som er bundet til ordinær drift, markedsføring og utviklingsarbeid for reisemålet. Selskapet har også nå én ressurs mindre grunnet strammere budsjett enn i 2023. Skal VFH bidra utover dagens nivå, må det i så fall skje gjennom særskilte prosjektmidler eller finansiering fra eksterne partnere.

Oppsummering

Visit Fredrikstad & Hvaler støtter arbeidet med å søke vertskap for The Tall Ships Races 2029. Vi ser denne type arrangementer som strategisk viktige tiltak for byens reiseliv og omdømme. Vi stiller oss positive til å bidra med faglig støtte, markedsføring og koordinering innen våre rammer, men kan ikke ta et utvidet organisatorisk eller økonomisk ansvar uten særskilt finansiering.

Fredrikstad, 15.oktober 2025

Visit Fredrikstad & Hvaler AS

v/ Maya Nielsen

Daglig leder

1. Fredrikstad kommune går i dialog med Sail Training International, med mål om å framforhandle et forslag til avtale om status som Anchor Port i The Tall Ships Races, fortrinnsvis hvert fjerde år.

Det har vært muntlig kontakt og dialog med STI om dette arbeidet. Utgangspunktet da var vertshavn status i 2027. Arbeidet ble satt i bero ettersom Fredrikstad ikke var aktuell som havn i 2027 da regattaen det året går i andre deler av Europa. Det har så langt ikke kommet formell henvendelse fra STI om at Fredrikstad er ønsket som Anchor Port, men det er naturlig å ta opp denne dialogen på nytt hvis det blir aktuelt for Fredrikstad kommune å søke om vertshavnstatus for 2029.

2. Fredrikstad kommune går i dialog med Borg Havn IKS, med mål om å sikre deres forpliktelse til et fortsatt tett samarbeid med kommunen om gjennomføring av framtidige TSR-arrangementer.

Det har vært muntlig dialog med Borg Havn ved havnedirektør. Borg Havn utviser interesse for samme delaktighet som tidligere, de kan gå inn som medarrangør og ta ansvar og kostnader forbundet med å få deltakende skuter til og fra kai. Borg Havn påpeker imidlertid at det er av vesentlig betydning å sørge for at broene fungerer, spesielt Kråkerøybroa.

3. Det legges fram en sak til bystyret, etter en framforhandlet avtale med Sail Training International, hvor det tas endelig stilling til en eventuell forpliktende avtale om å bli Anchor Port for The Tall Ships Races.

Samme som punkt 1.

4. Uavhengig av en eventuell avtale om å bli Anchor Port, legges det til grunn i det videre arbeidet at Fredrikstad kommune tilbyr seg å være vertskap for The Tall Ships Races i 2027.

Dette ble uaktuelt, ettersom STI endret seilingsrute for 2027, og Fredrikstad ikke lenger var aktuell havn.

5. Før endelig beslutning om modell for organisering av Tall Ships Races i Fredrikstad i 2027 bes kommunedirektøren undersøke hvilke erfaringer andre kommuner har gjort med sitt arrangement. Der har næringslivet spilt en sentral rolle. Kommunedirektøren bes vurdere om et nærmere samspill med næringslivet i Fredrikstad kan redusere kommunens kostnad og risiko i fremtidige arrangementer.

Ulike organisasjonsmodeller og erfaringer ble presentert i bystyret 07. september 2023, ved tidligere direktør for Samfunn Ole-Henrik Holøs Pettersen. Ytterligere informasjon fra Arendal, Kristiansand, Stavanger og Bergen er hentet inn og belyses i denne saken.

Formannskapetets vedtak 06.11.2025:Formannskapetets innstilling:

1. Fredrikstad kommune opphører verbalvedtak om å være en Fairtrade-kommune og kun servere Fairtrade-merket kaffe og te i forvaltningen.
2. Det legges til grunn for arbeidet med budsjett og handlingsprogram for 2026-2029, at Fredrikstad kommune ikke utbetaler kontingent til Fairtrade Norge.
3. I framtidige avtaler og rammeavtaler kan kommunen akseptere ulike løsninger og sertifiseringer for rettferdig handel.

Formannskapetets behandling 06.11.2025:Votering:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt

Saksnr.: 2011/8917
Dokumentnr.: 12
Løpenr.: 220159/2025
Klassering: K22

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	06.11.2025	180/25
Bystyret	13.11.2025	197/25

Fredrikstad som Fairtradekommune - prinsippvedtak

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å gi følgende innstilling til bystyret:

1. Fredrikstad kommune opphører verbalvedtak om å være en Fairtrade-kommune og kun servere Fairtrade-merket kaffe og te i forvaltningen.
2. Det legges til grunn for arbeidet med budsjett og handlingsprogram for 2026-2029, at Fredrikstad kommune ikke utbetaler kontingent til Fairtrade Norge.
3. I framtidige avtaler og rammeavtaler kan kommunen akseptere ulike løsninger og sertifiseringer for rettferdig handel.

Sammendrag

Bystyret vedtok i 2011 (jf. bystyresak 134/11: «*Handlingsplan 2012 - 2015 og budsjett 2012 for Fredrikstad kommune*») et mål om å bli sertifisert som Fairtradekommune.

Fairtrade er en internasjonal merkeordning for en garantert god handel mellom småprodusenter i u-land og forbrukerne i i-land.

Fredrikstad kommune ble godkjent som Fairtradekommune i 2013 av Fairtrade Norge. Som del av dette ble det blant annet besluttet at det kun skal serveres Fairtrade-merket kaffe og te i forvaltningen.

Bystyret vedtok 12. juni 2025 at det tidligere vedtaket om at det kun skal serveres Fairtrade-merket kaffe i forvaltningen, settes til side. Vedtak om tilsidesettelse er gyldig fram til det foreligger ny rammeavtale for innkjøp av kaffe til bruk i forvaltningen. Det er en forutsetning at kaffen som kjøpes i denne perioden er sertifisert som rettferdig kaffe.

For Fredrikstad kommune har Fairtrade lenge vært en måte å forenkle og effektivisere anskaffelsesprosessen, men nå viser det seg at kravet om å kun handle i tråd med denne internasjonale merkeordningen skaper utfordringer, blant annet i form av høye priser med tilhørende leveranseutfordringer og fare for oppsigelse av rammeavtaler i avtaleperioden.

Anskaffelseslovens krav gjør at kommunen er pålagt å ha fokus på å redusere skadelig miljøpåvirkning og fremme klimavennlige løsninger ved kjøp av varer.

Kommunen bør stå fritt til å inngå rammeavtaler som gir kommunen best mulig pris og vilkår, uten å være bundet til én bestemt sertifiseringsordning. Så lenge lovens krav om miljøpåvirkning, klimavennlige løsninger mv. ivaretas, kan rettferdig handel oppnås gjennom andre løsninger og sertifiseringer enn kun Fairtrade. Det å være begrenset til kun én sertifiseringsordning er konkurransehemmende.

Kommunedirektøren anbefaler på denne bakgrunn at verbalvedtak om å være en Fairtrade-kommune og kun servere Fairtrade-merket kaffe og te i forvaltningen opphører. Dette innebærer at kommunen i framtidige avtaler og rammeavtaler kan akseptere andre sertifiseringsløsninger for rettferdig handel enn kun Fairtrade. Ved å tre ut av fairtradesamarbeidet, skal det heller ikke betales kontingent til Fairtrade Norge fra og med budsjettåret 2026.

Vedlegg

Ingen.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Saksframlegg og protokoll fra bystyremøte 12. juni 2025 og behandlingen av spørsmålet om fairtradekaffe i tilknytning til saken om 1. tertialrapport, sak 67/2025, se pkt. 1.2.3 i saksframlegget ([Møteprotokoll](#)).

Saksopplysninger

Bystyret vedtok i 2011 (jf. bystyresak 134/11: «*Handlingsplan 2012 - 2015 og budsjett 2012 for Fredrikstad kommune*») et mål om å bli sertifisert som Fairtrade-kommune.

Fairtrade er en internasjonal merkeordning for en garantert god handel mellom småprodusenter i u-land og forbrukerne i i-land. Fairtrade-merket er basert på at en uavhengig sertifiseringsinstans kontrollerer at produsentene faktisk får det som merkeordningen lover. Fairtrade-standardene fokuserer på anstendige arbeidsforhold og handelsbetingelser, og gjør det mulig å investere i produksjon, lokalsamfunn og en bærekraftig produksjon.

Fredrikstad kommune ble godkjent som Fairtrade-kommune i 2013 av Fairtrade Norge. Som del av dette ble det blant annet besluttet at det kun skal serveres Fairtrade-merket kaffe og te i forvaltningen.

Fredrikstad ble re-sertifisert som Fairtrade-kommune i 2020.

Bystyret vedtok 12. juni 2025 at det tidligere vedtaket fra 15. februar 2007 om at det kun skal serveres Fairtrade-merket kaffe i forvaltningen, settes til side. Vedtak om tilsidesettelse er gyldig fram til det foreligger ny rammeavtale for innkjøp av kaffe til bruk i forvaltningen. Det er en forutsetning at kaffen som kjøpes i denne perioden er sertifisert som rettferdig kaffe.

Bakgrunnen for at spørsmålet om tilsidesettelse ble tatt opp er at prisøkningen på denne varen har vært høy, langt høyere enn KPI, og leverandøren opplyste at det ikke lenger var økonomisk bærekraftig for dem å kjøpe inn Fairtrade-kaffe.

Kommunedirektøren vurderte at det var en reell mulighet for at leverandøren kom til å si opp avtalen dersom kommunen ikke godtok å fravike kravet om Fairtrade-kaffe. Det er lite ønskelig for kommunen at leverandøren skal si opp rammeavtalen før avtaleperiodens utløp da det vil medføre store kostnader for både Fredrikstad og Hvaler kommune å bytte avtale midt i perioden. Gitt utviklingen i verdensmarkedet ble det videre lagt til grunn at en ny rammeavtale ville bli vesentlig dyrere for kommunene da den ville gjenspeile dagens priser. Prisøkningen har vært stor på de fleste produkter siden avtalen ble inngått i oktober 2023.

Det har vokst fram ulike sertifiseringsordninger for å beskytte blant annet miljø og rettferdig handel. En av disse er Rainforest Alliance. Rainforest Alliance er en internasjonal ideell organisasjon som jobber i skjæringspunktet mellom næringsliv, jordbruk og skog. Målet er å gjøre bærekraftig virksomhet til den nye normalen. Rainforest Alliance jobber for å beskytte skogene, forbedre levebrødene til bønder og skogssamfunn, fremme deres

menneskerettigheter og redusere klimakrisen. I etterkant av bystyrets vedtak 12. juni 2025 har kommunen kjøpt Rainforest Alliance-merket kaffe.

Relevante bestemmelser

§ 5 i anskaffelsesloven av 2017 sier at kommunale myndigheter skal innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremme klimavennlige løsninger. Det er i tillegg krav om at oppdragsgivere ved offentlige anskaffelser skal ha egnede rutiner for å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter. Fremfor å utvikle egne krav, kan innkjøper bruke anerkjente sertifiseringer og slik forenkle og effektivisere anskaffelsesprosessen. Fairtrade er et eksempel på én slik internasjonal merkeordning og sertifisering. Rainforest Alliance er en annen.

Konsekvenser for sosial bærekraft

Kaffe, kakao og te er produkter med høy risiko for kritikkverdige arbeidsforhold i leverandørkjeden.

Innkjøp av sertifisert kaffe og te gjennom internasjonale merkeordninger gir direkte positive effekter for råvareprodusenter i Afrika, Asia og Mellom-Amerika, og tilhørende lokalsamfunn, gjennom en mer rettferdig handel og anstendige arbeidsforhold.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

Tidligere har det vært framforhandlet gode avtaler med leverandører av Fairtrade kaffe og te, noe som innebar at differansen mellom disse produktene og andre ikke-merkede produkter lenge var lav i gjeldende rammeavtale om kontorrekvisita og forbruksmateriell

Det å være en Fairtrade-kommune innebærer nå større utgifter knyttet til innkjøp, ettersom størrelsen på merutgiften varierer med råvareprisene på verdensmarkedet. Kaffeprisen er på vei mot historiske toppnivåer, og det er flere faktorer som tyder på at prisen kan fortsette å stige. Dersom Fredrikstad kommune fortsetter å være Fairtrade-kommune, vil de utfordringer som vi har opplevd med gjeldende rammeavtale gjøre seg gjeldende også i framtidige rammeavtaler, og følgelig medføre at kommunen får økte kostnader og høyere pristilbud enn hva tilfellet vil være med økt fleksibilitet når det gjelder ivaretagelse av rettferdig handel.

Årlig kontingent på 19 500 kroner til Fairtrade Norge er innarbeidet som en fast budsjettpost i kommunens budsjetter.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

Ikke relevant for saken.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Ikke relevant for saken.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant for saken.

Vurdering

Fairtrade er et godt eksempel på en anerkjent sertifisering for å sikre rettferdige handelsvilkår i leverandørkjeden. For Fredrikstad kommune har dette lenge vært en måte å forenkle og effektivisere anskaffelsesprosessen. Men nå viser det seg at kravet om å kun handle i tråd med denne internasjonale merkeordningen skaper utfordringer, spesielt i form av høye priser med tilhørende leveranseutfordringer og fare for oppsigelse av rammeavtaler i avtaleperioden.

Anskaffelseslovens krav gjør at kommunen er pålagt å ha fokus på å redusere skadelig miljøpåvirkning og fremme klimavennlige løsninger ved kjøp av varer.

Kommunen bør derfor stå fritt til å inngå avtaler og rammeavtaler som gir kommunen best mulig pris og vilkår, uten å være bundet til én bestemt sertifiseringsordning. Så lenge lovens krav om menneskerettigheter, reduksjon av skadelig miljøpåvirkning, fremme av klimavennlige løsninger mv. ivaretas, kan et krav om rettferdig handel oppnås gjennom andre løsninger og sertifiseringer enn kun Fairtrade. Administrasjonens medarbeidere med ansvar for klima og miljø kan eksempelvis lage en oversikt over sertifiseringer som er godkjente, som igjen skal legges til grunn ved kunngjøring av nye avtaler.

Dersom vi ikke trer ut av Fairtrade-samarbeidet, risikerer kommunen tilsvarende utfordringer vi har sett nå også i neste rammeavtale. I tillegg vil vi etter all sannsynlighet få avtaler og rammeavtaler som er dårligere og dyrere for kommunen enn hva tilfellet ville vært uten Fairtradekrav. Det å være begrenset til kun én sertifiseringsordning er konkurransehemmende.

Det er kommunedirektørens vurdering at Fredrikstad kommune bør fortsette å bidra til rettferdig handel på andre måter enn å forbli en Fairtrade-kommune, blant annet gjennom å følge gjeldende lover og regler om krav til miljø og menneskerettigheter, og i kombinasjon med anerkjente sertifiseringsløsninger.

Alternative løsninger

Ikke relevant for saken.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at verbalvedtaket om å være en Fairtrade-kommune og kun servere Fairtrade-merket kaffe og te i forvaltningen opphører.

Det innebærer at kommunen i framtidige avtaler og rammeavtaler kan akseptere andre sertifiseringsløsninger for rettferdig handel enn kun Fairtrade.

Ved å tre ut av fairtradesamarbeidet, skal det heller ikke betales kontingent til Fairtrade Norge fra og med budsjettåret 2026.

Formannskapetets vedtak 06.11.2025:Formannskapetets innstilling:

1. Fredrikstad kommune støtter kvalitetssikring av tidligere utredninger for å avklare om nytt krematorium bør etableres på ny tomt, eller om oppgradering av dagens anlegg på St.Olavs gravlund er tilstrekkelig.
2. Interkommunalt samarbeid (IKS) og alternative forretningsmodeller vurderes videre som alternativ til private aktører
3. Kommunedirektøren legger frem en ny sak når nødvendige vurderinger er gjennomført.

Formannskapetets behandling 06.11.2025:Votering:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Saksnr.: 2017/14887
Dokumentnr.: 36
Løpenr.: 274916/2025
Klassering: D42

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	06.11.2025	179/25
Bystyret	13.11.2025	198/25

Nytt krematorium og videre fremdrift

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å gi følgende innstilling til bystyret:

1. Fredrikstad kommune støtter kvalitetssikring av tidligere utredninger for å avklare om nytt krematorium bør etableres på ny tomt, eller om oppgradering av dagens anlegg på St. Olavs gravlund er tilstrekkelig.
2. Interkommunalt samarbeid (IKS) og alternative forretningsmodeller vurderes videre som alternativ til private aktører
3. Kommunedirektøren legger frem en ny sak når nødvendige vurderinger er gjennomført.

Sammendrag

Det er vurdert fremtidig kremasjonsdrift siden 2016. Etter bystyrevedtak i 2024 ble det åpnet for private løsninger, men Barne- og familiedepartementet avsto i juni 2025 alle søknader fra private aktører. Dagens lovverk tillater ikke privateide kommersielle krematorier. Departementet skal nå utrede mulig lovendring.

Barne- og familiedepartementet skal utrede regulering av krematorier, inkludert godkjenning, tilsyn og beredskap. Dersom Stortinget ønsker å åpne for private krematorier, krever det endring i gravplassloven. Et høringsnotat er forventet i 2026, og et eventuelt lovforslag kan tidligst sendes til Stortinget i mars 2027. Lovbehandling vil da kunne være ferdig før sommeren, men det er også mulig at det ikke fremmes noe lovforslag.

Eksisterende krematorium i Sarpsborg har en ovn fra 1999 som nærmer seg slutten av sin levetid, men vedlikehold i 2025–2026 vil kunne forlenge brukstiden.

Det finnes et krematorium i Halden. Dette har per i dag ikke moderne renseteknologi, noe som begrenser muligheten til å kremere utover kommunens eget behov. Med dagens status er ikke krematoriet i Halden noe reelt alternativ ved driftsstans ved krematoriet i Sarpsborg.

Kommunedirektøren i Sarpsborg anbefaler at det gjennomføres en kvalitetssikring av tidligere utredninger for å avklare om det må bygges et nytt krematorium på en annen tomt, eller om et oppgradert krematorium på St. Olav gravlund kan være et tilstrekkelig godt alternativ som lokalisering for et fremtidig krematorium.

Videre anbefaler kommunedirektøren i Sarpsborg at IKS og alternative forretningsmodeller vurderes videre som alternativ til private aktører og at regulering av tomt på Hafslund settes på vent.

Kommunedirektøren i Fredrikstad støtter denne anbefalingen.

Vedlegg

Ingen.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

1. Bystyresak PS 121/24 – Interkommunalt krematorium i Søndre Østfold
2. Bystyresak PS 83/25 – Nytt krematorium-videre fremdrift

Saksopplysninger

Saken omhandler interkommunalt samarbeid om krematoriet mellom Fredrikstad kommune og Sarpsborg kommune. Det fremlegges likelydende sak til bystyrene i Fredrikstad og Sarpsborg.

Tidligere saker og prosess

Det har vært flere politiske saker for å vurdere fremtidig kremasjonsdrift i Sarpsborg kommune etter at Regionrådet for Nedre Glomma varslet behov for oppgradering av det eksisterende anlegget i 2016.

I behandling av sak 121/24 vedtok bystyret 13.06.2024 å anskaffe kremasjonstjenester fra det private markedet, anskaffe bistand til prosessen og invitere flere kommuner til arbeidet. Det skulle så fremmes ny politisk sak når det var klart til utlysning av konkurranse.

I sak 83/25 ble bystyret orientert den 12.06.2025 om status og videre fremdrift. Det ble vedtatt at ny sak fremmes til politisk behandling når Barne- og familiedepartementet sin vurdering av konsesjonssøknader fra private selskaper om å etablere krematorier i Norge, foreligger.

Status behandling i departementet

Sarpsborg kommune kontaktet Barne- og familiedepartementet i mai 2025 for å få avklart spørsmål om private aktørers leveranse av kremasjonstjenester. Ett av disse spørsmålene var hvordan departementet ville stille seg til konsesjonssøknader fra private aktører. Det ble da opplyst om at departementet jobbet med dette spørsmålet og at kommunen kunne forvente en tilbakemelding i løpet av juni 2025.

Den 23.06.2025 sendte Barne- og familiedepartementet ut avslag til samtlige søknader fra private aktører som ønsket å etablere krematorier i Norge.

Begrunnelsen for avslagene er at privateide kommersielle aktører ikke kan få tillatelse etter gravplassloven § 4 andre ledd. Bestemmelsen lyder som følger;

«Anlegg eller vesentlig endring av krematorium kan ikke skje uten tillatelse fra departementet. Departementet kan sette vilkår for tillatelsen og ellers gi forskrifter om drift og forvaltning av krematorier.»

Barne- og familiedepartementets vurdering er at privateide kommersielle aktører faller utenfor lovens tillatelsesordning. Gravplassloven § 4 andre ledd åpner dermed ikke for at departementet kan gi privateide kommersielle aktører tillatelse. Derfor avslår Barne- og familiedepartementet søknaden fra private aktører.

Barne- og familiedepartementets vurdering er at gjeldende regelverk er utilstrekkelig når eier og driver av krematoriet er en privateid kommersiell aktør. Departementets vurdering er at det ikke vil være forsvarlig å gi tillatelse slik regelverket er i dag.

Departementet viser for det første til at gravplassloven i dag ikke gir hjemmel til å føre tilsyn med privateide kommersielle krematorier eller til å gi pålegg om retting ved regelbrudd. Etter

departementets syn bør Stortinget vurdere om slike hjemler skal innføres før tillatelse eventuelt gis til privateide kommersielle krematorier.

Det er også slik at loven ikke krever at det gjøres en skikkethetsvurdering av eiere og/eller drivere av privateide kommersielle krematorier. Etter departementets syn bør Stortinget vurdere om krav om skikkethet skal innføres før tillatelse eventuelt gis til privateide kommersielle krematorier.

Etter departementets vurdering vil det ikke være tilstrekkelig å fastsette krav om arkiv, taushetsplikt, tilsyn og sanksjoner som vilkår i en tillatelse. Dette er omfattende og til dels inngripende krav overfor private aktører. Spørsmålet om hvilke regler som skal gjelde for kremasjon er også et spørsmål av samfunnsmessig betydning, hvor det kan være ulike meninger. Utredning og høring av nye regler gir etter departementets skjønn en bedre prosess og et bedre resultat enn om departementet skulle fastsette reguleringen av privateide kommersielle krematorier som vilkår for tillatelsen (konsesjon).

Departementet skal sette i gang en utredning som blant annet vil vurdere ulike måter å regulere krematoriene på, vilkår for godkjenning av krematorium, tilsyn og annen kontroll med etterlevelsen av gravplassloven og -forskriften, samt beredskap. Målet er å sende ut et høringsnotat i 2026.

Den fremtidige utredningen kan åpne døren for private aktører, men dette vil kreve endringer i dagens regelverk.

Det er en risiko for at utredningen fra departementet vil strekke ut i tid. Hvis Stortinget skulle ønske å åpne for private krematorier, må dette skje gjennom en endring i gravplasslova, eventuelt med tilhørende forskrift.

Mars 2027 er antakelig det tidligste et evt. lovforslag kan være sendt til Stortinget. Normalt er behandlingen av lovforslag i Stortinget ferdig før sommeren.

Det er usikkert om prosessen ender med at det fremmes og eventuelt vedtas en lovendring.

Status for eksisterende krematorium

I 2016 anbefalte regionrådet å starte et arbeid for å vurdere om det er mulig å oppgradere dagens krematorium, eller om det er behov for å planlegge for ett nytt krematorium for hele regionen. Anbefalingen fra forprosjektet «Krematorium i nedre Glomma-regionen» fra 2018 var å bygge et nytt krematorium med én ovnslinje. I tillegg til at kremasjonsovnene ved Sarpsborg krematorium var gammel, mente prosjektgruppen at dagens anlegg gir begrensede muligheter for å etablere framtidsrettede fasiliteter for både drift og endringer i gravferdsritualet enn ved bygging av et nytt krematorium.

Kjernen i Sarpsborg krematorium utgjøres av kjølerne, kremasjonsovnene, renseanlegget og askeberederen. I tillegg kommer et velfungerende styringssystem. Sarpsborg krematorium økte i 2023 kjølekapasiteten med over 30% gjennom kjøp av 12 nye kjøleplasser. Kjølekapasiteten på 48 plasser benyttes i perioder til det maksimale. Det er ikke spesielle utfordringer med drift av kjølekapasiteten, selv om deler av denne er av eldre modell. For å redusere utslipp fra kremasjonsprosessen er det over tid investert i renseanlegget. Dagens renseanlegg kan derfor anses å være godt oppdatert. I oktober i år blir det installert ny askebereder ved krematoriet. Status for kjølerne, renseanlegget og askeberederen er således forholdsvis bra.

Dagens kremasjonsovn er fra 1999. Siden ovnen har en anslått levetid på rundt 25 år er det i tidligere saker opplyst at ovnens levetid går mot slutten.

Hovedstrukturen i kremasjonsovnene er en ramme av metall med et murverk inni. Ovnen har også såkalte brennere som benyttes for å varme opp ovnen og bidra til stabilt høy temperatur ved kremasjonene. Etter rundt 5-6 000 kremasjoner må murverket i ovnen bygges opp på nytt. I perioden fra uke 39 til uke 41 i år ble det derfor gjennomført omfattende vedlikehold av kremasjonsovnene på Sarpsborg krematorium. Dagens murverk ble knust og fjernet. Alle kjente svakheter i kremasjonsovnens ramme ble så reparert av smed. Deretter ble det murt opp nytt murverk i ovnen. Neste steg i vedlikeholdet er å skifte ut de omtalte brennerne. Dette er planlagt gjort i løpet av første tertial 2026. Når også brennerne er skiftet, vil status for kremasjonsovnene være tilfredsstillende.

Kremasjonsovnens levetid vil påvirkes av det årlige kremasjonsvolumet. I Østfold er det i dag kun Sarpsborg og Halden som har krematorium som er i drift. Sarpsborg krematorium kremerer døde fra hele Østfold bortsett fra Halden. Kirkevergen legger til grunn at krematoriet sitt samfunnsoppdrag fortsatt skal være å levere kremasjonstjenester til hele regionen så lenge som mulig. I dag utgjør dette rundt 1500 kremasjoner i året. Det må legges til grunn at behovet for kremasjoner vil øke noe i årene som kommer.

Med bakgrunn i det vedlikehold som er og vil bli gjennomført, opplyser kirkevergen at kremasjonsovnene vil tåle en ny periode med 5-6 000 kremasjoner. Kirkevergen formidler også at det er sannsynlig at ovnsrammen vil tåle en ny utskifting av murverket når det igjen vil være tid for dette. Ovnenes levetid kan således forlenges ytterligere. I et lengre tidsperspektiv, og med erkjennelsen om at krematoriet er gammelt, øker imidlertid risikoen for at noe uforutsett kan inntreffe. Etter kirkevergens skjønn kan det legges til grunn at Sarpsborg krematorium kan fortsette å kremere i +/- 5 år til.

Per dags dato er det ikke noen reserveløsning om dagens ovn skulle bli ute av drift. Halden krematorium har i dag ikke moderne renseteknologi og kan derfor bare kremere et svært begrenset antall døde. Dersom det blir driftsstans på dagens krematorium må kremasjon ivaretas av andre krematorium som for eksempel Alfaset i Oslo eller Vestfold krematorium.

I og med at det har gått såpass lang tid siden siste gjennomgang av Sarpsborg krematorium og at det er gjort endringer i eksisterende planløsning, kan det være hensiktsmessig å kvalitetssikre tidligere vurderinger og se på hvilke muligheter som fortsatt kan ligge i å utvikle eksisterende kremasjonsanlegg. Et slikt arbeid vil avklare hvor stor avstand det er mellom potensialet i et oppgradert Sarpsborg krematorium og et moderne nytt krematorium. Selv om en investering i dagens krematorium ikke blir en optimal løsning, så kan det være godt nok til å ivareta behovet for dagens og fremtidige kremasjoner. Kommunedirektøren anbefaler derfor at det gjennomføres en kvalitetssikring av tidligere utredninger for å avklare om det må bygges et nytt krematorium på en annen tomt, eller om et oppgradert krematorium på St. Olav gravlund kan være et tilstrekkelig godt alternativ som lokalisering for et fremtidig krematorium.

Tomten på Hafslund

I sak PS 83/25 ble det redegjort for undersøkelser som er gjort om mulig bruk av tomten som kirkelig fellesråd disponerer på Hafslund.

Konklusjonen var at tomten kunne utvikles for kremasjonsvirksomhet, men at det ville kreve en full reguleringsprosess. Etter kommunedirektøren i Sarpsborgs sin vurdering burde en eventuelt videre reguleringsprosess for tomten bli ivarettatt av den aktøren som ønsker å etablere krematoriet på tomten. Kommunedirektøren i Sarpsborg anbefaler at fokus nå bør være på tidslinje, handlingsrom og alternativer, og foreslår derfor å ikke sette i gang et reguleringsarbeid rundt tomten på Hafslund nå.

Likevel kan det være aktuelt å gjøre vurderinger av hva det vil koste å bygge og drifte nytt krematorium på Hafslund. Formålet med dette vil i første omgang være å sammenligne et slikt alternativ med videre drift ved St. Olav gravlund, om dette er mulig.

Mulige selskapsformer

IKS er tidligere trukket fram som en mulig selskapsform for drift av kremasjonstilbudet. Dette var også anbefalt i forstudie for krematorium i Nedre Glomma fra 2018. Det kan være flere mulige selskapsformer som kan være aktuelt, men disse er ikke kartlagt nå.

Det er tidligere vedtatt politisk å gå videre med IKS modellen for kremasjonstilbudet i kommunen. Kommunedirektøren anbefaler at IKS-løsningen og alternative forretningsmodeller vurderes videre som alternativ til private aktører.

Relevante bestemmelser

Ikke aktuelt i saken.

Konsekvenser for sosial bærekraft

Vil bli vurdert i videre saksbehandling.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

I forbindelse med arbeid med å anskaffe kremasjonstjenester fra det private markedet ble midler som Sarpsborg kirkelige fellesskap disponerte i sitt investeringsbudsjett gjort tilgjengelig for prosjektet. Dette var på 675 000 kr. Under arbeidet med å utrede anskaffelsen er det brukt 3 900 kr. Ved eventuelle videre arbeider med saken kan disse midlene benyttes.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

Vil bli vurdert i videre saksbehandling.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Ny(e) krematorieovn(er) vil være positivt for miljøet ved lavere utslipp. Hvis det er mulig å videreføre krematoriet på eksisterende tomt framfor å bygge nytt, vil det være positivt i et arealperspektiv.

Ansattes medbestemmelse

Ikke aktuelt.

Vurdert for uttalelser i rådene

Ikke aktuelt da saken gir en orientering om status etter behandling i departementet og foreslår videre prosess for nytt krematorium.

Vurdering

Dette er en sak hvor det orienteres om status og videre fremdrift.

Alternative løsninger

Vil bli vurdert i videre saksbehandling.

Konklusjon

Det må jobbes frem en tidslinje som viser hvilket handlingsrom kommunen har for valg av organisering og lokalisering av et nytt krematorium.

Kommunedirektøren anbefaler at det gjennomføres en kvalitetssikring av tidligere vurderinger for å avklare om et oppgradert krematorium på St. Olav gravlund kan være et tilstrekkelig godt alternativ som lokalisering for et fremtidig krematorium.

Det vurderes at det er bærekraftig, både med hensyn til miljø og økonomi, å ha en ny gjennomgang av mulige fremtidige arealløsninger i dagens anlegg.

Kommunedirektøren i Sarpsborg anbefaler å avvente regulering av tomt på Hafslund. Det kan likevel bli gjort vurderinger av hva det vil koste å bygge og drifte nytt krematorium på Hafslund, i første omgang for å sammenligne dette med videre drift ved St. Olav gravlund.

Videre anbefales det å gå videre med IKS-løsningen og samtidig se om det kan være alternative forretningsmodeller som er aktuelle for drift av kremasjonstilbudet.

Kommunedirektøren støtter denne anbefalingen.

Bystyrets vedtak 11.09.2025:

Saken utsettes til bystyrets møte 23.10.2025

Bystyrets behandling 11.09.2025:

På grunn av tidsrammen for bystyrets møter 16.00-22.00 ble ikke saken behandlet men utsettes til bystyrets møte 23.10.2025

Bystyrets vedtak 23.10.2025:

Ingen vedtak.

Bystyrets behandling 23.10.2025:

På grunn av tidsrammen for bystyrets møter 16.00-22.00 ble ikke saken behandlet men utsettes til bystyrets møte 13.11.2025.

Saksnr.: 2025/21399
Dokumentnr.: 3
Løpenr.: 210454/2025
Klassering: A20

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Bystyret	11.09.2025	147/25
Bystyret	23.10.2025	177/25
Bystyret	13.11.2025	199/25

Representantforslag fra Marianne Kristiansen (Pp) - Automatisk rett til skolebytte i Fredrikstad kommune

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Saken tas til orientering

Sammendrag

Marianne Kristiansen fra Pensjonistpartiet har sendt inn et representantforslag angående automatisk rett til skolebytte i Fredrikstad kommune.

Elever og foresatte som opplever at nærskolene ikke klarer å løse mobbeproblemer der det oppstår skal gis en rett til skolebytte i Fredrikstad kommune.

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Representantforslag fra Marianne Kristiansen, Pensjonistpartiet, datert 05.07.2025.

Saksopplysninger

I tråd med Fredrikstad kommunes reglement for saksbehandling i folkevalgte organer, kan medlemmer av folkevalgte organer fremme representantforslag innen organets myndighetsområde. Ifølge reglementet kan typiske representantforslag være anmodning om utredninger eller enklere tiltak. Et representantforslag bør inneholde forslag til eventuell videre nødvendig saksgang, for eksempel å bestille en sak fra administrasjonen.

Marianne Kristiansen, Pensjonistpartiet, har sendt følgende representantforslag til bystyret 12.september 25:

Mulighet for skolebytte

Pensjonistpartiet leser igjen at barn og unge blir mobbet i skolen, og det er ofte slik at eleven og dens foresatte sterkt ønsker å bytte skole.

Et skolebytte blir derimot ofte nektet eleven av ulike grunner, og eleven må forbli på nærskolen selv om skolehverdagen oppleves som svært tung og krevende, og de opplever at nærskolene ikke klarer løse problemene.

Pensjonistpartiet ønsker derimot en langt større fleksibilitet med hensyn til skolebytter der mobbing foregår, og vi ønsker at elever og foresatte automatisk skal få bytte skole i situasjoner der mobbing kan bevises, om de ønsker det, uten å måtte kjempe mot kommune og statsforvalter i tillegg til de daglige problemene.

På vegne av Pensjonistpartiet fremmer jeg derfor følgende forslag:

1. Elever og foresatte som føler at nærskolene ikke klarer å løse mobbeproblemer, og det kan bevises at mobbing pågår, gis en automatisk rett til skolebytte i Fredrikstad kommune.

Relevante bestemmelser

Opplæringsloven

Lokal forskrift om regler for tildeling av skolested og skolebytte i grunnskolene. Fredrikstad kommune

Forvaltningsloven

Konsekvenser for sosial bærekraft

Skolen spiller en avgjørende rolle i barn og unges liv, både som læringsarena og som sosialt fellesskap. Forskning viser at mobbing i skolealder har langvarige konsekvenser, blant annet økt risiko for depresjon og psykiske helseplager senere i livet. Et trygt og inkluderende skolemiljø er derfor sentralt for elevenes livsmestring, psykiske helse og opplevelse av egenverd.

Tilhørighet er et grunnleggende menneskelig behov. Når barn opplever utenforskap, svekkes deres psykososiale funksjon og livskvalitet. For å styrke tilhørigheten må skolen legge til rette for inkluderende praksis, der alle elever deltar aktivt både faglig og sosialt. God klasseledelse og tilpasset undervisning er sentrale virkemidler.

Samtidig utfordres fellesskapstenkningen av en økende individualisering i samfunnet, noe som også merkes i samarbeidet mellom hjem og skole. Dette stiller krav til hvordan kommunen vurderer søknader om skolebytte, særlig når de begrunnes i elevens psykososiale miljø.

Kommunedirektøren har iverksatt flere tiltak for å styrke det psykososiale miljøet i skolene, både generelle og skreddersydde for enkelte skoler. Likevel må det finnes en mulighet for skolebytte i tilfeller der tiltakene ikke fører frem.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

Fredrikstad kommune er økonomisk ansvarlig for skoleskyss for elever som på en annen skole enn sin nærskole. En økning i antall skolebytter der elever blir avhengig av skyss for å ta seg til og fra skolen vil få en økonomisk konsekvens. Kommunedirektøren har ikke gjort utregninger på dette området i denne saken.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Ikke relevant i saken.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant i saken.

Vurdering

Opplæringsloven åpner for at foresatte kan søke kommunen om at deres barn kan gå på en annen skole enn nærskolen. Dette er en mulighet, men det er ingen rett til å få innvilget en slik søknad.

§ 4 i Fredrikstad kommunes lokale forskrift om regler for tildeling av skolested og skolebytte regulerer behandling av søknader om skolebytte. Alle søknader behandles konkret og individuelt – uavhengig av bakgrunn for ønske om å bytte skole. Punkt 2 i §4 sier at søknader som begrunnes i forhold som er knyttet til elevens psykososiale miljø må dokumentere at skolen har satt inn tiltak etter opplæringslovens § 12- 4.

Forskriften sier ikke eksplisitt at søknader om skolebytte der årsaken er elevens opplevelse av et trygt og godt skolemiljø skal innvilges, men kommunedirektøren legger i sin saksbehandling stor vekt på om skolen har satt inn tiltak og om de har fått virke over tid. Kommunedirektøren innhenter informasjon fra skolen, foresatte og eleven. I tillegg vurderes aktuell dokumentasjon fra skolen og det som eventuelt vedlegges søknaden. Tiltak skolen har satt inn er også en del av vurderingen, og av og til blir skolen veiledet på andre tiltak som kan være virkningsfulle før en søknad innvilges. Søknader begrunnet i elevens psykososiale skolemiljø veier tungt i retning av at søknaden innvilges dersom tiltak som er satt inn ikke har fått virke over tid.

Søknader om skolebytte vurderes også etter forskriftens §4 punkt 4 bokstav a-g. Bokstav b omhandler psykososiale og/eller medisinske forhold ved barnet. I dette ligger det vurderingen om barnet har en særskilt sårbarhet eller om det er medisinske forhold ved barnet som gjør at det er bedre for barnet å gå på en annen skole enn sin nærscole. Kommunedirektøren vurderer her ulike risikofaktorer, sårbarhetsfaktorer og beskyttelsesfaktorer i barnets liv.

Alle barn vil kunne ha en sårbarhet i ulike faser i livet, og mange elever vil føle seg sårbare i løpet av skolegangen. Dette kan særlig gjelde ved overganger fra barnehage til skole og fra ett skoleslag til et annet, spesielt der elever fra barneskolen sogner til to ulike ungdomsskoler. Dette er sårbarheter som skolene er vant med å håndtere.

Samtidig er det viktig å skille mellom en sårbarhet som vil være av forbigående art, og en særskilt sårbarhet som barnet vil bære med seg over tid. En vurdering av barnets sårbarhet må vurderes strengt, da det i utgangspunktet er nærscoleprinsippet som er gjeldende i Fredrikstad kommune. Skolene er vant med å håndtere ulike former for sårbarhet, og kommunedirektøren er forpliktet til å likebehandle alle søknader om skolebytte ut fra et helhetsbilde, der alle momenter i saken belyses.

Kommunedirektøren vektlegger elevens opplevelse av et trygt og godt skolemiljø tungt i nåværende praksis ved saksbehandling i søknader om skolebytte. Dette kommer imidlertid ikke tydelig fram i den foreliggende lokale forskriften. Derfor har kommunedirektøren anbefalt oppvekstutvalget at den lokale forskriften endres. Kommunedirektøren foreslår at den lokale forskriften blir mer tydelig på at i de tilfellene der tiltak som er satt inn over tid ikke har hatt ønsket virkning skal det veie tungt for at en søknad innvilges. Kommunedirektøren foreslår også at det skal være en formulering som tydeliggjør at det ved alvorlige enkeltsaker kan innvilges et skolebytte umiddelbart.

Alternative løsninger

Bystyret vedtar representantforslaget.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler bystyret å ta saken til orientering.

Bystyrets vedtak 11.09.2025:

Saken utsettes til bystyrets møte 23.10.2025

Bystyrets behandling 11.09.2025:

På grunn av tidsrammen for bystyrets møter 16.00-22.00 ble ikke saken behandlet men utsettes til bystyrets møte 23.10.2025.

Bystyrets vedtak 23.10.2025:

Ingen vedtak.

Bystyrets behandling 23.10.2025:

På grunn av tidsrammen for bystyrets møter 16.00-22.00 ble ikke saken behandlet men utsettes til bystyrets møte 13.11.2025.

Saksnr.: 2023/35783
Dokumentnr.: 9
Løpenr.: 225298/2025
Klassering: 239

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Bystyret	11.09.2025	148/25
Bystyret	23.10.2025	178/25
Bystyret	13.11.2025	200/25

Representantforslag fra Jarle Johannessen (R): behov for å tydeliggjøre reguleringen av utleie av elektriske sparkesykler

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Gebyrsatser for feilparkering av el-sparkesykler innarbeides i kommunens egenbetalingshefte med virkning fra 1. januar 2026.
2. Kommunen oppdaterer faste parkeringsplasser, forbudssoner og hastighetsbegrensede områder for el-sparkesykler fortløpende, basert på behov og evalueringer.
3. Det tilrettelegges for etablering av faste parkeringsplasser for el-sparkesykler i tilknytning til kollektivholdeplasser, der dette er hensiktsmessig og praktisk gjennomførbart.

Sammendrag

Jarle Johannessen (R) har sendt inn et representantforslag som handler om å stramme inn reguleringen av ordningen med utleie av elektriske sparkesykler.

Ordfører har allerede tatt initiativ til å møte leverandørene av el-sparkesykler for å drøfte videre samarbeid og tiltak knyttet til regulering og tilrettelegging

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Representantforslag fra Jarle Johansen (R) datert 14.08.2025.

Saksopplysninger

I tråd med Fredrikstad kommunes reglement for saksbehandling i folkevalgte organer, kan medlemmer av folkevalgte organer fremme representantforslag innen organets myndighetsområde. Ifølge reglementet kan typiske representantforslag være anmodning om utredninger eller enklere tiltak. Et representantforslag bør inneholde forslag til eventuell videre nødvendig saksgang, for eksempel å bestille en sak fra administrasjonen.

Bystyremedlem Jarle Johannessen (R) har sendt inn følgende representantforslag:

Rødt vurderer at det er et behov for å tydeliggjøre reguleringen av utleie av elsparkesykler. Forslagene til vedtak vil både kunne være innbringende for kommunen, og vil også være med på å regulere bruken slik at sentrum og bussholdeplasser får bedre tilgjengelighet for personer med funksjonsnedsettelse.

1. *Det innføres bøtelegging av elsparkesykler som står til hinder eller ulempe for overtredelse av trafikkreglene §20 fjerde ledd og vegtrafikkloven §3. Dette innarbeides i Fredrikstad kommunes Forskrift om utleie av små elektriske kjøretøy på offentlig grunn.*

2. *Det opprettes i samarbeid med tilbydere oppmerkede parkeringssoner i sentrum og i utkanten av bruksområdet. Oppmerkingen og vedlikehold av sonene bekostes av tilbydere.*
3. *Det innføres parkeringsforbud på alle bussholdeplasser med ledelinjesystemer.*

Ordfører har allerede tatt initiativ til å møte leverandørene av el-sparkesykler for å drøfte videre samarbeid og tiltak knyttet til regulering og tilrettelegging

Relevante bestemmelser

Vegtrafikkloven § 2 og § 3

Forskrift om utleie av små elektriske kjøretøy på offentlig grunn

Konsekvenser for sosial bærekraft

El sparkesykler kan gi økt mobilitet for personer uten bil, og være et alternativ til kollektivtransport.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

Ikke relevant i saken.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

Ikke relevant i saken.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

El sparkesykler tar mindre plass enn biler, men kan skape trengsel på fortau og gangveier, særlig ved høy hastighet eller dårlig parkering. Regulering av parkeringssoner kan bidra til mer effektiv arealbruk og redusert visuell forurensning.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant i saken.

Vurdert for uttalelser i rådene

Ikke vurdert i saken.

Vurdering

Fredrikstad kommune har over tid erfart vedvarende utfordringer knyttet til bruk og parkering av el-sparkesykler i det offentlige rom. Den økende tilgjengeligheten og populariteten har ført til ureglementert parkering, redusert fremkommelighet for fotgjengere, samt estetiske og sikkerhetsmessige utfordringer i bybildet.

Kommunen har allerede iverksatt flere tiltak, herunder etablering av faste parkeringsplasser i bykjernen og utvalgte områder, samt innføring av soner med forbud mot kjøring og parkering, og områder med redusert hastighet. Disse tiltakene utgjør et viktig grunnlag for videre regulering og håndheving.

For å styrke reguleringen og håndhevelsen av parkeringsreglene for el-sparkesykler, vurderes det som hensiktsmessig å innføre mulighet for bøtelegging ved feilparkering. Det foreslås at gebyret settes til kr 900,- og innarbeides i egenbetalingsheftet for 2026.

Hjemmel for illeggelse av gebyr finnes i Forskrift om offentlig parkeringsgebyr (§2 og §3). Kommunen har allerede rettslig grunnlag for å fjerne og ta el-sparkesykler i forvaring, med krav om betaling ved utlevering.

All planlegging av restriksjoner og soner skjer i tett samarbeid med leverandørene. Tiltak som etablering av faste parkeringsplasser, definering av forbudssoner og innføring av

hastighetsbegrensede områder implementeres fortløpende etter behov, basert på observasjoner, innspill fra innbyggere og dialog med aktørene.

Et sentralt hensyn i vurderingen er kommunens mål om å legge til rette for micromobilitet – en mobilitetsform som muliggjør sømløs overgang mellom gange, sykkel, el-sparkesykkel, buss og tog. For å støtte opp under dette målet, anses generelle parkeringsforbud ved kollektivknutepunkter som lite hensiktsmessige.

I stedet bør kommunen tilrettelegge for faste parkeringsplasser i umiddelbar nærhet til holdeplasser, både fysisk og digitalt, i samarbeid med leverandørene. Dette vil gjøre det enklere for innbyggerne å kombinere ulike transportformer, og samtidig bidra til mer effektiv, bærekraftig og integrert mobilitet i tråd med kommunens overordnede strategi.

Innføring av bøtelegging og tydeligere regulering vurderes samlet sett som nødvendige og målrettede virkemidler for å sikre trygg og hensiktsmessig bruk av offentlige arealer. Tiltakene vil bidra til bedre fremkommelighet for fotgjengere, styrket trafiksikkerhet og et mer estetisk og ryddig bymiljø. I tillegg vil de gi kommunen et effektivt verktøy for håndheving av gjeldende regelverk.

Ordningen forventes også å fremme økt ansvarlighet blant både leverandører og brukere, og vil støtte opp under kommunens strategi for bærekraftig og integrert mobilitet.

Alternative løsninger

Bystyret kan vedta å ta saken til orientering, uten å be om at saken følges opp videre.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at representantforslaget vedtas, med de presiseringer som fremgår av kommunedirektørens innstilling.

Bystyrets vedtak 23.10.2025:

Ingen vedtak.

Bystyrets behandling 23.10.2025:

På grunn av tidsrammen for bystyrets møter 16.00-22.00 ble ikke saken behandlet men utsettes til bystyrets møte 13.11.2025.

Saksnr.: 2025/29367
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 270604/2025
Klassering: A20

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Bystyret	23.10.2025	179/25
Bystyret	13.11.2025	201/25

Representantforslag - Reevaluering av kommunens praksis til inngjerdede skolegårder i grunnskolen fra Jarle Johannssen (Rødt)

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Tilbakemeldinger fra Statsforvalter etter kommunens redegjørelse for bruk av inngjerdede områder knyttet til enkeltelever legges fram for Oppvekstutvalget

Sammendrag

Jarle Johannssen (R) har sendt inn et representantforslag som handler om å revaluerere kommunens praksis vedrørende bruk av gjerder i skolegårder i grunnskolen.

Vedlegg

- 1 Representantforslag - reevaluering av kommunens praksis til inngjerdede skolegårder i grunnskolen
- 2 Vedlegg 1 - brev fra statsforvalter

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ikke relevant.

Saksopplysninger

I tråd med Fredrikstad kommunes reglement for saksbehandling i folkevalgte organer, kan medlemmer av folkevalgte organer fremme representantforslag innen organets myndighetsområde. Ifølge reglementet kan typiske representantforslag være anmodning om utredninger eller enklere tiltak. Et representantforslag bør inneholde forslag til eventuell videre nødvendig saksgang, for eksempel å bestille en sak fra administrasjonen.

Bystyremedlem Jarle Johannssen (R) har sendt inn følgende representantforslag:
Fredrikstad kommunes praksis med inngjerdede skolegårder for barn med rett på særskilt tilrettelagt opplæring, har fått mye oppmerksomhet etter Fredrikstad Blad skrev om saken 19.august 2025. Vi politikere ble først kjent med situasjonen gjennom media, men under møtet i Oppvekstutvalget 28.august 2025 gav administrasjonen en orientering med forsikringer om at gjerdene var satt opp etter individuelle faglige vurderinger. Faglige vurderinger av enkeltvedtak er unntatt offentligheten og forbeholdt administrasjons ansvarsfelt.

Siden flere barneskoler i kommunen nå har opprettet inngjerdede skolegårder i dette formål anser vi ikke lengre ordningen som et resultat av enkeltvedtak, men som nye institusjonelle formasjoner på systemnivå som inngår under politikernes ansvarsfelt.

Vi har stor tillit til at administrasjonen og fagekspertisen i kommunen gjør gode vurderinger for barnets beste innenfor en stram budsjetttramme med et økende antall barn med særskilte tilrettelagte behov. Imidlertid ser vi at kommunens inngjerdede skolegårder får kritikk fra flere hold for å utsette barn for både stigmatisering og diskriminering, og således være i brudd med FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Rådet for personer med funksjonsnedsettelse i kommunen, Norsk forbund for utviklingshemmede Nedre Glomma, Handikappede barns foreldreforening og Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) er noen av de som har reagert kraftig på ordningen. Statsforvalter har også sendt et bekymringsbrev til kommunen med flere betimelige spørsmål i saken (se vedlegg 1).

I denne sammenhengen ser vi et behov for å revurdere ordningen med inngjerdede skolegårder på nytt. Kan administrasjonen gjøre tilpasninger som ivaretar barnas behov og samtidig skjerme dem for mulig diskriminering og stigmatisering slik situasjonen fremstår per nå. Forslag som f.eks. kan vurderes er om skolegårdene er plassert på en optimal måte for å sikre inkludering eller om de bør flyttes til andre områder. Kan skolene bruke andre inngjerdinger enn nettingtrådgjerder osv. Hvorvidt dette er gode løsninger eller ei har vi full tillit til fagpersonalet å bedømme, men vi ønsker å fremme et forslag der kommunen «leter med lupe» etter mer treffsikre ordninger som ivaretar flere hensyn ved å innhente innspill fra relevante aktører som fagforeninger, interesseorganisasjoner og kompetansesentre.

1. Kommunen innhenter innspill fra relevante fagforeninger, interesseorganisasjoner og kompetansesentre.

2. Kommunen gjør en ny og grundig faglig vurdering med formål å både ivareta barnas særskilte tilrettelagte behov og hindre diskriminering.

Relevante bestemmelser

FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD)
Barnekonvensjonen

Konsekvenser for sosial bærekraft

Se vurdering.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett
Ikke relevant.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Ikke relevant.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant.

Vurdert for uttalelser i rådene

.Ja. Ikke mulig som følge av tid.

Vurdering

Barnets beste vurderinger skal alltid veie tyngst. Barnekonvensjonen artikkel 3 pålegger skolen og kommunen å la barnets beste være et grunnleggende hensyn i alle beslutninger. I noen tilfeller kan foresatte være sterkt bekymret for sitt barns sikkerhet fordi det er stor

rømningsfare og konsekvensene ved rømming kan potensielt være store. Å sette opp et skjermet område har derfor vært et nødvendig tiltak for å beskytte barna og sikre at barna kan delta i friminutt og lek på en trygg måte. Barnekonvensjonen artikkel 6 og 19 understreker barns rett til beskyttelse mot fare og skade. Å unnlate å sikre barnet ville vært å handle i strid med disse rettighetene. Tiltaket er derfor et ansvarlig grep for å ivareta barnets liv, helse og utvikling.

Barnekonvensjonen artikkel 23 slår fast at barn med funksjonsnedsettelse har rett til å leve under forhold som sikrer verdighet, fremmer selvtilit og legger til rette for aktiv deltakelse. Dette kan innebærer at et skjermet område gir mer frihet enn alternativet, som ville vært å ha en voksen tett på hele tiden eller å måtte være innendørs. Gjerdet gir barna rom for selvstendighet, lek og sosial kontakt innenfor rammer som er forsvarlige. Barnekonvensjonen artikkel 31 sier at alle barn har rett til lek, hvile og fritid. I disse situasjonene muliggjør gjerdet at leken kan skje trygt.

Det er et mål for skolen å balansere skjerming og inkludering. Det skjermede området er lagt til rette for at barna kan leke sammen med medelever, samtidig som barna får pauser fra sterk stimuli og unngår farlige situasjoner. Tiltaket handler derfor ikke om å isolere barna, men om å gi barna mulighet til å delta i et fellesskap på en måte som oppleves trygt og tilpasset. I barnehagen er det en selvfølge at alle barn leker innenfor gjerder. Når barna begynner på skolen, forsvinner ofte dette sikkerhetstiltaket, men behovet for fysisk sikring kan fremdeles være til stede hos enkelte barn. Tiltaket som er gjort er derfor ikke å sette barnet på «utstilling», men å videreføre det prinsippet vi alle kjenner fra barnehagen: Barn skal leke trygt innenfor rammer som beskytter dem mot fare og gi dem et rom der de kan leke med andre barn.

Dette er ikke et brudd på barnekonvensjonen, det er et tiltak for å oppfylle den. Gjerdet er valgt i samråd med foresatte, og med barnets beste som det bærende prinsippet.

Per i dag er det skjermede områder ved flere skoler. De skjermede områdene er et etablert med tanke på enkeltes barns behov og de skjermede områdene er i bruk så lenge barna har behov for skjerming på sin nærscole. I dag er ikke alle de skjermede områdene i bruk til sitt opprinnelige formål fordi eleven/elevene har flyttet eller skiftet skole.

Alternative løsninger

- 1. Kommunen innhenter innspill fra relevante fagforeninger, interesseorganisasjoner og kompetansesentre.*
- 2. Kommunen gjør en ny og grundig faglig vurdering med formål å både ivareta barnas særskilte tilrettelagte behov og hindre diskriminering.*

Konklusjon

Kommunedirektøren vil understreke at tiltaket er forankret i både faglige vurderinger, dialog med foresatte og forpliktelser Norge har gjennom FNs barnekonvensjon.

Kommunedirektøren vil forøvrig besvare statsforvalterens henvendelse gjeldende samme sak, og foreslår å orientere Oppvekstutvalget om statsforvalterens tilbakemelding når den foreligger.

Representantforslag - Reevaluering av kommunens praksis til inngjerdede skolegårder i grunnskolen fra Jarle Johannessen (Rødt)

Bakgrunn

Fredrikstad kommunes praksis med inngjerdede skolegårder for barn med rett på særskilt tilrettelagt opplæring, har fått mye oppmerksomhet etter Fredrikstad Blad skrev om saken 19.august 2025. Vi politikere ble først kjent med situasjonen gjennom media, men under møtet i Oppvekstutvalget 28.august 2025 gav administrasjonen en orientering med forsikringer om at gjerdene var satt opp etter individuelle faglige vurderinger. Faglige vurderinger av enkeltvedtak er unntatt offentligheten og forbeholdt administrasjons ansvarsfelt.

Siden flere barneskoler i kommunen nå har opprettet inngjerdede skolegårder i dette formål anser vi ikke lengre ordningen som et resultat av enkeltvedtak, men som nye institusjonelle formasjoner på systemnivå som inngår under politikernes ansvarsfelt.

Vi har stor tillit til at administrasjonen og fagekspertisen i kommunen gjør gode vurderinger for barnets beste innenfor en stram budsjettramme med et økende antall barn med særskilte tilrettelagte behov. Imidlertid ser vi at kommunens inngjerdede skolegårder får kritikk fra flere hold for å utsette barn for både stigmatisering og diskriminering, og således være i brudd med FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Rådet for personer med funksjonsnedsettelse i kommunen, Norsk forbund for utviklingshemmede Nedre Glomma, Handikappede barns foreldreforening og Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) er noen av de som har reagert kraftig på ordningen. Statsforvalter har også sendt et bekymringsbrev til kommunen med flere betimelige spørsmål i saken (se vedlegg 1).

I denne sammenhengen ser vi et behov for å revurdere ordningen med inngjerdede skolegårder på nytt. Kan administrasjonen gjøre tilpasninger som ivaretar barnas behov og samtidig skjerme dem for mulig diskriminering og stigmatisering slik situasjonen fremstår per nå. Forslag som f.eks. kan vurderes er om skolegårdene er plassert på en optimal måte for å sikre inkludering eller om de bør flyttes til andre områder. Kan skolene bruke andre inngjerdinger enn nettingtrådgjerder osv. Hvorvidt dette er gode løsninger eller ei har vi full tillit til fagpersonalet å bedømme, men vi ønsker å fremme et forslag der kommunen «leter med lupe» etter mer treffsikre ordninger som ivaretar flere hensyn ved å innhente innspill fra relevante aktører som fagforeninger, interesseorganisasjoner og kompetansesentre.

Forslag til vedtak:

1. Kommunen innhenter innspill fra relevante fagforeninger, interesseorganisasjoner og kompetansesentre.
2. Kommunen gjør en ny og grundig faglig vurdering med formål å både ivareta barnas særskilte tilrettelagte behov og hindre diskriminering.

Vedlegg – Brev fra Statsforvalter

FREDRIKSTAD KOMMUNE
Postboks 1405
1602 FREDRIKSTAD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anne Eie, 22003868

Statsforvalteren ber om redegjørelse

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus er kjent med Fredrikstad kommune sin bruk av inngjerdede områder for enkeltelever ved ulike skoler i kommunen, blant annet Begby barne- og ungdomsskole. Statsforvalteren er bekymret for om elevenes rettigheter er ivaretatt, og vurderer at det er grunnlag for å foreta en nærmere undersøkelse av kommunen og Begby barne- og ungdomsskole sin praksis.

Statsforvalteren har myndighet til å føre tilsyn med at Fredrikstad kommune oppfyller pliktene som følger av opplæringsloven.¹ Vi kan kreve at dere gir opplysninger og dokumentasjon som er nødvendig for å vurdere om vi skal gjennomføre tilsyn.² Det er Fredrikstad kommune som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir oppfylt.³ Nedenfor redegjør vi for vår bekymring og informasjonen vi ber om.

Bakgrunn for vår bekymring

Statsforvalteren er gjennom den siste tidens medieomtaler kjent med at det benyttes inngjerdede områder for skjerming av enkeltelever ved flere av skolene i Fredrikstad kommune. Vi ser av omtaler i media at disse inngjerdede områdene benyttes for enkeltelever som har en utagerende atferd, og at hensikten er knyttet til behov for skjerming og sikkerhet. Vi ser at inngjerdede områder brukes på to skoler, og at en av skolene er Begby barne- og ungdomsskole.

På bakgrunn av informasjonen i media legger vi til grunn at de inngjerdede områdene benyttes for elever som er særskilt sårbare og som kan ha utfordringer i det sosiale spillet på skolen. Vi er bekymret for hvorvidt disse elevene blir inkludert i fellesskapet på skolen, og om bruken av det inngjerdede området kan bidra til stigmatisering og utenforskap.

Vi er også usikre på om bruken av de inngjerdede områdene er frivillig for elevene, hva dere mener er hjemmelen for tiltaket og hvordan skolen håndterer situasjoner der elevene eventuelt motsetter seg mot å bruke området.

¹ Jf. opplæringsloven § 29-2 og kommuneloven kapittel 30.

² Jf. opplæringsloven § 29-2 og kommuneloven kapittel 30.

³ Jf. opplæringsloven § 28-1.

Vi er videre bekymret for om skolen/kommunen i tilstrekkelig grad forebygger utagering innenfor lovens rammer. Vi viser til at kommunen skal drive et kontinuerlig og systematisk arbeid for at det ikke skal oppstå situasjoner der ansatte må gripe inn fysisk mot elever.⁴ Av uttalelser i media ser vi at det vises til at de inngjerdede områdene er planlagt å bli brukt for elever som utagerer, og for å gi disse elevene en mulighet til fri lek uten å ha en voksen tett på. Det er uklart for oss hva formålet med de inngjerdede områdene er, og hvorvidt disse områdene er ment å forebygge situasjoner hvor det ellers ville blitt benyttet fysisk inngripen. Vi er også bekymret for om elevenes beste er tilstrekkelig hensyntatt i skolens vurdering, og lurte på om kommunen har foretatt en barnerettighetsvurdering⁵ i forbindelse med bruken av de inngjerdede områdene.

Vi legger for øvrig til grunn at kommunen er kjent med informasjon og uttalelser som er fremkommet i media.

Rettslig grunnlag

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring.⁶ Retten er individuell, og det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om skolemiljøet er trygt og godt. For å sikre retten til et trygt og godt skolemiljø har skolen en aktivitetsplikt.⁷ Aktivitetsplikten inneholder fem delplikter som er plikten til å følge med, gripe inn, melde fra, undersøke og sette inn tiltak. Skolen skal snarest undersøke saken ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.⁸ Undersøkelsen skal ha som formål å få frem fakta om en situasjon, bakgrunnen for elevens opplevelse og hvilke forhold i elevens omgivelser som påvirker hvordan eleven opplever skolemiljøet. Når en elev sier at hun/han ikke har det trygt og godt, eller undersøkelser viser dette, skal skolen snarest rette opp situasjonen med egnede tiltak. Hvilke tiltak som er egnede, beror på faglige og konkrete vurderinger. Skolen skal lage en skriftlig plan, som oppfyller minstekravene i loven, når den iverksetter tiltak.⁹

Ansatte i skolen, leksehjelpen og på SFO kan gripe inn fysisk mot en elev for å hindre at eleven krenker en person fysisk eller psykisk eller utsetter seg selv på fysisk skade, skader eiendom, viser en atferd som er sterkt fornedrende for eleven selv eller vesentlig forstyrrer opplæringen til andre elever.¹⁰ Det fysiske inngrepet skal ikke gå lenger enn nødvendig, og må stå i et rimelig forhold til de interessene de ansatte forsøker å beskytte.¹¹ Å gripe inn fysisk skal være siste utvei. Derfor stiller loven krav til at kommunen må sørge for at skolen arbeider forbyggende.¹² Skolene, leksehjelpen og SFO skal jobbe kontinuerlig og systematisk for å unngå at det oppstår situasjoner hvor ansatte må gripe inn fysisk mot elever. En ansatt som har grepet inn fysisk mot en elev må melde fra om dette til rektor.¹³ Rektor skal så melde fra til elevens foresatte om det som har skjedd. Hvis ansatte har grepet inn fysisk mot samme elev flere ganger, eller hvis et inngrep er særlig alvorlig, skal rektor også melde fra til kommunen. Skolen må dokumentere alle fysiske inngrep mot elever.¹⁴ Dokumentasjonen skal inneholde en kort beskrivelse av hendelsen, hvordan inngrepet ble utført, og elevens syn på saken.

⁴ Jf. opplæringsloven § 13-3.

⁵ En konsekvensvurdering av tiltaket opp mot barns rettigheter. For mer om dette se: [Barnerettighetsvurderinger steg for steg – Barneombudet](#).

⁶ Jf. opplæringsloven § 12-2.

⁷ Jf. opplæringsloven §§ 12-4 og 12-5.

⁸ Jf. opplæringsloven § 12-4 andre ledd.

⁹ Jf. opplæringsloven § 12-4 tredje ledd.

¹⁰ Jf. opplæringsloven § 13-4.

¹¹ Jf. opplæringsloven § 13-4 andre ledd.

¹² Jf. opplæringsloven § 13-3.

¹³ Jf. opplæringsloven § 13-5.

¹⁴ Jf. opplæringsloven § 13-5 andre ledd.

Det følger av opplæringsloven, Grunnloven og FNs barnekonvensjon at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger og avgjørelser som berører barn, og at elever har rett til å bli hørt i saker som gjelder dem.¹⁵ Dette gjelder både i konkrete saker og i saker på systemnivå. Kommunen har en plikt til å gjennomføre en barnerettighetsvurdering. Dette følger av barnekonvensjonen artikkel 4, som pålegger staten å treffe nødvendige tiltak for å sikre barns rettigheter.¹⁶ Formålet med å foreta en barnerettighetsvurdering er å sikre at behovene og interessene til barn blir tatt hensyn til i beslutninger som påvirker dem. Å vurdere barnets beste på systemnivå handler om å identifisere hvilke konsekvenser et tiltak kan ha for oppfyllelsen av barnets rettigheter. Når det skal gjennomføres en barnerettighetsvurdering i en gitt kontekst må kommunen innhente relevant informasjon om hvordan barns interesser og behov blir påvirket, og vurdere hvordan saken påvirker de ulike rettighetene i barnekonvensjonen. Kommunen må foreta en konkret helhetsvurdering, og vekte andre relevante hensyn opp mot barnets/barnas beste.

Statsforvalteren ber om redegjørelse

Vi ønsker på denne bakgrunn å undersøke forholdene i kommunen og på Begby barne- og ungdomsskole nærmere. Vi ber derfor om en redegjørelse fra Fredrikstad kommune. Vi ber om at redegjørelsen omfatter følgende:

1. Kommunens vurdering av Begby barne- og ungdomsskoles praksis knyttet til bruk av de inngjerdede områdene opp mot regelverket. Vi ønsker også informasjon om:
 - Når de inngjerdede områdene brukes, for hvilke elever og i hvilke situasjoner, og med hvilken hjemmel og begrunnelse.
2. Kommunens vurderinger av elevenes skolemiljø på Begby barne- og ungdomsskole. Vi ønsker herunder informasjon om:
 - Hvilke tiltak som er satt inn for å sikre et trygt og inkluderende fellesskap for elevene som benytter de inngjerdede områdene.
 - Hvor mange aktive aktivitetsplaner skolen har som direkte/indirekte kan knyttes til bruk av de inngjerdede områdene. Vi ber om at kommunen sender eventuelle aktivitetsplaner til oss.
3. Kommunen og Begby barne- og ungdomsskole sine tiltak for forebygging av fysiske inngrep,¹⁷ og hva skolen gjør når forebyggende tiltak ikke er tilstrekkelig.
4. Kommunens og skolens dokumentasjon av fysiske inngrep.¹⁸ Vi ønsker også informasjon om:
 - Hvor mange meldinger skoleeier har mottatt fra skolen inneværende skoleår. Vi ber om at kommunen sender disse meldingene til oss.
 - Hvor mange fysiske inngrep skolen har dokumentert inneværende skoleår. Vi ber om at kommunen sender disse til oss.
5. En redegjørelse for barnerettighetsvurderinger kommunen har gjort i forbindelse med at de inngjerdede områdene ble innført.

¹⁵ Se opplæringsloven §§ 10-1 og 10-2, Grunnloven § 104 første og andre ledd og barnekonvensjonen artikkel 3 nr. 1 og artikkel 12.

¹⁶ Barnekonvensjonen er inkorporert i norsk lov gjennom menneskerettsloven § 3.

¹⁷ Jf. opplæringsloven § 13-3.

¹⁸ Jf. opplæringsloven §§ 13-4 og 13-5.

Redegjørelsen og dokumentasjonen sendes til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus innen 17.10.2025 og merkes med saksnummer 2025/37117. Eventuelle spørsmål kan rettes til Kjersti Utnes Borgaas, tlf. 69 24 70 68.

På bakgrunn av kommunens svar og dokumentasjon vil Statsforvalteren vurdere eventuell videre oppfølging.

Dere kan klage på pålegget om å sende inn dokumentasjon, med klagefrist på tre dager.¹⁹

Med hilsen

Grethe Hovde Parr
avdelingsdirektør
Barnehage- og utdanningsavdelingen

Kjersti Utnes Borgaas
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

¹⁹ Jf. forvaltningsloven § 14.

Bystyrets vedtak 23.10.2025:

Ingen vedtak.

Bystyrets behandling 23.10.2025:

På grunn av tidsrammen for bystyrets møter 16.00-22.00 ble ikke saken behandlet men utsettes til bystyrets møte 13.11.2025.

Saksnr.: 2025/26876
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 247999/2025
Klassering: M52

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Bystyret	23.10.2025	180/25
Bystyret	13.11.2025	202/25

Representantforslag til bystyremøte 23.10.2025 - Gjennomføring av grovavfallsaksjonen hver september i tillegg til grovavfallsaksjoner om våren

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Saken tas til orientering

Sammendrag

Pensjonistpartiet, ved Marianne Kristiansen, foreslår å innføre en ekstra grovavfallsaksjon på høsten, i tillegg til den eksisterende våraksjonen. Forslaget begrunnes med at mange innbyggere har behov for å levere hageavfall og grovavfall etter sommeren, og at dagens ordning oppleves lite tilgjengelig for eldre og personer uten bil.

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

1. Bystyresak PS 147/2023 - *Plan fra avfall til ressurs 2023-2030 – vedtak av plan*
2. Representantforslag fra Marianne Kristiansen (PP) datert 12. september 2025

Saksopplysninger

I tråd med Fredrikstad kommunes reglement for saksbehandling i folkevalgte organer, kan medlemmer av folkevalgte organer fremme representantforslag innen organets myndighetsområde. Ifølge reglementet kan typiske representantforslag være anmodning om utredninger eller enklere tiltak. Et representantforslag bør inneholde forslag til eventuell videre nødvendig saksgang, for eksempel å bestille en sak fra administrasjonen.

Bystyremedlem Marianne Kristiansen (PP) har sendt inn følgende forslag:

Pensjonistpartiet synes det er et flott tiltak med en grovavfallsaksjon rundt om i nærmiljøene på våren. Det gjør det pent rundt om, og det sikrer at folk plasserer hageavfall og søppel der det skal være.

Vi tenker derimot at noe lignende også bør arrangeres på høsten, da dette også er tiden for klipping av busker, hekker og trær, og folk gjerne trenger å få bort en del etter sommeren. For mange, særlig eldre og folk med dårlig mobilitet, er det også et stort problem å komme seg til Øra.

På vegne av Pensjonistpartiet fremmer jeg derfor følgende forslag:

1. *Det innføres også en grovavfallsaksjon i september, tilsvarende den vi har på våren.*

Relevante bestemmelser

Forurensningsloven § 30 om kommunalt ansvar for husholdningsavfall

Konsekvenser for sosial bærekraft

Det blir bedre tilgjengelighet for innbyggere med nedsatt mobilitet og de uten tilgang til bil.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

Tiltaket medfører økte kostnader knyttet til bemanning, transport og håndtering. Erfaring viser at én aksjon normalt beløper seg til om lag 0,5 millioner kroner. I tillegg vil tiltaket medføre ekstra utgifter til leie av tomter, ettersom kommunen per i dag ikke disponerer faste lokasjoner. Kostnaden for dette er anslått til 50 000 kroner i 2026.

Det vil også være behov for økt innsats innen informasjon og kommunikasjon, med en estimert kostnad på 10 000 kroner.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

Tiltaket kan redusere forsøpling i nærmiljøene og kan bidra til lavere kommunale ryddekostnader og økt innbyggeroppslutning om miljøtiltak.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Tiltaket vil bidra til økt materialgjenvinning og mer effektiv kildesortering, noe som styrker den sirkulære økonomien og reduserer ressursbruk.

Videre vil tiltaket motvirke ulovlig dumping av hageavfall og grovavfall, og dermed bidra til et renere nærmiljø og bedre etterlevelse av gjeldende regelverk.

Tiltaket forventes også å redusere antall privatbilreiser til gjenvinningsstasjonen, noe som vil gi lavere trafikkbelastning og redusere utslipp av klimagasser.

Det må påregnes noe økt transport av containere og drift av innsamlingspunkter, men dette vurderes som en nødvendig konsekvens for å oppnå de miljømessige gevinstene.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant

Vurdert for uttalelser i rådene

Vurdert uaktuelt for saken.

Vurdering

Fredrikstad kommune gjennomfører i dag en årlig grovavfallsaksjon på våren. Ordningen er godt etablert, har høy oppslutning blant innbyggerne, og bidrar til ryddige nærmiljøer, redusert forsøpling og økt materialgjenvinning.

I temaplanen Fra avfall til ressurs 2023–2030 er det et uttalt mål å gjøre det enklere for innbyggerne å sortere riktig og øke graden av materialgjenvinning fram mot 2030.

Vurderinger knyttet til grovavfallsaksjonen er nærmere beskrevet i planen.

Representantforslaget om å innføre en ekstra grovavfallsaksjon på høsten er i tråd med kommunens planlagte tiltak for 2026, og støtter opp under målet om økt materialgjenvinning fram mot 2030.

Tiltaket vil gi innbyggerne bedre tilgjengelighet og økt brukervennlighet, særlig for eldre og personer uten bil, som i dag har utfordringer med å komme seg til gjenvinningsstasjonen på Øra.

Videre kan tiltaket bidra til å forebygge forsøpling og ulovlig dumping av avfall i skog og mark, samt redusere antall privatbilreiser til Øra. Dette vil kunne gi lavere klimagassutslipp og bedre trafikksikkerhet i området.

Tiltaket antas også å styrke tilliten til renovasjonsordningen og bidra til økt engasjement for miljøarbeid og materialgjenvinning i befolkningen.

Det kan bli behov for leie av tomter, ettersom kommunen per i dag ikke har faste avtaler om lokasjoner for aksjonene. Det kan derfor være nødvendig å inngå skriftlige avtaler med grunneiere på flere steder i kommunen.

Det må påregnes noe lavere mengder hageavfall på høsten sammenlignet med våren.

Informasjon om aksjonen vil formidles på samme måte som ved våraksjonen, gjennom kommunens nettsider, en dedikert landingsside, annonse i Fredriksstad Blads nettavis og sponsete innlegg i sosiale medier.

Samlet sett vurderes fordelene ved en høstaksjon å være klart større enn ulempene. Tiltaket gir et mer rettferdig og tilgjengelig tilbud, styrker materialgjenvinningen og bidrar til å nå kommunens miljømål fram mot 2030.

Alternative løsninger

Fortsette som i dag, med kun en årlig grovavfallsaksjon.

Konklusjon

Kommunedirektøren viser til at representantens forslag allerede er planlagt for 2026.

Bystyrets vedtak 11.09.2025:

Saken utsettes til bystyrets møte 23.10.2025

Bystyrets behandling 11.09.2025:

På grunn av tidsrammen for bystyrets møter 16.00-22.00 ble ikke saken behandlet men utsettes til bystyrets møte 23.10.2025.

Bystyrets vedtak 23.10.2025:

Ingen vedtak.

Bystyrets behandling 23.10.2025:

På grunn av tidsrammen for bystyrets møter 16.00-22.00 ble ikke saken behandlet men utsettes til bystyrets møte 13.11.2025.

Saksnr.: 2025/21992
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 204410/2025
Klassering: 614
Saksbehandler: Yvonne Meidell

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Bystyret	11.09.2025	149/25
Bystyret	23.10.2025	181/25
Bystyret	13.11.2025	203/25

Spørsmål til ordfører - Varmeanlegg og aircondition på sykehjem

Fra Marianne Kristiansen (Pp)

Under hetebølgen i sommer leser vi i Fredriksstad blad at beboere og ansatte på Helseparken må oppholde seg i rom med opptil 30 grader. Slik har det også vært noen dager, og situasjonen oppleves nærmest som uutholdelig for dem som må oppholde seg i bygget.

På spørsmål om det finnes noen serviceavtale blir det også svart fra kommuneledelsen at kommunen selv drifter anlegget, og man ikke helt vet når anlegget vil fungere som normalt igjen, noe vi faktisk opplever som underlig.

På vegne av Pensjonistpartiet har vi derfor følgende spørsmål:

- 1.Hvilken kompetanse har de ansatte i kommunen til å kunne ha ansvar for et slike kjøleanlegg som på Helseparken ?
- 2.Hvilke beløp sparer kommunen ved å ikke ha en serviceavtale fra leverandør eller andre med kjøleteknisk kompetanse?
- 3.Var det kun Helseparken, eller også andre kommunale sykehjem som slet med air-conditionsproblemer under sommerens hetebølge?

Bystyrets vedtak 23.10.2025:

Ingen vedtak.

Bystyrets behandling 23.10.2025:

På grunn av tidsrammen for bystyrets møter 16.00-22.00 ble ikke saken behandlet men utsettes til bystyrets møte 13.11.2025.

Saksnr.: 2025/29080
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 263348/2025
Klassering: X20
Saksbehandler: Yvonne Meidell

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Bystyret	23.10.2025	182/25
Bystyret	13.11.2025	204/25

Spørsmål til ordfører: Kommunens beredskapsplaner for håndtering av alvorlige voldshendelser i offentlige bygg og samlingssteder

Fra Roger Larsen (INP)

Den rå volden kommer oss nærmere og nærmere med knivstikking, sprengstoff og skyting.

Mitt spørsmål til ordføreren er:

- Har vi klare nok kriseplaner og rutiner for hva som skal gjøres når ting skjer og spesielt i skoler, idrettshaller og andre steder hvor det samles folk.
- Er vi godt nok forberedt og hva kan, bør, og må gjøres for at vi blir gode nok for å møte nevnte situasjoner som kommune.

Bystyrets vedtak 23.10.2025:

Ingen vedtak.

Bystyrets behandling 23.10.2025:

På grunn av tidsrammen for bystyrets møter 16.00-22.00 ble ikke saken behandlet men utsettes til bystyrets møte 13.11.2025

Saksnr.: 2025/26881
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 275574/2025
Klassering: M52
Saksbehandler: Yvonne Meidell

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Bystyret	23.10.2025	184/25
Bystyret	13.11.2025	205/25

Spørsmål til ordfører - Håndtering av matavfall

Fra Marianne Kristiansen (Pp)

Pensjonistpartiet har blitt kontaktet av innbyggere som mener at det kryr av små, hvite marker utenfor og inni de nye søppelkassene som er ment for matavfall- dette til tross for at de vasker dunkene regelmessig. Vi har for øvrig selv vært på observasjon og sett at dette er tilfelle.

Det meldes også om vond lukt som for mange gjør det lite koselig å sitte ute på uteplassene på sommeren.

Spørsmål til ordfører:

1. Er den nye ordningen med tømning hver 14. dag godkjent av mattilsynet?
2. Hva kan kommunen gjøre for å hjelpe eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne som forsøker å bo hjemme, når dunkene stadig må skures?
3. Er det forventet at folk skal måtte fylle opp sine fryserer med gammelt matavfall i påvente av tømning?

Saksnr.: 2018/19167
Dokumentnr.: 384
Løpenr.: 295458/2025
Klassering: P24
Saksbehandler: Yvonne Meidell

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Bystyret	13.11.2025	206/25

Spørsmål til ordfører: Fergeleiet på Gressvik

Fra Marianne Kristiansen (Pp)

I planutvalget 9.oktober 25 ble det gitt en orientering om fergeleiet på Gressvik. Det ble også orientert om at opprinnelig vedtak blir 8 millioner kroner dyrere uten at politikerne får dette som noe annet enn en orientering i teknisk utvalg.

Samtidig er Pensjonistpartiet kjent med at det finnes andre alternative planer for fergeleiet på Gressvik fra Ragnar Karlsen som ligger langt under 58 millioner i pris.

På vegne av Pensjonistpartiet har jeg derfor følgende spørsmål:

1. Hvorfor har ikke nytt og langt rimeligere alternativ fra Ragnar Karlsen som også ville gitt flere parkeringsmuligheter blitt fremlagt for politikerne?
2. Når ble entreprise undertegnet?
3. Hvorfor får ikke initiativtakere til andre planer klar beskjed om at løpet er kjørt i prosjektet?
4. Er det på noen måte mulig å stoppe vedtatte forslag nå, og hva måtte i så fall Fredrikstad kommune måtte betale for det?